



Gemeente Den Haag

OS&P

Onderzoek, Strategie & Projecten

Rapport

Hagenaars en sport

Onderzoek sportdeelname 2014

December 2014

Hagenaars en sport

Onderzoek sportdeelname 2014

Uitgave

Gemeente Den Haag
Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn
Stafgroep Onderzoek, Strategie en Projecten
December 2014

Redactie

Marlies Diepeveen

Inlichtingen

Marlies Diepeveen (0703535386) /marlies.diepeveen@denhaag.nl

Dit rapport is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid opgesteld. Toch kan het voorkomen dat bepaalde informatie niet (geheel) juist wordt weergegeven. U kunt geen rechten ontleen aan de teksten en cijfers uit dit rapport.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	- 3 -
1 INLEIDING	- 5 -
1.1 Achtergrond en inleiding	- 5 -
1.2 Leeswijzer	- 5 -
2 SPORTDEELNAME VAN HAGENAARS	- 7 -
2.1 Sportdeelname in Den Haag	- 7 -
2.2 Andere grote steden	- 12 -
2.3 Sportdeelname naar geslacht, leeftijd en etniciteit	- 12 -
2.3.1 Sportdeelname	- 12 -
2.3.2 Meest beoefende sport	- 14 -
2.4 Sportdeelname naar opleiding en inkomen	- 17 -
2.4.1 Sportdeelname	- 17 -
2.4.2 Meest beoefende sporten	- 18 -
2.4.3 Ooievaarspas	- 18 -
2.5 Sportdeelname per stadsdeel	- 19 -
2.5.1 Sportdeelname	- 19 -
2.5.2 Meest beoefende sport	- 20 -
2.6 Zwemvaardigheid in Den Haag	- 21 -
3 BEWEEGGEDRAG VAN HAGENAARS	- 23 -
3.1 Drie normen	- 23 -
3.2 Bewegen naar achtergrondkenmerken	- 25 -
4 BEOORDELING VAN DE SPORTMOGELIJKHEDEN	- 27 -
5 HOE ORGANISEERT DE HAGENAAR ZIJN/HAAR SPORT EN WAAR?	- 31 -
5.1 De manier waarop Hagenaars hun sport organiseren	- 31 -
5.2 Accommodaties waar gesport wordt	- 34 -
6 WAAROM SPORTEN HAGENAARS EN WAAROM NIET?	- 37 -
6.1 Waarom sporten Hagenaars?	- 37 -
6.2 Hagenaars die niet sporten	- 38 -
6.2.1 Waarom sporten Hagenaars niet?	- 39 -
6.2.2 Waarom zijn Hagenaars gestopt met sporten?	- 39 -
7 VRIJWILLIGERSWERK	- 41 -
7.1 Vrijwilligers in de sport	- 41 -
7.2 Werkzaamheden en organisatie	- 42 -
8 HAGENAARS MET EEN BEPERKING	- 45 -
8.1 Hagenaars met een beperking in dit onderzoek	- 45 -
8.2 Sportdeelname Hagenaars met en zonder beperking	- 46 -
LITERATUUR	- 49 -
BIJLAGEN	- 51 -

Samenvatting

Regelmatig doet de gemeente Den Haag onderzoek naar het sportgedrag van de Hagenaars. Begin 2014 hebben 4.500 Hagenaars een vragenlijst ingevuld over de sporten die zij doen, hoe vaak zij dat doen, waar en met wie. Daarnaast kwamen andere onderwerpen aan de orde die met het sporten te maken hadden. In dit rapport doen we verslag van de resultaten van dit onderzoek. Deze resultaten zijn gebaseerd op een steekproef van de Haagse bevolking en geven daarom een benadering van de werkelijke situatie weer.

Sporten en bewegen

Zeven op de tien Hagenaars tussen 4 en 70 jaar sport twaalf keer per jaar of vaker; deze mensen noemen we sporters (RSO-norm). Ruim de helft van de Hagenaars sport minimaal zestig keer per jaar, de regelmatige sporters. Ten opzichte van het vorige onderzoek in 2010 is de sportdeelname gelijk gebleven, maar het percentage regelmatige sporters is iets toegenomen. Die toename wordt bepaald door een toename van de regelmatige sporters onder de volwassen Hagenaars (18 tot en met 55 jaar). Fitness is de populairste sport onder Hagenaars, gevolgd door hardlopen. Beide sporten zijn ten opzichte van 2010 in populariteit toegenomen, bij hardlopen gaat het om een flinke toename. De derde sport in Den Haag is zwemmen.

Er sporten meer mannen dan vrouwen en mannen sporten vaker dan vrouwen. De top 3-sporten zijn zowel onder mannen als vrouwen populair. Daarnaast is voetbal onder mannen populair, terwijl vrouwen vaker aan aerobics en dansen doen. Het percentage sporters en regelmatige sporters neemt af met leeftijd. De voorkeur voor bepaalde sporten is ook verschillend per leeftijdsgroep. Kinderen voetballen en zwemmen veel en doen veel aan gymnastiek. Naarmate ze ouder worden, wordt voetbal steeds populairder. Onder jongeren worden fitness en hardlopen populairder dan voetbal en bij volwassenen zakt voetbal al snel in de top tien. Fitness en hardlopen blijven populair onder volwassenen, maar wandelen en fietsen nemen ook toe in populariteit. Onder senioren is fitness nog steeds de populairste sport, maar hardlopen is gezakt, ten gunste van wandelen en fietsen. Naar etniciteit zijn er ook verschillen: autochtone en westers allochtone Hagenaars sporten meer en frequenter dan niet-westers allochtone Hagenaars. Het zijn vooral de niet-westerse allochtone Hagenaars van de eerste generatie die minder sporten. Fitness, hardlopen en zwemmen zijn onder alle etnische groepen populaire sporten. Voetbal is met name onder de niet-westers allochtone Hagenaars populair, terwijl fietsen onder de autochtone Hagenaars populair is. Tussen de stadsdelen zijn ook verschillen: inwoners van Escamp, Centrum en Laak sporten relatief weinig en de meeste sporters vind je onder de inwoners van Scheveningen, Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg.

Zeven op de tien Hagenaars heeft een zwemdiploma en negen op de tien Hagenaars kan zwemmen. Er is een verschil naar etniciteit en leeftijd: onder de volwassenen en senioren kunnen niet-westers allochtone Hagenaars minder vaak zwemmen dan de autochtone en westers allochtone Hagenaars. Onder de jeugd is er geen verschil in zwemvaardigheid tussen de diverse etnische groepen.

De beweegnorm geeft aan welk deel van de bevolking dagelijks voldoende beweegt en de fitnorm toont welk deel van de bevolking regelmatig inspannende lichaamsbeweging heeft. Ongeveer de helft van de Hagenaars voldoet aan deze beweegnorm en iets minder dan de helft voldoet aan de fitnorm. Twee derde van de Hagenaars voldoet aan een óf beide normen. Wandelen en fietsen zijn de meest populaire beweegactiviteiten die Hagenaars ondernemen en sporten staat op de derde plaats. Mannen voldoen vaker aan de fitnorm en vrouwen vaker aan de beweegnorm. Volwassenen voldoen vaker aan de beweegnorm dan de jeugd en senioren. Autochtone Hagenaars voldoen wat vaker aan de beweegnorm dan allochtone Hagenaars.

Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk

Twee derde van de Hagenaars vindt de sportmogelijkheden in de wijk voldoende of goed; een op de vijf Hagenaars vindt de mogelijkheden onvoldoende of slecht. Met name in Loosduinen, Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg zijn de inwoners tevreden over de sportmogelijkheden in de wijk. In Centrum en Laak zijn de inwoners het meest ontevreden.

Alleen of samen sporten?

De helft van de Hagenaars heeft het afgelopen jaar alleen gesport, met name de volwassenen en senioren sporten vaker alleen. Het alleen sporten is sinds het onderzoek van 2010 populairder geworden door de toegenomen populariteit van hardlopen en fitness. Vier op de tien Hagenaars heeft zijn sport als lid van een sportvereniging beoefend. Met name onder de jeugd (tot en met 17 jaar) is

het lidmaatschap van een sportvereniging hoog (rond 70 procent). Onder jongeren is het al een stuk lager en volwassenen en senioren zijn minder vaak lid van een sportvereniging. Vier op de tien Hagenaars sport in groepsverband en eenzelfde deel sport bij een commerciële sportaanbieder. De commerciële sportaanbieder is bij volwassenen populairder dan bij de jeugd en senioren.

Redenen om wel of niet te sporten

Drie kwart van de sportende Hagenaars sport omdat het goed is voor hun gezondheid. Zes op de tien sport omdat ze de lichamelijke inspanning lekker vinden. Verder zijn er verschillende redenen waarom Hagenaars sporten leuk vinden: ze vinden het gezellig, lekker om buiten te zijn of ze houden van het competitie-element. Bijna een kwart van de Hagenaars sport om af te vallen. Tijdgebrek is de belangrijkste reden voor Hagenaars om niet te sporten. Hagenaars die nooit hebben gesport, geven daarnaast aan dat ze er gewoon geen belangstelling voor hebben en sommigen vinden het te duur of hebben gezondheidsproblemen. Hagenaars die gestopt zijn met sporten, geven naast tijdgebrek, gezondheidsklachten en de prijs van het sporten aan als reden dat zij gestopt zijn met sporten.

Vrijwilligerswerk

Van de Hagenaars vanaf 12 jaar doet 13 procent vrijwilligerswerk in de sport. Dit percentage loopt op naarmate men zelf meer sport. Onder de ouders van kinderen is het percentage vrijwilligers in de sport hoger, 24 procent. Vrijwilligers doen vooral sporttechnisch of ondersteunend werk en veruit de meeste vrijwilligers doen het vrijwilligerswerk bij een sportvereniging.

Hagenaars met een beperking

Een op de vijf Hagenaars in dit onderzoek gaf aan een beperking te hebben. Het gaat in dit geval meestal om een chronische aandoening. Ongeveer de helft van de Hagenaars met een beperking geeft aan zich niet of licht belemmerd te voelen door de beperking en de andere helft voelt zich matig tot ernstig belemmerd. De sportdeelname van Hagenaars met een beperking is lager dan die van Hagenaars zonder beperking. Onder Hagenaars met een beperking zijn met name veel Hagenaars die helemaal niet sporten en relatief weinig intensieve sporters. De top 3 van populaire sporten is onder Hagenaars met een beperking hetzelfde als onder Hagenaars zonder beperking: fitness, hardlopen en zwemmen zijn de meest populaire sporten. Hagenaars met een beperking zijn wat minder vaak lid van een sportvereniging en sporten minder vaak bij een commerciële aanbieder, maar wat vaker alleen.

1 Inleiding

1.1 ACHTERGROND EN INLEIDING

De gemeente Den Haag doet regelmatig onderzoek naar sportgedrag van de inwoners van de stad. Jaarlijks meten we de sportdeelname van de inwoners in de Stadsenquête. Doordat we dit onderzoek elk jaar doen, geeft het inzicht in de ontwikkeling van de sportdeelname onder Hagenaars. Eens in de vier jaar doen we een groot enquêteonderzoek onder Haagse inwoners dat inzicht geeft in de achtergronden van het sportgedrag. Dit rapport beschrijft de resultaten van dit verdiepende onderzoek.

Aan het onderzoek hebben ruim 4.500 Hagenaars meegewerkt door via internet of schriftelijk een vragenlijst in te vullen of door tijdens een telefoongesprek de vragen te beantwoorden. De Hagenaars die meededen aan het onderzoek waren tussen de 4 en 70 jaar. De jonge kinderen hebben niet zelf meegedaan aan het onderzoek, maar hun ouders hebben de vragen over hen beantwoord. De resultaten in dit rapport zijn dus gebaseerd op steekproefonderzoek en geven daarom een benadering van de werkelijke situatie weer. Voor een uitgebreide beschrijving van de manier waarop het onderzoek is uitgevoerd verwijzen we naar de bijlagen.

In de rapportage noemen we alleen de verschillen die significant zijn. Dat betekent dat de kans dat het gevonden verschil toevallig is, klein is (kleiner dan 5 procent). Op een enkele plek maken we een vergelijking met de cijfers van 2010 door de betrouwbaarheidsintervallen van de resultaten met elkaar te vergelijken. Een verdere toelichting hierop vindt u ook in de onderzoeksverantwoording in de bijlagen.

In dit rapport sluiten we aan bij de levensfasebenadering die het sportbeleid hanteert. Het idee achter de levensfasebenadering is dat Hagenaars in een andere levensfase andere behoeften, wensen en capaciteiten hebben aangaande het sporten en daarom ook op een andere manier gestimuleerd moeten worden (Sportnota gemeente Den Haag 2011). Daarom maken we in de rapportage vaak een uitsplitsing naar drie levensfasen: de jeugd (4 tot en met 17 jaar), volwassenen (18 tot en met 55 jaar) en senioren (56 tot en met 70 jaar). Verder hebben we ervoor gekozen de tabellen niet in de tekst op te nemen, maar in de bijlagen achter in het rapport. In bijlage I vindt u een uitgebreid tabellenrapport dat als achtergrondinformatie bij het tekstuele rapport kan dienen. In de tekst verwijzen we regelmatig naar de tabellen in het tabellenrapport (aangeduid met een B en het nummer van de tabel.)

1.2 LEESWIJZER

Na deze inleiding is hoofdstuk 2 het meest uitgebreide hoofdstuk van dit rapport, waarin we ingaan op de sportdeelname van de Hagenaars. Daarin komt onder andere aan de orde hoe vaak Hagenaars sporten en welke sporten zij beoefenen en we maken uitsplitsingen naar een aantal persoons- en achtergrondkenmerken. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op het beweeggedrag van Hagenaars. In dit hoofdstuk laten we zien hoeveel Hagenaars bewegen en wat zij dan doen. Ook hier maken we uitsplitsingen naar een aantal persoons- en achtergrondkenmerken. In hoofdstuk 4 bespreken we hoe Hagenaars de sportmogelijkheden bij hen in de buurt beoordelen. Hoofdstuk 5 laat zien hoe de Hagenaar het sporten praktisch invult: in groepsverband, alleen en welke accommodaties worden er gebruikt? Hoofdstuk 6 gaat in op de beweegredenen om te sporten, maar ook op de redenen waarom mensen met sporten gestopt zijn of waarom zij überhaupt niet sporten.

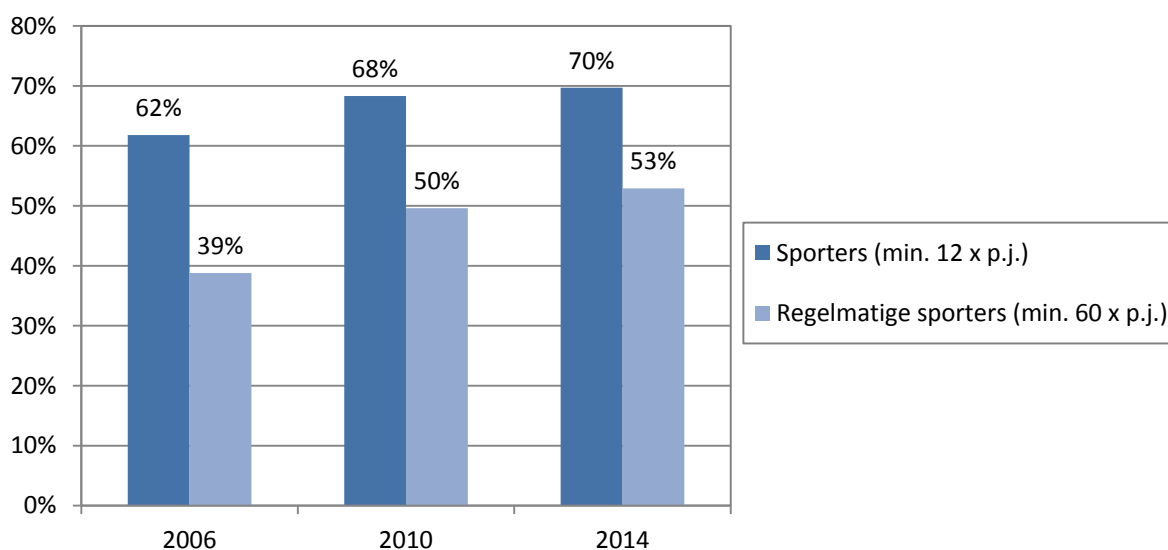
Tot slot vindt u in de bijlagen van dit rapport een uitgebreid tabellenrapport, de vragenlijsten die gebruikt zijn voor het onderzoek en de onderzoeksverantwoording.

2 Sportdeelname van Hagenaars

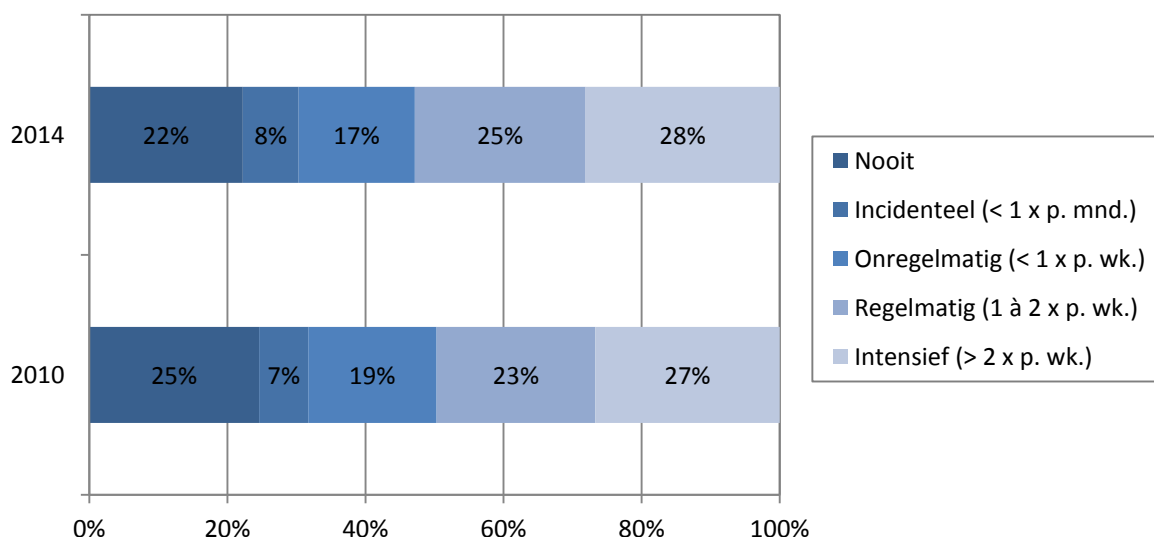
In dit hoofdstuk gaan we in op de sportdeelname van 4- tot en met 70-jarige inwoners van Den Haag. Hoeveel Hagenaars sporten er? Hoe vaak sporten zij? Wat doen zij voor sport? Is er verschil tussen mannen en vrouwen, tussen verschillende leeftijdsgroepen en andere persoons- of achtergrondkenmerken? En hoe zit het met verschillen tussen Hagenaars uit verschillende stadsdelen?

2.1 SPORTDEELNAME IN DEN HAAG

Figuur 2.1 Percentage sporters (RSO-norm) en regelmatige sporters, 2006, 2010 en 2014



Figuur 2.2 Sportfrequentie in 2010 en 2014, percentages



In 2014 sport 70 procent van de Hagenaars van 4 tot en met 70 jaar 12 keer per jaar of vaker. 53 procent sport regelmatig: minimaal 1 à 2 keer per week. Ten opzichte van het onderzoek van 2010 is het percentage sporters ongeveer gelijk gebleven en het percentage regelmatige sporters is iets toegenomen. Ten opzichte van het onderzoek van 2006 is zowel het percentage sporters als regelmatige sporters toegenomen.¹ In bijlage III staan twee figuren met de betrouwbaarheidsmarges van het percentage sporters en het percentage regelmatige sporters uit 2010 en 2014. Daar leggen we het gebruik van betrouwbaarheidsmarges ook uit.

Iets minder dan een kwart van de Hagenaars sport helemaal niet. De frequentie waarmee Hagenaars sporten is vergelijkbaar met 2010.

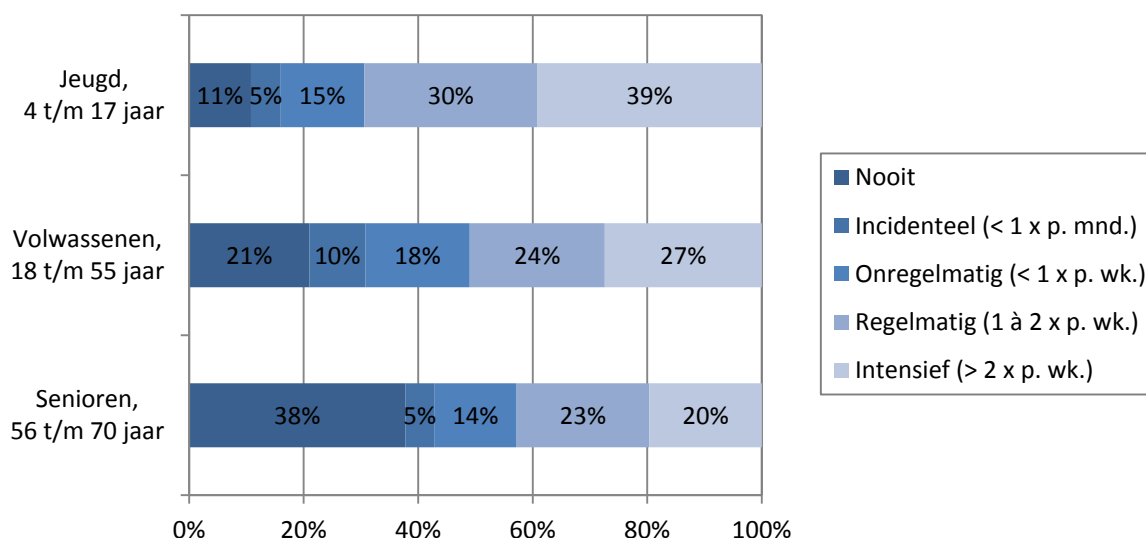
Trend

Dit rapport geeft inzicht in de achtergronden van het sportgedrag van de Hagenaars en daarbij is het interessant om te weten wat de ontwikkeling is in de sportdeelname in Den Haag in de loop der jaren. Daarvoor kunnen we gebruik maken van de cijfers uit de Stadsenquête, een jaarlijks terugkerend onderzoek onder inwoners in Den Haag over diverse onderwerpen (Dimensus, 2013). In de Stadsenquête liggen de cijfers over sportdeelname lager dan in dit onderzoek, omdat de Stadsenquête onder inwoners vanaf 16 jaar afgenomen wordt; de jeugd zit daar dus niet bij. Uit de Stadsenquête blijkt dat de sportdeelname momenteel op hetzelfde niveau ligt als tien jaar geleden, maar de regelmatige sportdeelname is in die periode toegenomen. De laatste vijf jaar is er weinig veranderd in de sportdeelname en regelmatige sportdeelname.

Landelijk

Uit onderzoek van het Mulier Instituut (Collard, 2012) blijkt dat de sportdeelname de afgelopen jaren landelijk redelijk stabiel is, net als in de Haagse situatie. Vergeleken met dit onderzoek blijkt bovendien dat de sportdeelname in Den Haag in de buurt ligt van die op landelijk niveau. Volgens het Mulier Instituut sportte in 2012 66 procent van de Nederlandse bevolking (6 – 79 jaar) minimaal 12 keer per jaar (wat wij in figuur 2.1 de sporters noemen). Ook uit onderzoek van NOC*NSF (Sportersmonitor 2012) blijkt dat de landelijke cijfers overeen komen met Haagse cijfers: landelijk sport 69 procent van de Nederlanders (5 – 80 jaar) minimaal twaalf keer per jaar (de RSO-norm). Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat 38 procent één à twee keer per week sport, de regelmatige sporters. Dit percentage ligt in dit onderzoek over Den Haag hoger.²

Figuur 2.3 Sportfrequentie onder jeugd, volwassenen en senioren in Den Haag

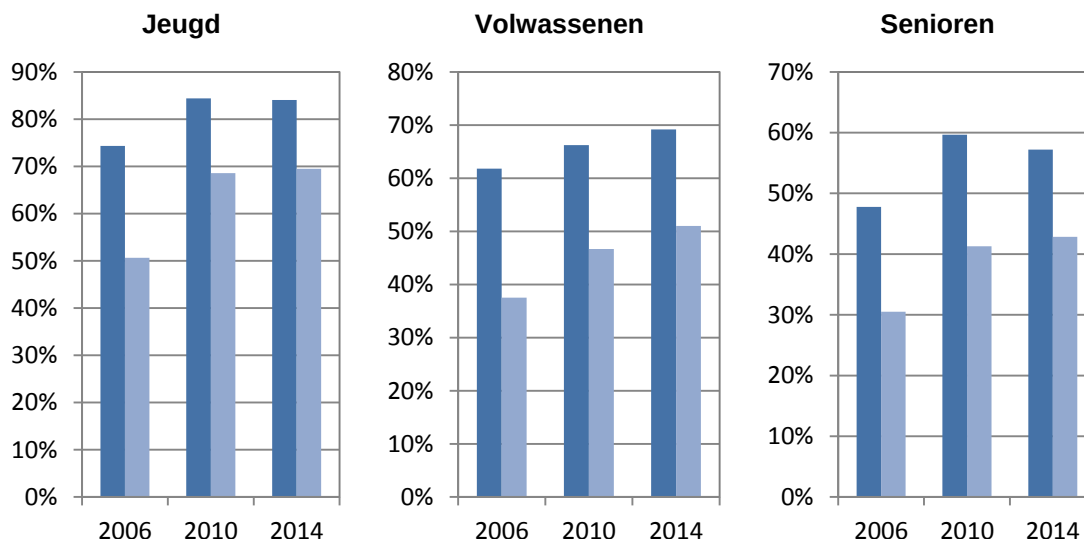


¹ Waarschijnlijk heeft dit deels te maken met een andere onderzoeksopzet die sinds 2010 gebruikt wordt. Voor meer informatie over de onderzoeksopzet, zie bijlage III met de onderzoeksverantwoording.

² Let op: in de landelijke onderzoeken loopt de leeftijd van de respondenten door tot (en met) 80 jaar. Dat heeft een negatieve invloed op het percentage sporters in deze onderzoeken.

De frequentie waarmee men sport, is duidelijk verschillend voor de levensfase waarin men zit. De jeugd sport veel en vaak: zeven op de tien sport 1 à 2 keer per week of vaker en slechts één op de tien sport helemaal nooit. Bij de volwassenen zijn het er twee op de tien die helemaal niet sporten en ruim de helft sport regelmatig (minimaal 1 à 2 keer per week). Bij de senioren is vooral het aandeel mensen dat helemaal niet sport relatief hoog: vier op de tien senioren sport helemaal niet. Maar het is ook zo dat ruim vier op de tien senioren minimaal 1 à 2 keer per week sport.

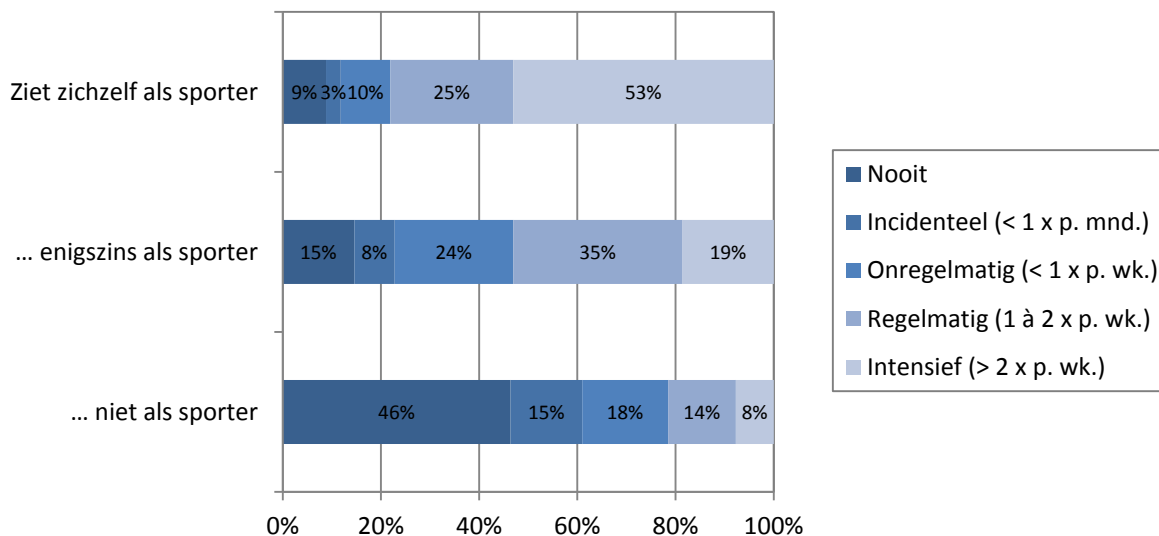
Figuur 2.4 Percentage sporters (donkerblauw) en regelmatige sporters (lichtblauw) onder de jeugd, volwassenen en senioren, 2006, 2010 en 2014



Voor zowel de jeugd, volwassenen als de senioren is er geen significant verschil in de sportdeelname tussen 2010 en 2014. Ten opzichte van 2006 is de sportdeelname onder alle drie de groepen wel significant toegenomen. De regelmatige sportdeelname is alleen onder volwassenen licht gestegen ten opzichte van 2010. Onder de jeugd en senioren is de regelmatige sportdeelname op hetzelfde niveau als vier jaar geleden. Ten opzichte van 2006 is de regelmatige sportdeelname onder de drie groepen wel significant toegenomen. De precieze cijfers vindt u in tabel B.7, B.8 en B.9.

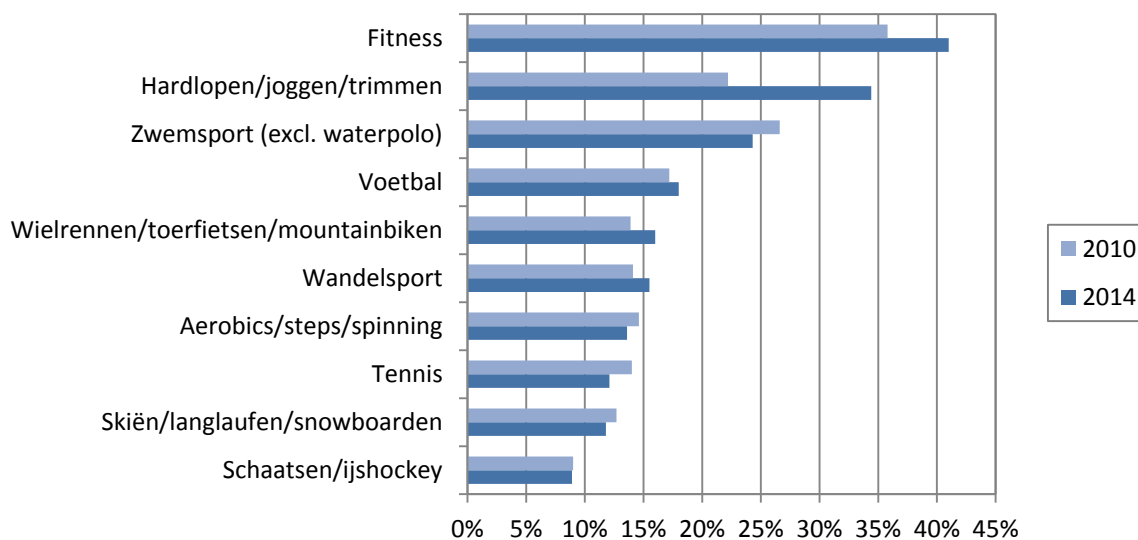
Bijna vier op de tien Hagenaars ziet zichzelf als een sporter en drie op de tien Hagenaars juist niet. De overige Hagenaars zitten daar tussenin. Uiteraard hangt het beeld dat men van zichzelf heeft sterk samen met de sportfrequentie, zie de volgende figuur.

Figuur 2.5 Zelfbeeld als sporter en sportfrequentie



In de figuur is duidelijk te zien dat er een verband is tussen de mate waarin men zichzelf als sporter ziet en de frequentie waarmee men sport: Hagenaars die zichzelf als sporter zien sporten veel meer dan Hagenaars die zichzelf niet als een sporter beschouwen. Ook is er een sterke samenhang met het wel of niet lid zijn van een sportvereniging (niet in de figuur).

Figuur 2.6 Meest beoefende sporten door sporters*, 2010 en 2014



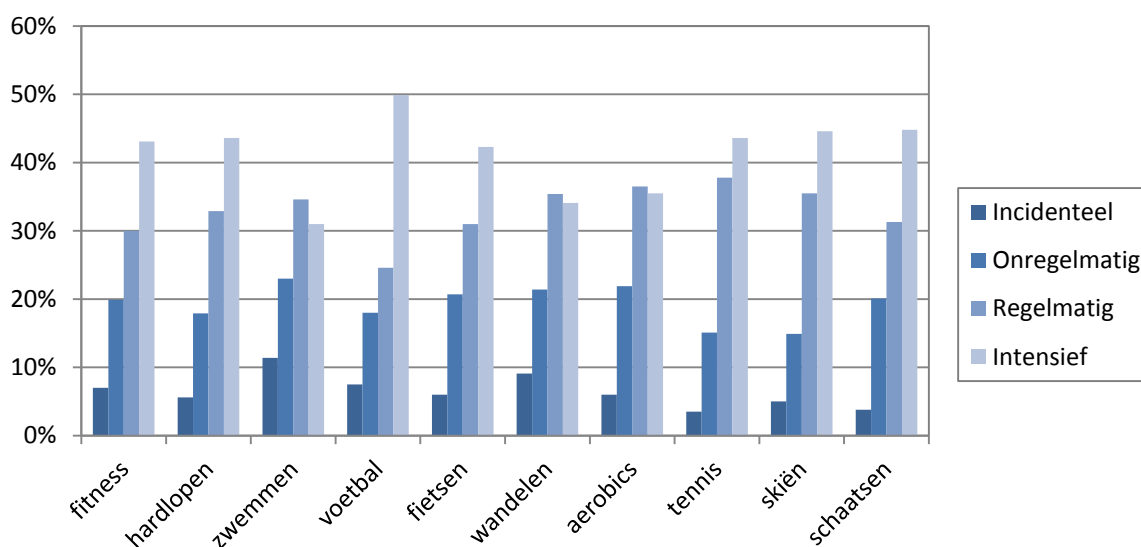
* In deze figuur zijn de sporters opgenomen die voldoen aan de RSO-norm: minimaal 12 keer per jaar sporten.

Fitness is nog steeds de meest populaire sport in Den Haag.³ Fitness is in populariteit ook nog wat toegenomen ten opzichte van 2010: ruim 40 procent van de sporters heeft het voorgaande jaar fitness beoefend. In de figuur is te zien dat met name hardlopen flink in populariteit is toegenomen. Hardlopen wordt door ruim een derde van de sporters beoefend en is nu de op een na populairste sport, terwijl het in 2010 nog op de derde plaats stond. Voor het overige lijkt de top tien in grote lijnen op die van 2010. Schaatsen stond toen niet in de top tien, maar op de elfde plaats; dansen is uit de top tien verdwenen. Deze percentages liggen echter allemaal erg dicht bij elkaar in de buurt.

Landelijk

Ook uit landelijke cijfers blijkt dat fitness en hardlopen de afgelopen jaren gestaag in populariteit zijn toegenomen (SCP, 2014). Het is lastig de percentages in dit onderzoek met landelijke percentages te vergelijken, omdat deze cijfers om onderzoekstechnische redenen niet vergelijkbaar zijn (bijvoorbeeld omdat er andere leeftijdsgrenzen zijn gehanteerd of omdat de vraagstelling anders was). Zonder naar de percentages te kijken, blijkt uit de rapportage van het SCP dat fitness, hardlopen, tennis, zwemmen, voetbal en turnen landelijk gezien de meest populaire sporten zijn (18 – 79 jaar). Ook NOC*NSF heeft onderzoek laten doen naar de populariteit van sporten en hun top tien is als volgt (18 – 69 jaar): fitness, hardlopen, zwemmen, wandelsport, voetbal, wielrennen, tennis, aerobics, volleybal en schaatsen (Peerdeman e.a., 2011). Dit komt grotendeels overeen met de cijfers in Den Haag, maar het lijkt er op dat tennis hier wat minder populair is dan landelijk gezien.

Figuur 2.7 Frequentie waarmee men sport in Den Haag, per top 10-sport*



* Er is overlap tussen deze cijfers, omdat mensen meerdere sporten konden aankruisen.

In de figuur zien we dat de frequentie waarmee gesport wordt, wel wat verschilt per sport. Zo is de helft van de sporters die voetbalt een intensieve sporter. Ook sporters die aan fitness, hardlopen, fietsen, tennis, skiën en/of schaatsen doen, zijn over het algemeen intensieve sporters. Hagenaars die zwemmen, wandelen en/of aerobics doen, zijn wat minder frequente sporters.

³ In de vragenlijst zijn fitness (cardio en kracht) en groepslessen op muziek zoals aerobics, steps en spinning apart opgenomen als sport.

2.2 ANDERE GROTE STEDEN

Net zoals het lastig is een vergelijking te maken met landelijke cijfers, is het lastig om de Haagse cijfers te vergelijken met die van andere steden. De verschillen tussen de onderzoeken zijn te groot. Om in elk geval een indruk te geven van de stand van zaken in andere steden, zullen we hier de belangrijkste en meest recente cijfers presenteren.

Tabel 2.1 Sportfrequentie en percentage sporters in Amsterdam, Rotterdam en Utrecht

	Amsterdam, 2013 6 t/m 74 jaar	Rotterdam, 2011 13 t/m 75 jaar*	Utrecht, 2012 16 jaar en ouder
Nooit	28	34	onbekend
Incidenteel (< 1 x p. mnd.)	5	8	onbekend
Onregelmatig (< 1 x p. wk.)	5	22	onbekend
Regelmatig (1 à 2 x p. wk.)	14	17	onbekend
Intensief (> 2 x p. wk.)	48	18	onbekend
Percentage sporters (1 x per maand of meer)	67	57	68

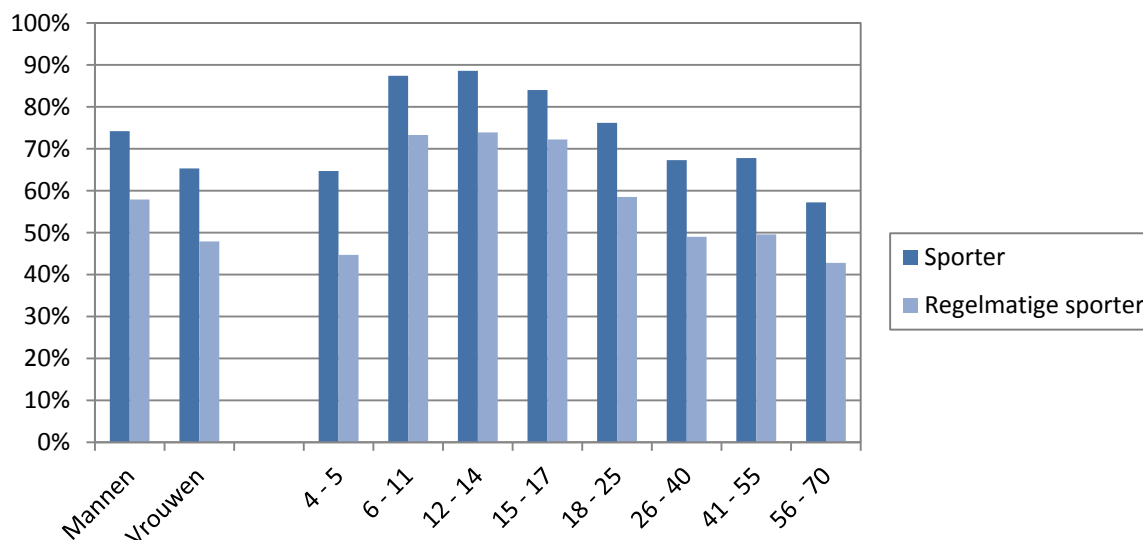
* De gemeente Rotterdam is bezig met een nieuw onderzoek, dit komt waarschijnlijk in de zomer van 2014 uit, maar momenteel zijn de cijfers nog niet openbaar.

2.3 SPORTDEELNAME NAAR GESLACHT, LEEFTIJD EN ETNICITEIT

In deze paragraaf zullen we de sportdeelname en de meest beoefende sporten uitsplitsen naar geslacht, leeftijd en etniciteit. We gaan eerst in op de sportdeelname en daarna op de sporten die men beoefent.

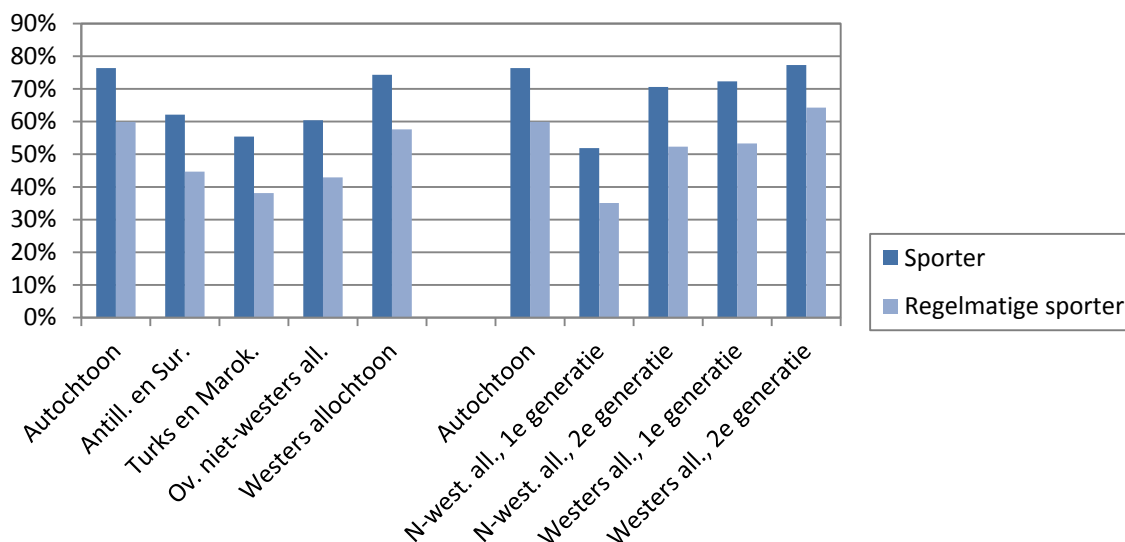
2.3.1 Sportdeelname

Figuur 2.8 Percentage sporters en regelmatige sporters naar geslacht en leeftijd



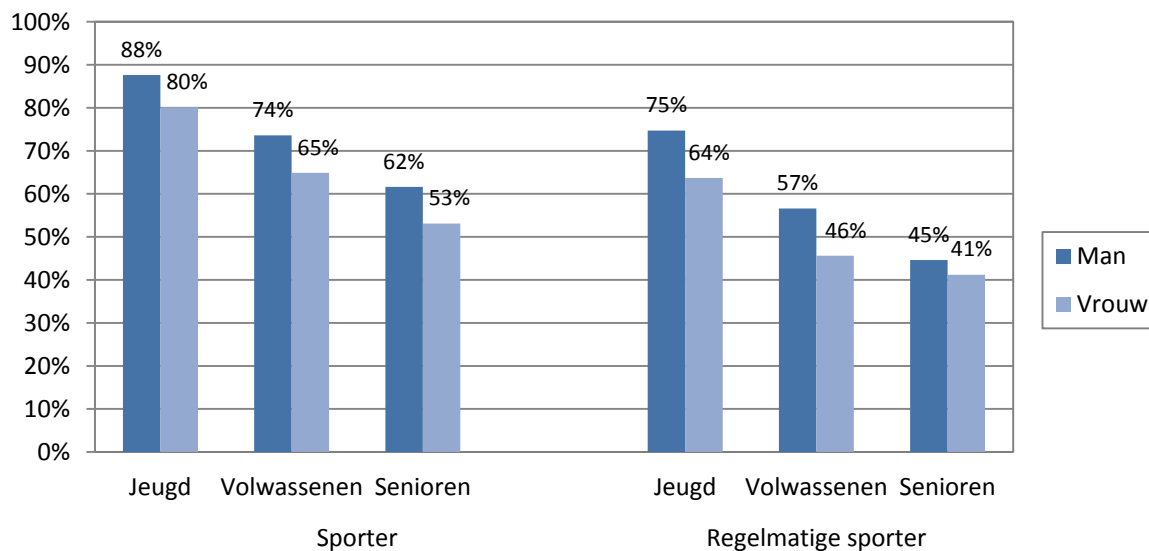
Er sporten meer mannen dan vrouwen en de sportende mannen doen dat vaker dan sportende vrouwen. Het verschil tussen mannen en vrouwen zit vooral bij de intensieve sporters en de mensen die nooit sporten. Onder de intensieve sporters (meer dan twee keer per week) zijn relatief meer mannen en onder de niet-sporters zijn meer vrouwen (niet in de figuur, zie tabel B.13). Het gemiddeld aantal sporten dat mannen en vrouwen beoefenen, is gelijk (zie tabel B.14). De jeugd van 6 tot en met 17 jaar sport meer en vaker dan de andere leeftijdsgroepen. Na het 17e jaar neemt de sportdeelname af, met de laagste sportdeelname onder senioren (56 t/m 70 jaar). Behalve dat de jeugd vaker sport, beoefenen zij ook meer verschillende sporten dan volwassenen (zie tabel B.19).

Figuur 2.9 Percentage sporters en regelmatige sporters naar etniciteit



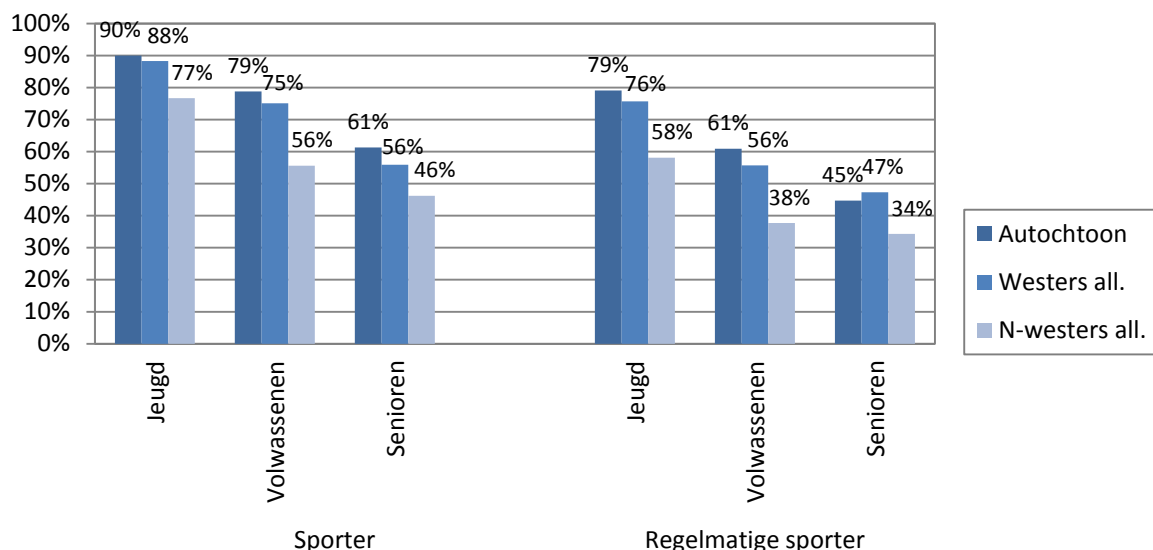
We hebben op twee manieren naar etniciteit gekeken: het land van afkomst (links in de figuur) en of men in Nederland is opgegroeid of niet (rechts in de figuur). In het linker deel van de figuur zien we een verschil tussen autochtone en westers allochtone Hagenaars enerzijds en niet-westers allochtone Hagenaars aan de andere kant. Autochtone en westers allochtone Hagenaars sporten meer en frequenter dan niet-westers allochtone Hagenaars. Wanneer we naar het rechter gedeelte van de figuur kijken, blijken het vooral de niet-westerse allochtonen van de eerste generatie te zijn die minder sporten dan overige allochtone Hagenaars.

Figuur 2.10 Percentage sporters en regelmatige sporters naar geslacht en levensfase



In alle levensfasen sporten mannen meer dan vrouwen. Dat verschil is in alle levensfasen ongeveer even groot. Voor de regelmatige sportdeelname ligt dat iets anders: onder jeugd en volwassenen sporten mannen frequenter dan vrouwen, maar onder volwassenen vanaf 41 jaar en onder senioren verschillen mannen en vrouwen niet van elkaar in regelmatige sportdeelname (zie ook tabel B.22).

Figuur 2.11 Percentage sporters en regelmatige sporters naar etniciteit en levensfase



Binnen alle levensfasen is er een verschil in sportdeelname naar etniciteit: niet-westerse allochtone Hagenaars sporten minder dan westers allochtone en autochtone Hagenaars. Onder de autochtone Hagenaars zijn de meeste sporters. Het verschil tussen etnische groepen is onder volwassenen het grootst. Voor de regelmatige sportdeelname zijn dezelfde verschillen te zien.

Veranderingen ten opzichte van 2010

De verschillen in sportdeelname in persoonskenmerken zijn vergelijkbaar met de verschillen in het onderzoek van 2010. Er zijn slechts kleine verschillen.

2.3.2 Meest beoefende sport

Tabel 2.2 Meest beoefende sporten* door mannen en vrouwen, gepercenteerd op sporters**

Mannen		Vrouwen	
Fitness	40%	Fitness	42%
Hardlopen	37%	Hardlopen	31%
Voetbal	28%	Zwemmen	27%
Zwemmen	22%	Aerobics	23%
Fietsen	19%	Wandelen	20%
Skiën	12%	Dansen	14%
Tennis	12%	Fietsen	13%
Wandelen	12%	Tennis	12%
Bowling	9%	Skiën	12%
Vechtsport	8%	Schaatsen	10%

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen (fig. 2.5), zijn blauw gekleurd

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Fitness, hardlopen en zwemmen zijn zowel onder mannen als onder vrouwen populair. Onder mannen is voetbal een erg populaire sport; voetbal komt in de top tien van vrouwen niet voor. Andersom is zijn groepslessen op muziek, zoals aerobics, bij vrouwen een populaire sport en die sport zien we bij mannen niet terug. Verder staat dansen bij vrouwen vrij hoog in de top tien, terwijl deze sport niet in de algemene top tien staat.

Ten opzichte van 2010

Zowel onder mannen als vrouwen is hardlopen in populariteit toegenomen en staat nu op de tweede plaats (in 2010 nog op de vierde plaats). Fitness is nog steeds de meest populaire sport onder beide groepen. Voor zowel mannen als vrouwen hebben er verder weinig verschuivingen plaatsgevonden in de top tien. Ook in 2010 was dansen onder vrouwelijke sporters al populair.

Tabel 2.3 Meest beoefende sporten* voor verschillende leeftijden, gepercenteerd op sporters**

4 en 5 jaar		6 t/m 11 jaar		12 t/m 14 jaar		15 t/m 17 jaar	
Zwemmen	75%	Zwemmen	53%	Voetbal	51%	Voetbal	45%
Voetbal	27%	Voetbal	36%	Hardlopen	23%	Fitness	41%
Dansen	26%	Dansen	18%	Zwemmen	23%	Hardlopen	38%
Gymnastiek	18%	Gymnastiek	18%	Basketbal	20%	Zwemmen	21%
Fietsen	12%	Vechtsport	16%	Tennis	17%	Basketbal	21%
Judo	12%	Tennis	15%	Hockey	16%	Skiën	16%
Hockey	12%	Schaatsen	15%	Fitness	15%	Tennis	15%
Hardlopen	11%	Hockey	15%	Schaatsen	15%	Vechtsport	14%
Skiën	10%	Skiën	13%	Vechtsport	15%	Tafeltennis	13%
Wandelen	7%	Judo	12%	Gymnastiek	14%	Hockey	13%

18 t/m 25 jaar		26 t/m 40 jaar		41 t/m 55 jaar		56 t/m 70 jaar	
Fitness	65%	Hardlopen	51%	Fitness	48%	Fitness	34%
Hardlopen	40%	Fitness	50%	Hardlopen	37%	Wandelen	28%
Voetbal	27%	Zwemmen	25%	Wandelen	22%	Fietsen	23%
Zwemmen	18%	Fietsen	20%	Fietsen	21%	Hardlopen	19%
Bowling	14%	Aerobics	18%	Zwemmen	19%	Zwemmen	14%
Aerobics	14%	Wandelen	15%	Aerobics	18%	Tennis	14%
Dansen	13%	Skiën	14%	Tennis	13%	Aerobics	13%
Biljart/snooker	12%	Voetbal	13%	Skiën	11%	Golf	11%
Skiën	11%	Tennis	11%	Schaatsen	9%	Bridge	7%
Basketbal	9%	Bowling	10%	Voetbal	8%	Skiën	6%

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen (fig. 2.5), zijn blauw gekleurd

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Er is een duidelijk verschil in de voorkeur voor sporten onder verschillende leeftijdsgroepen. Onder de kinderen (t/m 11 jaar) is zwemmen het meest populair, gevolgd door voetbal. Dansen en gymnastiek of turnen zijn ook populair op deze leeftijd. Onder de jeugd van 12 tot en met 17 jaar is voetbal de populairste sport. Hardlopen en zwemmen zijn populair en fitness is onder de jeugd vanaf 15 jaar erg populair. Wat opvalt, is dat basketbal een populaire sport is en ook hockey, tennis en vechtsporten staan in de top tien. Jongeren van 18 tot en met 25 jaar doen vaak aan fitness, hardlopen en voetbal. Bowlen, dansen en (pool)biljart of snooker staan ook in de top tien bij deze jongeren. De top tien van sporten die volwassenen van 26 tot en met 55 jaar beoefenen, komt in grote lijnen overeen met de algemene top tien. Het valt wel op dat voetbal onder deze volwassenen geen populaire sport meer is om te beoefenen. De top tien van de senioren wijkt weer meer af van de algemene top tien. Zoals te verwachten, staan wandelen en fietsen hoog in de top tien, maar fitness staat nog steeds op de eerste plaats. Golf en bridge zijn bij de senioren ook in de top tien terecht gekomen.

Tabel 2.4 Meest beoefende sporten* voor verschillende etnische groepen, gepercenteerd op sporters**

Autochtoon		Antilliaans en Surinaams		Turks en Marokkaans	
Fitness	37%	Fitness	51%	Fitness	42%
Hardlopen	37%	Hardlopen	26%	Voetbal	35%
Zwemmen	25%	Voetbal	19%	Hardlopen	28%
Fietsen	22%	Zwemmen	18%	Zwemmen	26%
Wandelen	19%	Dansen	13%	Vechtsport	16%
Aerobics	16%	Aerobics	11%	Aerobics	11%
Skiën	15%	Vechtsport	10%	Wandelen	9%
Tennis	14%	Bowling	9%	Basketbal	8%
Voetbal	14%	Gymnastiek	8%	Gymnastiek	7%
Schaatsen	12%	Fietsen	8%	Bowling	6%

Overig niet-westers allochtoon		Westers allochtoon	
Fitness	47%	Fitness	43%
Hardlopen	30%	Hardlopen	39%
Voetbal	25%	Zwemmen	27%
Zwemmen	23%	Wandelen	18%
Wandelen	12%	Skiën	17%
Badminton	10%	Tennis	17%
Tennis	10%	Fietsen	15%
Basketbal	10%	Voetbal	15%
Dansen	9%	Aerobics	14%
Aerobics	9%	Dansen	11%

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen (fig. 2.5), zijn blauw gekleurd

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

De top tien van meest beoefende sporten laat vooral een onderscheid zien tussen enerzijds de niet-westers allochtone Hagenaars (Antilliaanse, Surinaamse, Turkse, Marokkaanse en overig niet-westers allochtone Hagenaars) en anderzijds de autochtone en westers allochtone Hagenaars. Onder alle etnische groepen is fitness de meest populaire sport en ook hardlopen is onder alle groepen populair. Voetbal daarentegen is vooral onder de niet-westers allochtone Hagenaars een populaire sport. Bij autochtone en westers allochtone Hagenaars staat voetbal onderin de top tien. Zwemmen staat bij alle groepen op de derde of vierde plaats. Verder valt op dat fietsen bij niet-westers allochtone Hagenaars niet voorkomt of onderaan staat in de top tien. Bij autochtone Hagenaars staat fietsen op de vierde plaats. Tot slot staan er bij de niet-westers allochtone Hagenaars een aantal sporten in de top tien die niet in de algemene top tien staan. Antilliaanse en Surinaamse Hagenaars doen relatief veel aan dansen, onder Turkse en Marokkaanse Hagenaars is vechtsport populair. Andere sporten die relatief populair zijn onder niet-westers allochtone Hagenaars zijn basketbal, bowling en gymnastiek.

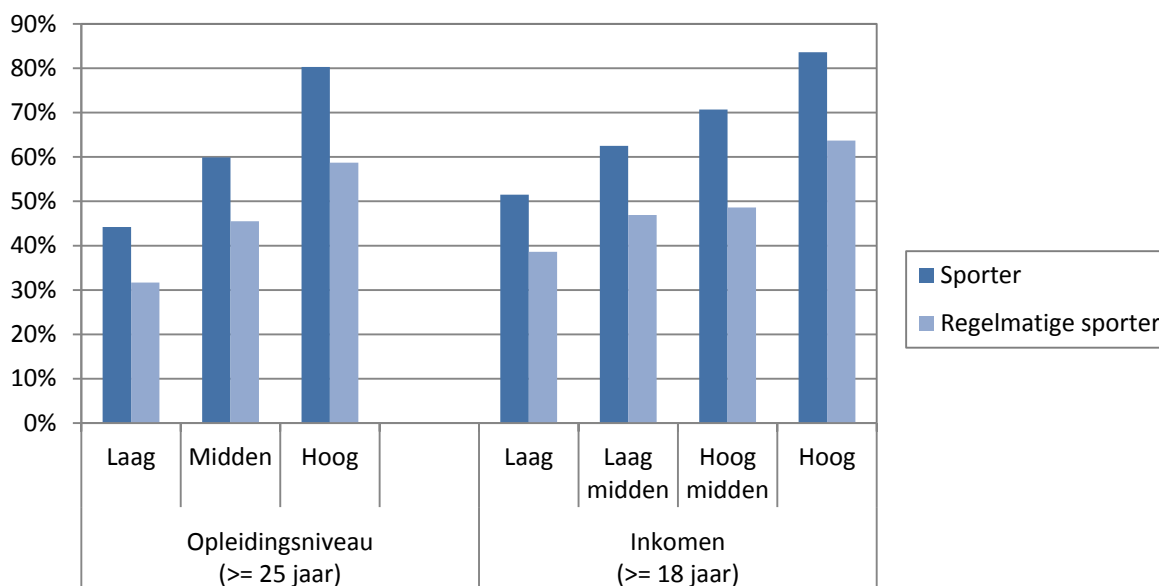
Meer informatie

In de bijlagen zijn tabellen opgenomen met de meest beoefende sport voor een aantal verdere uitsplitsingen naar achtergrondkenmerken. Er is een uitsplitsing gemaakt naar leeftijd en geslacht (tabel B.24) en naar leeftijd, geslacht en etniciteit (tabel B.36 en B.37). In deze laatste tabellen is echter een aantal groepen weggelaten, omdat het aantal waarnemingen te klein was om een top tien van meest beoefende sporten op te stellen.

2.4 SPORTDEELNAME NAAR OPLEIDING EN INKOMEN

2.4.1 Sportdeelname

Figuur 2.12 Percentage sporters en regelmatige sporters naar opleiding en inkomen



Hagenaars met een hoog opleidingsniveau sporten meer en regelmatiger dan Hagenaars met een laag opleidingsniveau. Hagenaars met een middelbaar opleidingsniveau zitten daar tussen in. Zowel voor de sportdeelname als voor de regelmatige sportdeelname geldt dat het percentage onder Hagenaars met een hoge opleiding bijna twee keer zo groot is als onder Hagenaars met een laag opleidingsniveau. Ook wanneer we naar de huidige opleiding van de jeugdige Hagenaars (12 t/m 17 jaar) kijken, zien we al een verschil tussen jongeren die een lage of middelbare opleiding volgen en jongeren die een hoge opleiding volgen: die laatste groep sport meer en vaker dan de eerste (zie tabel B.43 t/m tabel B.46).

Ook voor inkomen geldt: hoe hoger het inkomen, hoe meer en regelmatiger er gesport wordt. De verschillen zijn wat minder sterk dan bij het opleidingsniveau. Het inkomen dat iemand verdient, hangt natuurlijk samen met zijn of haar leeftijd. Het blijkt echter dat ook gecorrigeerd voor leeftijd, de Hagenaars met een hoger inkomen meer en vaker sporten dan Hagenaars met een lager inkomen. Alleen voor de jongste werknemers (18 tot en met 25 jaar) is dit verband niet zo duidelijk, omdat er in deze groep nog nauwelijks Hagenaars zijn met een hoger inkomen (tabel B.52 en B.53).

Inkomen en opleiding hangen samen

Opleidingsniveau en inkomen hangen sterk met elkaar samen. Maar ook binnen de verschillende inkomensniveaus is er een relatie tussen opleidingsniveau en (regelmatige) sportdeelname. En andersom is er binnen de groepen met een gemiddeld en hoog opleidingsniveau samenhang tussen inkomen en (regelmatige) sportdeelname. Voor de Hagenaars met een laag opleidingsniveau is er geen relatie tussen het inkomen en de sportdeelname. Hier speelt ook de leeftijd nog een rol: ouderen zijn vaker laag opgeleid dan jongeren.

Aantal sporten

Opvallend is dat het gemiddeld aantal sporten dat men noemt ook significant is naar opleidingsniveau, maar niet naar inkomen (tabel B.41 en B.50). Het is zo dat hoe hoger het opleidingsniveau van de Hagenaar is, hoe meer sporten hij of zij gemiddeld beoefent. Tussen de verschillende inkomensgroepen is echter geen verschil in het gemiddeld aantal sporten dat men beoefent.

Achtergrondkenmerken als verklaring van sportgedrag

Uit recent onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (2014) blijkt dat achtergrondkenmerken slechts een klein deel (in hun onderzoek 8 procent) van de variantie van sportgedrag verklaren. Dit betekent dat sportgedrag voornamelijk door andere factoren bepaald wordt. Uit eerder onderzoek van het Mulier Instituut (2009) blijkt bijvoorbeeld dat het sportgedrag van de ouders van grote invloed is op

het sportgedrag van kinderen. Daarnaast hangen veel achtergrondkenmerken met elkaar samen, opleiding en inkomen bijvoorbeeld of leeftijd en inkomen. Uit bovenstaande onderzoeken blijkt dat wanneer de invloed van de verschillende achtergrondkenmerken gecorrigeerd wordt voor de andere kenmerken, etniciteit, opleiding en inkomen nog steeds van invloed zijn op de sportdeelname van mensen (al is het dan nog steeds een kleine invloed).⁴

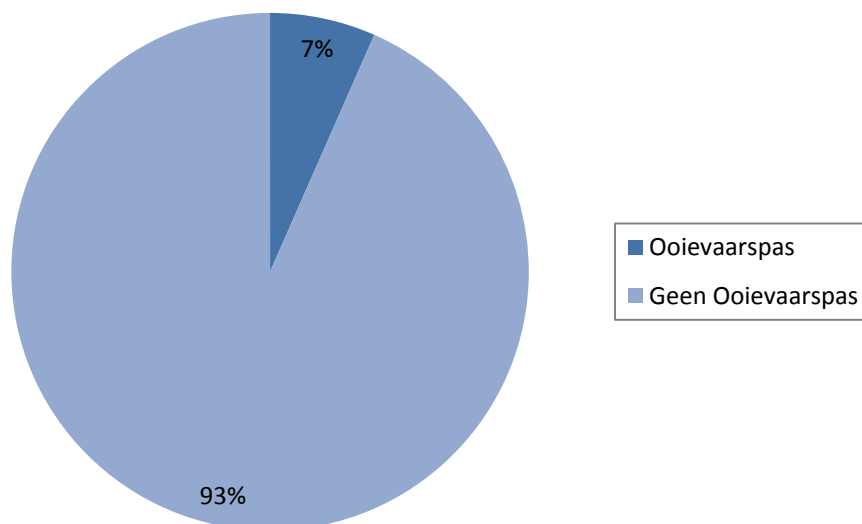
2.4.2 Meest beoefende sporten

Bij een uitsplitsing naar opleidingsniveau is zwemmen uit de top drie verdwenen, omdat we bij opleidingsniveau alleen naar de volwassenen vanaf 25 jaar kijken en juist de kinderen zwemmen veel. Verder zien we dat onder Hagenaars met een laag en middelbaar opleidingsniveau de wandelsport in de top drie staat, terwijl onder hoogopgeleiden fietsen populair is. Daarnaast is hardlopen onder hoogopgeleiden ook een erg populaire sport, terwijl fitness met name onder de Hagenaars met een middelbare opleiding (en in mindere mate onder laagopgeleide Hagenaars) erg populair is. Wanneer we naar de jeugd kijken en de opleiding die zij nu volgen, zien we onder leerlingen op het VMBO of MBO vechtsporten vrij hoog in de top tien staan en ook gymnastiek is relatief populair. Onder leerlingen op HAVO, VWO of HBO is hardlopen relatief populair, net als tennis, skiën en hockey. Uitgesplitst naar inkomen zien we dat zwemmen bij de Hagenaars met een laag inkomen relatief populair is, bij de hogere inkomens staat zwemmen lager in de top tien. Fitness en hardlopen staan bij alle groepen hoog in de top tien. Hagenaars met een hoog inkomen doen relatief vaker aan golf en minder vaak aan bowlen en biljart. (tabel B.42, B.46 en B.51)

2.4.3 Ooievaarspas

Inwoners van Den Haag met een laag inkomen (tot 130 procent van de bijstandsnorm) kunnen gratis gebruik maken van de Ooievaarspas. Met de Ooievaarspas kunnen Hagenaars (onder andere) korting krijgen op het lidmaatschap van sportverenigingen.

Figuur 2.13 Gebruik Ooievaarspas bij sportbeoefening



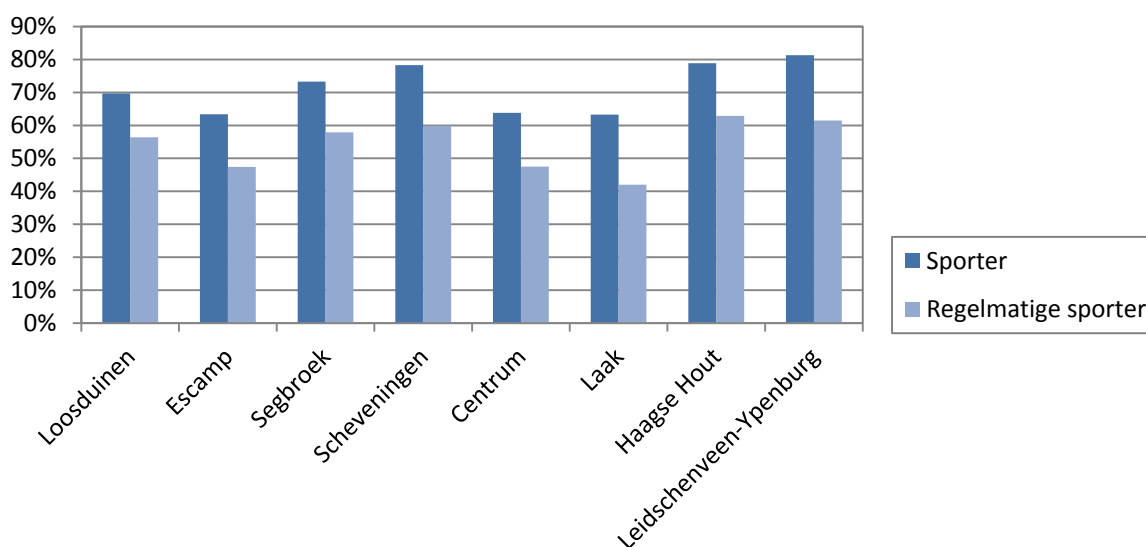
⁴ Leeftijd is in deze analyses niet altijd meegenomen.

Zeven procent van de onderzochte Hagenaars geeft aan gebruik te hebben gemaakt van de Ooievaarspas bij het sporten. Onder de Hagenaars met een laag inkomen⁵, maakt 15 procent gebruik van de Ooievaarspas om te sporten. Deze Hagenaars met een pas sporten vaker dan Hagenaars met een laag inkomen zónder Ooievaarspas. Verder maakt de jeugd aanzienlijk vaker gebruik van de Ooievaarspas om te sporten dan volwassenen en senioren (de voordelen van de pas zijn voor de jeugd ook groter). (tabel B.54 t/m B.56)

2.5 SPORTDEELNAME PER STADSDEEL

2.5.1 Sportdeelname

Figuur 2.14 Percentage sporters en regelmatige sporters per stadsdeel



In Escamp, Centrum en Laak is het percentage sporters onder de inwoners het laagst, net boven 60 procent. De meeste sporters vind je in Scheveningen, Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg, rond de 80 procent van de inwoners sport in deze stadsdelen. Voor regelmatige sporters geldt ongeveer hetzelfde. Regelmatige sporters zijn er het minst onder de inwoners van Laak (42 procent). Ook in Centrum en Escamp zijn relatief weinig regelmatige sporters, terwijl in Scheveningen, Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg relatief veel inwoners regelmatig sporten.

Vergelijking met 2010

De sportdeelname in de verschillende stadsdelen is ten opzichte van 2010 nauwelijks gewijzigd. De regelmatige sportdeelname was in 2010 ook in Laak het laagst, in Scheveningen en Segbroek waren de meeste regelmatige sporters.

⁵ Dit zijn Hagenaars uit een huishouden met een totaal netto maandinkomen kleiner dan €1.300,-. Dit komt niet precies overeen met de doelgroep van de Ooievaarspas.

2.5.2 Meest beoefende sport

Tabel 2.5 Meest beoefende sporten* in de verschillende stadsdelen, gepercenteerd op sporters**

Loosduinen		Escamp		Segbroek		Scheveningen	
Fitness	39%	Fitness	45%	Hardlopen	40%	Fitness	42%
Hardlopen	25%	Hardlopen	32%	Fitness	38%	Hardlopen	39%
Zwemmen	19%	Zwemmen	23%	Zwemmen	21%	Zwemmen	29%
Wandelen	19%	Voetbal	19%	Tennis	20%	Skiën	20%
Fietsen	18%	Fietsen	13%	Wandelen	17%	Fietsen	20%
Aerobics	16%	Wandelen	12%	Skiën	17%	Wandelen	16%
Voetbal	13%	Aerobics	10%	Fietsen	16%	Voetbal	14%
Tennis	11%	Bowling	9%	Voetbal	16%	Tennis	14%
Skiën	10%	Vechtsport	9%	Aerobics	16%	Aerobics	13%
Schaatsen	8%	Dansen	8%	Schaatsen	14%	Bowling	12%

Centrum		Laak		Haagse Hout		Leidschenveen-Ypenburg	
Fitness	43%	Fitness	50%	Hardlopen	40%	Fitness	34%
Hardlopen	36%	Hardlopen	38%	Fitness	36%	Zwemmen	28%
Zwemmen	24%	Voetbal	23%	Zwemmen	27%	Hardlopen	24%
Voetbal	21%	Zwemmen	23%	Fietsen	27%	Voetbal	20%
Wandelen	16%	Aerobics	18%	Tennis	25%	Fietsen	18%
Aerobics	13%	Wandelen	11%	Wandelen	23%	Skiën	16%
Fietsen	13%	Volleybal	8%	Skiën	18%	Aerobics	15%
Vechtsport	10%	Dansen	8%	Hockey	15%	Tennis	14%
Tennis	9%	Vechtsport	8%	Voetbal	14%	Wandelen	14%
Skiën	8%	Badminton	7%	Golf	13%	Schaatsen	11%

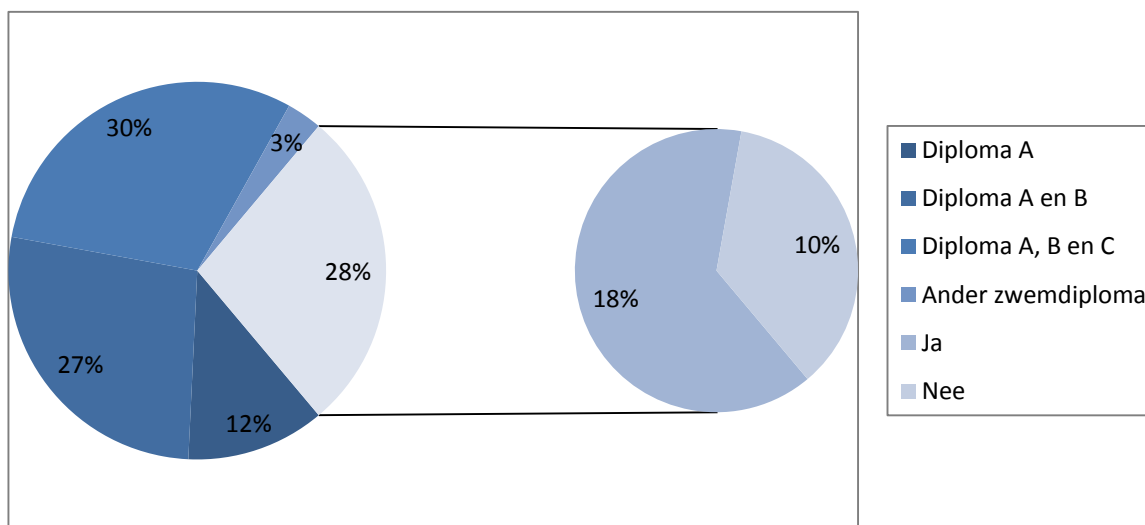
* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen (fig. 2.5), zijn blauw gekleurd

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

In de tabel is te zien dat de sporten die in de verschillende stadsdelen worden beoefend niet veel van elkaar verschillen. In de meeste stadsdelen staan fitness, hardlopen en zwemmen in de top drie, meestal met fitness op de eerste plaats. Vooral onder in de top tien zijn er wat verschillen.

2.6 ZWEMVAARDIGHEID IN DEN HAAG

Figuur 2.15 Behaalde zwemdiploma's en zwemvaardigheid, Hagenaars van 6 jaar en ouder



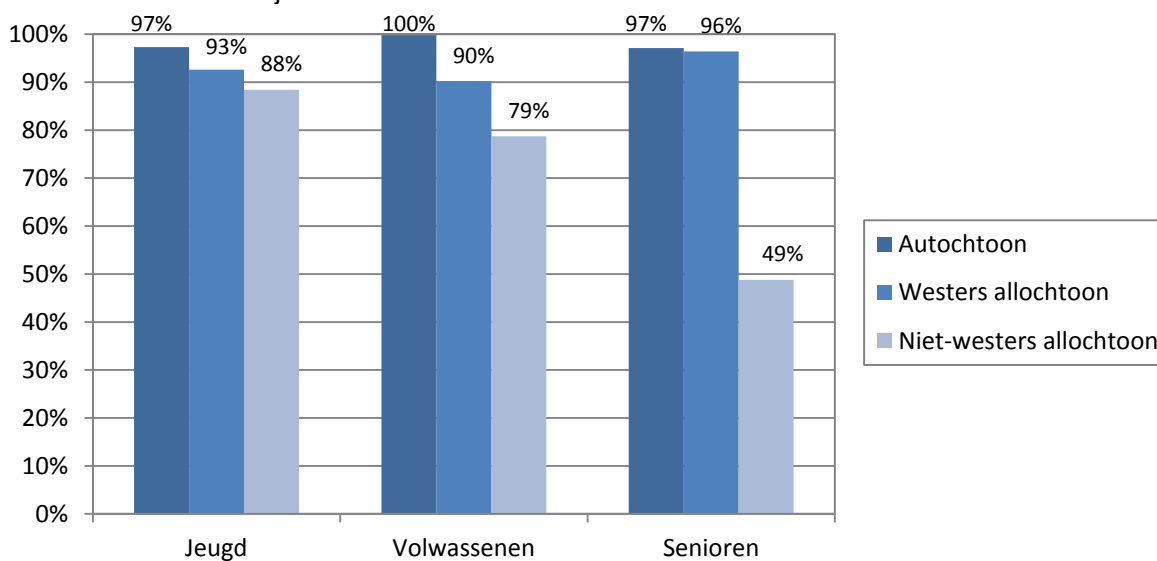
72 procent van de Hagenaars van zes jaar en ouder heeft een zwemdiploma, het merendeel meer dan één. Drie van de tien Hagenaars heeft geen zwemdiploma of weet dat niet precies, maar meer dan de helft van deze mensen geeft aan dat ze wel kunnen zwemmen. Er van uitgaande dat Hagenaars met een zwemdiploma (nog steeds) kunnen zwemmen, kan al met al negen op de tien Hagenaars zwemmen. Een op de tien Hagenaars kan niet zwemmen.

Achtergrondkenmerken

Er is een duidelijke samenhang van zwemvaardigheid met diverse persoons- en achtergrondkenmerken. Wanneer we kijken naar het percentage Hagenaars dat aangeeft te kunnen zwemmen, blijkt dat:

- meer mannen kunnen zwemmen dan vrouwen,
- de jongste kinderen (tot en met 11 jaar) wat minder vaak kunnen zwemmen en kinderen van 12 tot en met 17 jaar en jongvolwassenen tot en met 25 jaar juist relatief vaak,
- autochtone Hagenaars vaker kunnen zwemmen en niet-westers allochtone Hagenaars van de eerste generatie veel minder vaak,
- hoe hoger de opleiding, hoe beter de zwemvaardigheid van de Hagenaars is en
- hetzelfde geldt voor het inkomen: hoe hoger het inkomen, des te beter men kan zwemmen.

Figuur 2.16 Percentage Hagenaars dat kan zwemmen, naar levensfase en etniciteit, Hagenaars vanaf 6 jaar



Er is een verschil in de samenhang van etniciteit met zwemvaardigheid voor de verschillende levensfasen. Voor de jeugd (vanaf zes jaar) is er weinig verschil in zwemvaardigheid van Hagenaars met een verschillende etnische achtergrond. Voor volwassenen is die er wel: autochtone Hagenaars zwemmen allemaal, 90 procent van de westers allochtone Hagenaars en 79 procent van de niet-westers allochtone Hagenaars. Bij senioren zit het verschil tussen de autochtone en westers allochtone Hagenaars enerzijds en de niet-westers allochtone Hagenaars anderzijds: van deze laatste groep senioren kan slechts de helft zwemmen. Ook voor geslacht en levensfase samengenomen is er een verschil in zwemvaardigheid. Dit komt voornamelijk doordat volwassen mannen relatief vaak kunnen zwemmen en volwassen vrouwen minder vaak.

3 Beweeggedrag van Hagenaars

Naast het sporten zijn er ook andere manieren om in beweging te zijn. Daar besteden we in dit hoofdstuk aandacht aan. Voor beweeggedrag is zelfs een speciale norm opgesteld: de beweegnorm. Daarnaast zijn er een fitnorm en combinorm opgesteld, die ook iets zeggen over het beweeggedrag van mensen. In dit hoofdstuk kijken we naar deze drie normen. We zullen uitleggen wat ze inhouden, hoe de Hagenaars het doen op deze normen en wat de samenhang is met een aantal achtergrondkenmerken.

3.1 DRIE NORMEN

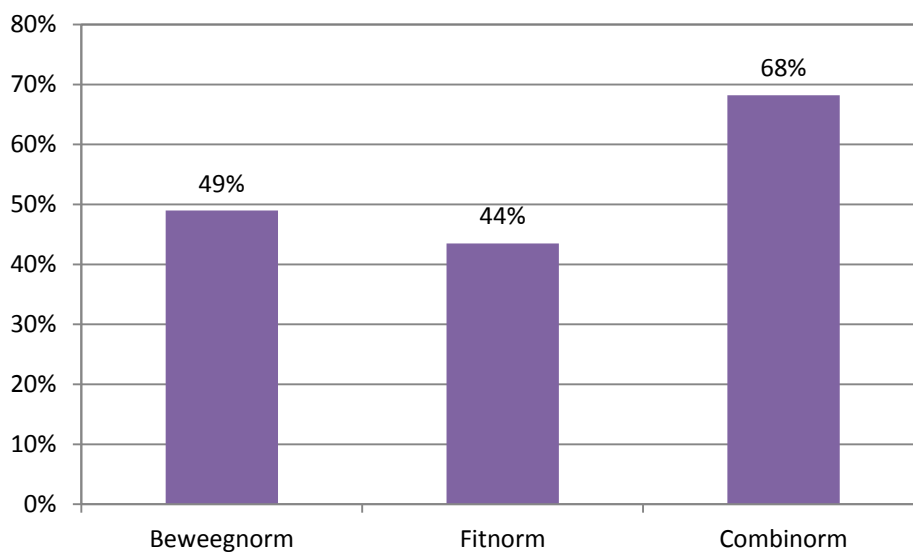
In Den Haag gebruiken we drie normen die iets zeggen over beweeggedrag: de beweegnorm, de fitnorm en de combinorm. Deze drie normen zijn gebaseerd op landelijke normen. De beweegnorm is gebaseerd op de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB, zie ook <http://www.nisb.nl/weten/normen/beweegnormen.html>), maar wijkt daar iets van af omdat de landelijke norm moeilijk via een vragenlijst te meten is. Wij hebben gekozen voor een wat vereenvoudigde versie van de landelijke norm. De fitnorm en combinorm komen overeen met de landelijke normen.

Definities

Beweegnorm jeugdigen (4 t/m 17 jaar)	Dagelijks een uur lichaamsbeweging, die ten minste even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen.
Beweegnorm volwassen en senioren (18+)	Tenminste vijf dagen per week een half uur lichaamsbeweging, die ten minste even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen.
Fitnorm	Ten minste drie keer per week gedurende 20 minuten inspannende lichaamsbeweging, waarvan men sneller gaat ademen en bezweet raakt.
Combinorm	Men voldoet aan de beweegnorm en/of de fitnorm.

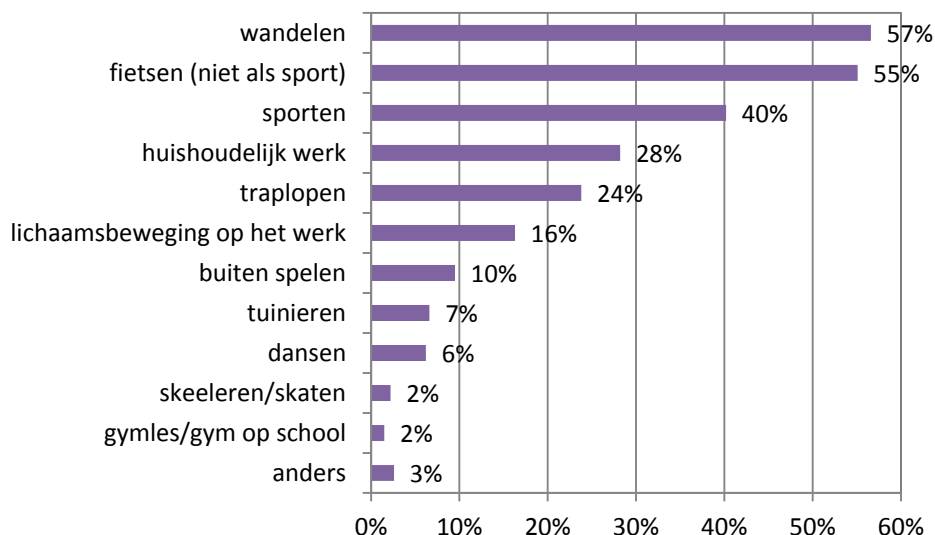
In bijlage II zijn de gebruikte vragenlijsten opgenomen en kunt u zien hoe we de normen in de vragenlijst hebben verwerkt.

Figuur 3.1 De drie normen in Den Haag



Ongeveer de helft van de inwoners van Den Haag voldoet aan de beweegnorm en iets minder dan de helft voldoet aan de fitnorm. Wanneer we de twee normen combineren, blijkt twee derde te voldoen aan de combinorm. Een op de tien Hagenaars beweegt heel weinig (maximaal 1 dag per week) en 5 procent helemaal niet (niet in de figuur, tabel B.67).

Figuur 3.2 Ondernomen beweegactiviteiten van bewegende Hagenaars



Wandelen en fietsen zijn duidelijk de meest populaire beweegactiviteiten die Hagenaars het afgelopen jaar hebben ondernomen. Meer dan de helft van hen wandelt en/of fietst één of meer keer in de week. Sporten staat op de derde plaats als beweegactiviteit en daarna komen het doen van huishoudelijk werk, traplopen en lichaamsbeweging die bij het werk hoort. Wanneer we een onderscheid maken tussen Hagenaars die wel of niet aan de beweegnorm voldoen (zie tabel B.68), zien we dat bijna alle bovenstaande activiteiten logischerwijs meer ondernomen worden door Hagenaars die aan de beweegnorm voldoen. Een uitzondering hier op zijn buiten spelen en sporten, deze activiteiten worden vaker ondernomen door Hagenaars die niet aan de beweegnorm voldoen. Kennelijk is er een groep Hagenaars die een paar keer per week sport en verder niet beweegt. Dit is niet voldoende om aan de beweegnorm te voldoen.

Trend en andere beweegcijfers

In de Stadsenquête (2013) zien we dat het percentage Hagenaars (van 18 jaar en ouder) dat aan de beweegnorm voldoet in 2013 iets gestegen is ten opzichte van 2012. Het percentage Hagenaars dat aan de fitnorm voldoet, is gelijk gebleven. Vergeleken met de Stadsenquête ligt het percentage dat aan de beweegnorm voldoet in dit onderzoek een stuk lager (respectievelijk 71 en 55 procent voor 18 jaar en ouder).⁶ Ook ten opzichte van het onderzoek van vier jaar geleden is het percentage Hagenaars dat aan de beweegnorm voldoet aanzienlijk lager. Het verschil is vooral groot bij de Hagenaars die elke dag bewegen, dit percentage was in 2010 en is in de Stadsenquête aanzienlijk hoger.

De landelijke cijfers over de beweegnorm lopen nogal uiteen. We kunnen de Haagse cijfers het best vergelijken met de cijfers van TNO over beweeggedrag, omdat die op een vergelijkbare manier gemeten zijn. In 2011 voldeed 18 procent van de jeugd van 4 tot en met 17 jaar aan de beweegnorm en 59 procent van de volwassenen van 18 jaar en ouder (TNO, 2013). Ter vergelijking: in Utrecht beweegt 63 procent van de volwassenen voldoende (het is niet duidelijk hoe dat precies is gedefinieerd), in Rotterdam voldoet 39 procent van de volwassenen (18 tot en met 80 jaar) aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen en in Amsterdam 71 procent van de volwassenen (18+).

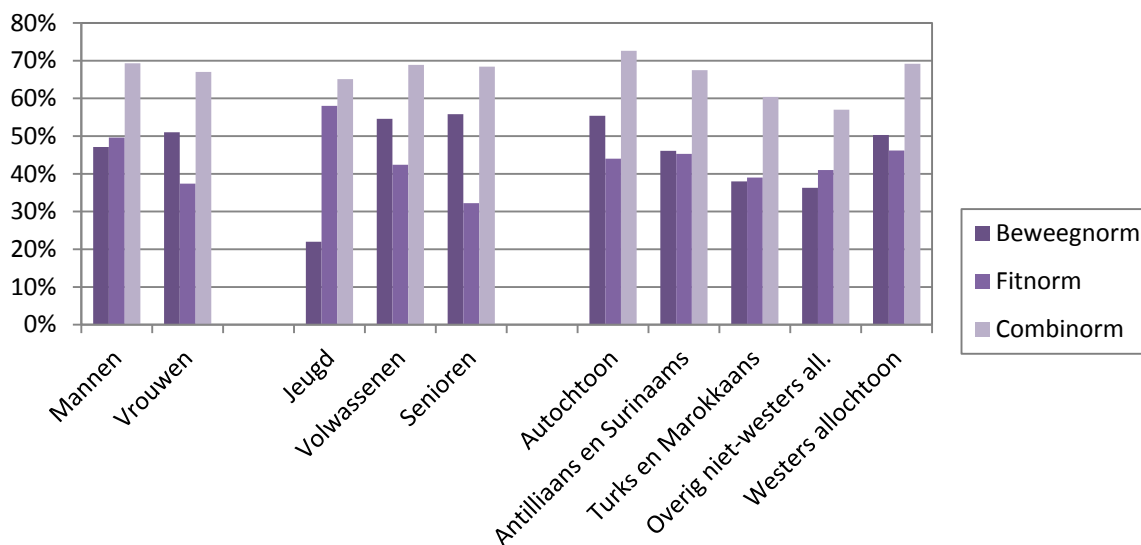
De flinke daling in het percentage Hagenaars dat aan de beweegnorm voldoet, is onverwacht en inhoudelijk moeilijk te verklaren. Door de toegenomen aandacht voor gezond bewegen, zou je eerder

⁶ Het percentage in de Gezondheidsmonitor (2014) ligt daar overigens dan weer precies tussenin (63 procent onder bevolking van 19 jaar en ouder).

een stabilisatie of toename van het percentage verwachten. Enerzijds kan dit een gevolg zijn van onderzoekstechnische verschillen met het onderzoek uit 2010 (in de onderzoeksverantwoording in bijlage III gaan we hier verder op in). Anderzijds blijkt uit de grote verschillen in andere cijfers over beweeggedrag (landelijk en in andere steden) dat het kennelijk erg moeilijk is om het beweeggedrag van mensen in een cijfer te vatten.

3.2 BEWEGEN NAAR ACHTERGRONDKENMERKEN

Figuur 3.3 Beweegnorm, fitnorm en combinorm naar geslacht, levensfase en etniciteit



Er is duidelijk een verschil tussen de beweeg- en de fitnorm. Met name bij de levensfase is dit verschil heel duidelijk: jeugd voldoet veruit het minst aan de beweegnorm, maar scoort op de fitnorm het best. Dat jeugd op de beweegnorm erg laag scoort, komt doordat de norm voor de jeugd veel strenger is dan voor volwassenen en senioren (zie 'Definities'). Verder is te zien dat vrouwen vaker dan mannen aan de beweegnorm voldoen, maar mannen voldoen weer vaker aan de fitnorm dan vrouwen. Onder de verschillende etnische groepen voldoen vooral relatief veel autochtone Hagenaars aan de beweegnorm. Turkse, Marokkaanse en overig niet-westers allochtone Hagenaars scoren het laagst op de beweegnorm. De fitnorm is voor de verschillende etnische groepen min of meer gelijk.

Opleiding en inkomen

De beweegnorm verschilt duidelijk naar opleidingsniveau (we hebben gekeken naar Hagenaars van 25 jaar en ouder): Hagenaars met een lage opleiding voldoen relatief weinig aan de beweegnorm, terwijl Hagenaars met een middelbare of hoge opleiding vaker aan de beweegnorm voldoen. De fitnorm verschilt niet naar opleiding⁷ en de combinorm weer wel. Naar inkomen (Hagenaars van 18 jaar en ouder) is er een zelfde verschil in de beweegnorm: Hagenaars met een hoger inkomen voldoen vaker aan de beweegnorm. Ook de fitnorm laat verschillen zien, maar die zijn minder eenduidig: Hagenaars met een wat lager inkomen dan gemiddeld halen de fitnorm vaker, terwijl de echt lage inkomens de fitnorm minder vaak halen. Hagenaars met een wat hoger inkomen dan gemiddeld halen de fitnorm minder vaak. Voor de combinorm geldt weer: Hagenaars met een hoger inkomen halen de combinorm vaker dan Hagenaars met een laag inkomen.

Stadsdelen

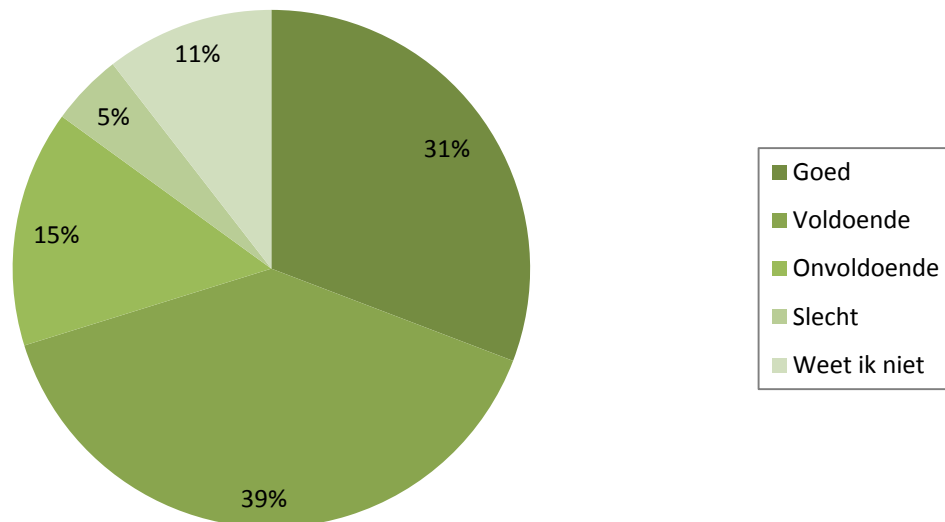
Hagenaars in de stadsdelen Haagse Hout, Scheveningen en Segbroek voldoen vaker aan de beweegnorm dan Hagenaars in de overige stadsdelen. Wat betreft de fitnorm is er geen verschil tussen de bewoners van de verschillende stadsdelen.

⁷ Dit roept vragen op omdat de fitnorm sterk samenhangt met de sportfrequentie en deze sportfrequentie wél samenhangt met het opleidingsniveau van de Hagenaars (zie ook paragraaf 2.4 en tabel B.37: laagopgeleiden sporten vaker niet en hoogopgeleiden sporten vaker onregelmatig, regelmatig en intensief). De relatie tussen de fitnorm en het opleidingsniveau blijkt afhankelijk te zijn van de sportfrequentie. De complexiteit van dit soort relaties bevestigt het idee dat meer factoren een rol spelen bij het sportgedrag dan de achtergrondkenmerken van de sporter (zie ook pagina xxxx, 'Achtergrondkenmerken als verklaring van sportgedrag').

4 Beoordeling van de sportmogelijkheden

In dit hoofdstuk gaan we in op de beoordeling van de Haagse inwoners van de sportmogelijkheden bij hen in de wijk. Het gaat dan om de aanwezigheid van sport- en speelveldjes, sportverenigingen, fitnesscentra, sporthallen, zwembaden en dergelijke.

Figuur 4.1 Beoordeling van sportvoorzieningen in de wijk

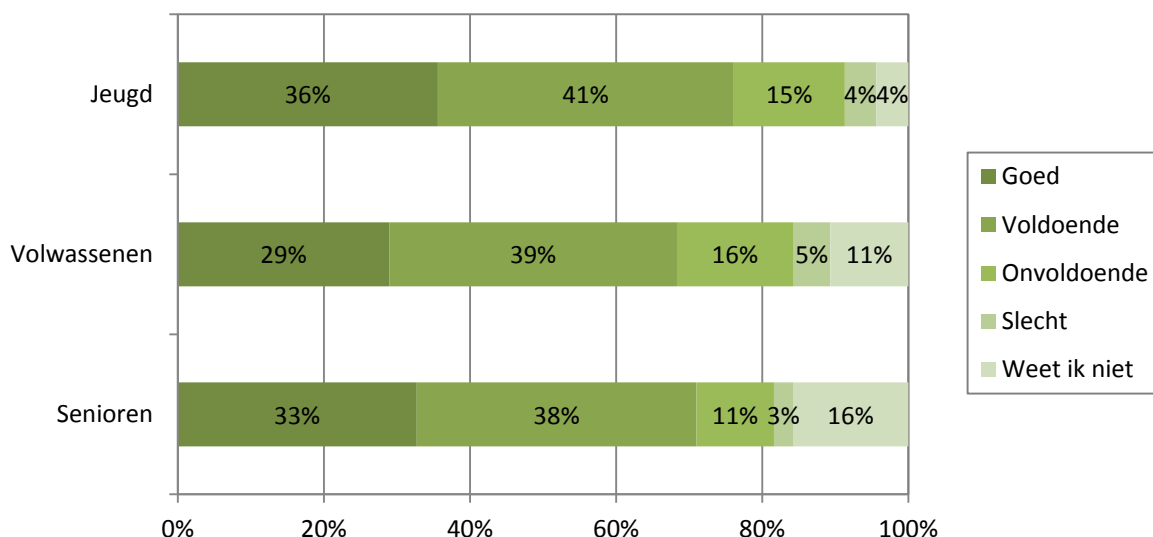


Twee derde van de Hagenaars vindt dat de sportmogelijkheden in de wijk voldoende of goed zijn. Een op de vijf Hagenaars vindt dat de mogelijkheden wat dat betreft onvoldoende of slecht zijn. Een op de tien Hagenaars kan geen oordeel geven hierover.

Verandering ten opzichte van 2010

Ten opzichte van de situatie in 2010 is het oordeel van Hagenaars over de sportmogelijkheden in hun wijk enigszins veranderd: in 2014 zijn meer Hagenaars positief over de sportmogelijkheden in hun wijk dan in 2010. In 2010 had 65 procent van de Hagenaars een positief oordeel en in 2014 is dat 70 procent. Dit is een significante toename. Dat betekent dat het percentage Hagenaars dat de mogelijkheden negatief beoordeelt, afgenomen is van 25 naar 19 procent (zie tabel B.75 en B.76). Met name de jeugd en senioren zijn positiever gaan denken over de sportmogelijkheden in de wijk (niet in de tabellen, zie rapportage van 2010, figuur 3.2).

Figuur 4.2 Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk, naar levensfase

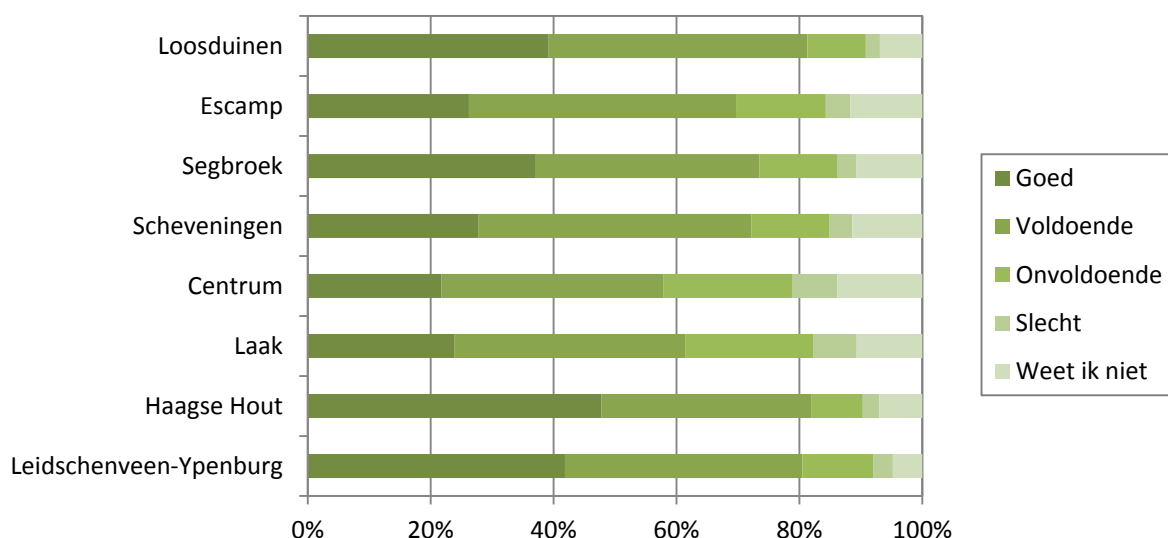


De jeugd is wat meer tevreden over de sportmogelijkheden in de wijk dan volwassenen en senioren. Met name de volwassenen zijn wat vaker ontevreden en de senioren hebben hier vaker geen mening over. Die ontevredenheid van volwassenen zit met name bij de leeftijdsgroep van 26 tot en met 40 jaar (zie tabel B.77).

Etniciteit en wel of geen sporter

Autochtone en westers allochtone Hagenaars zijn vaker te spreken over de sportmogelijkheden bij hen in de wijk. Antilliaanse en Surinaamse en Turkse en Marokkaanse Hagenaars vinden de sportmogelijkheden vaker onvoldoende. Dit heeft uiteraard te maken met het stadsdeel waar zij wonen: in Laak wonen relatief veel Antilliaanse en Surinaamse Hagenaars en in Centrum wonen relatief veel Turkse en Marokkaanse Hagenaars. In beide stadsdelen zijn de bewoners minder tevreden over de sportmogelijkheden (zie hieronder). Andere niet-westers allochtone Hagenaars hebben vaker geen mening. Verder blijken sporters vaker tevreden te zijn over de sportmogelijkheden dan niet-sporters. Niet-sporters vinden de sportmogelijkheden vaker onvoldoende of slecht en hebben vaker geen mening hierover. Niet-sporters die niet tevreden zijn over de sportmogelijkheden geven vaker aan dat zij niet sporten omdat de sportgelegenheid te ver weg is dan niet-sporters die wel tevreden zijn over de sportmogelijkheden in de wijk (meer informatie over de redenen waarom Hagenaars niet sporten, vindt u in hoofdstuk 6).

Figuur 4.3 Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk, naar stadsdeel



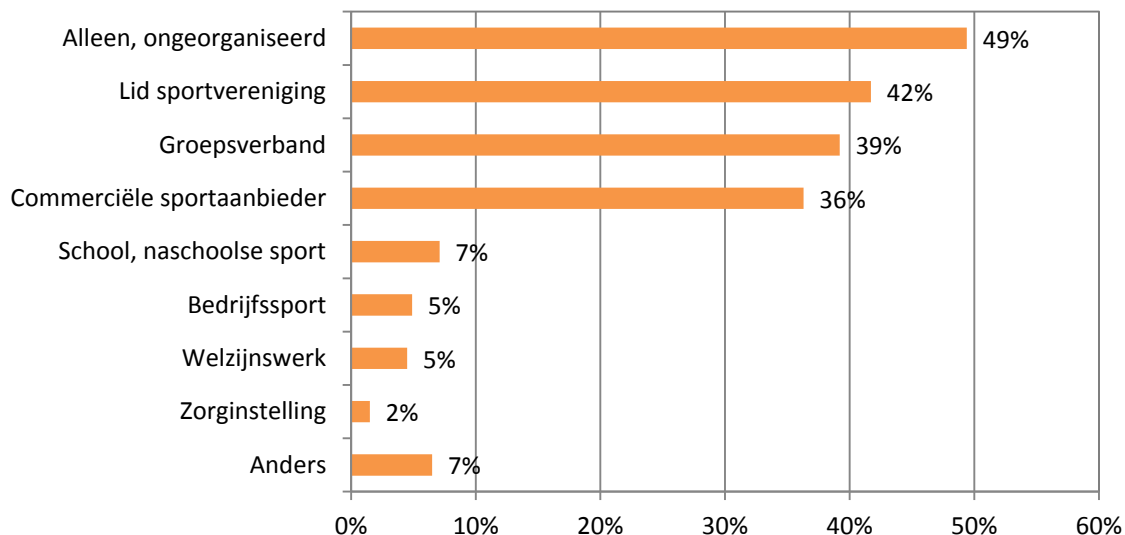
De tevredenheid over de sportmogelijkheden verschilt tussen de stadsdelen. Met name in Loosduinen, Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg zijn de inwoners tevreden over de mogelijkheden in de wijk. In Centrum en Laak zijn de inwoners het meest ontevreden. In Centrum zijn ook relatief veel inwoners die niets kunnen zeggen over de sportmogelijkheden bij hen in de wijk. In de bijlage is een tabel opgenomen waarin de beoordeling van de sportmogelijkheden (bij voldoende respondenten) is uitgesplitst naar wijk (tabel B.80).

5 Hoe organiseert de Hagenaar zijn/haar sport en waar?

In dit hoofdstuk kijken we hoe en waar de Hagenaar sport. In zijn eentje, bij een vereniging, via het werk of met een groep? Binnen, buiten, in Den Haag of buiten de stad?

5.1 DE MANIER WAAROP HAGENAARS HUN SPORT ORGANISEREN

Figuur 5.1 Organisatorisch verband waarin men sport, voor de top 3-sporten

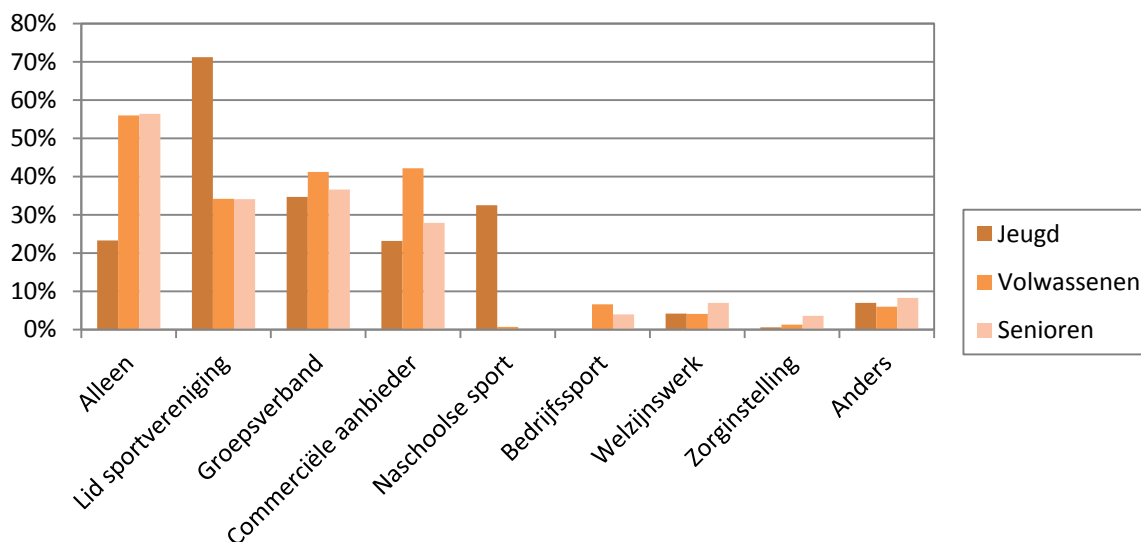


Hagenaars die gaan sporten, doen dat vaak alleen, als lid van een sportvereniging, in groepsverband of bij een commerciële sportaanbieder. De helft van de Hagenaars die het afgelopen jaar heeft gesport doet dat alleen; dit zijn vooral de hardlopers en mensen die aan fitness doen. Vier van de tien sportende Hagenaars is lid van een sportvereniging en vier van de tien sporters sport in groepsverband (hier is overlap tussen). Ongeveer een derde van de sporters gaat naar een commerciële sportaanbieder, dit zijn voor het grootste deel de Hagenaars die aan fitness doen. Als we kijken naar het onderscheid in de frequentie waarmee men sport, valt op dat de meer frequente sporters vooral vaker sporten bij een commerciële sportaanbieder en vaker lid zijn van een vereniging (niet in de figuur, zie tabel B.82). De andere vormen waarin men het sporten organiseert, komen ongeveer even vaak voor onder incidentele sporters als onder frequente sporters. Dat geldt ook voor het alleen en in groepsverband sporten.

Landelijk

Het lijkt er op dat Hagenaars gemiddeld wat vaker lid zijn van een sportvereniging dan landelijk het geval is, maar een goede vergelijking is moeilijk te maken. Uit onderzoek van het Mulier Instituut (Collard, 2012) en uit de Sportersmonitor van NOC*NSF (2012) blijkt dat 30 procent van de totale bevolking lid is van een sportvereniging. Het percentage in ons onderzoek heeft echter betrekking op de sporters en niet op de totale bevolking. Bovendien zijn de leeftijdsgrenzen binnen deze onderzoeken verschillend. Het SCP schat het percentage leden van een sportvereniging in 2014 op 23 procent. Dit percentage heeft betrekking op de sporters, maar de leeftijdsgrenzen wijken hier erg af van die in ons onderzoek (SCP: 20 tot en met 79 jaar).

Figuur 5.2 Organisatorisch verband waarin men sport, top 3-sporten, naar levensfase



Er zijn een paar duidelijke verschillen naar levensfase, vooral tussen de jeugd aan de ene kant en volwassenen en senioren aan de andere kant. Volwassenen en senioren (met name vanaf 26 jaar, zie tabel B.83) sporten veel vaker alleen, slechts een kwart van de jeugd doet dat. Aan de andere kant is ruim twee derde van de jeugd lid van een sportvereniging, tegen slechts één derde van de volwassenen en senioren. Een ander verschil is te zien bij het sporten bij een commerciële aanbieder, dat is bij volwassenen het populairst, met name onder jongvolwassenen van 18 tot en met 25 jaar. De jeugd doet dat minder en ook senioren vinden dat minder vaak bij een commerciële sportaanbieder.

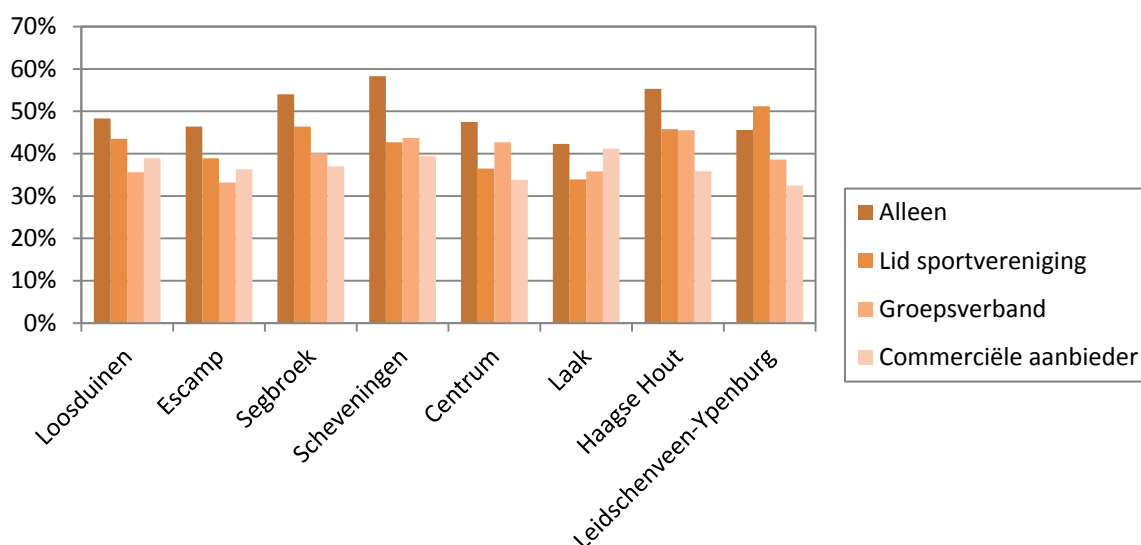
Geslacht en etniciteit

Er zijn wat kleine verschillen tussen mannen en vrouwen in hoe zij hun sport organiseren. Mannen sporten vaker alleen en zijn vaker lid van een sportvereniging, terwijl vrouwen vaker bij een commerciële sportaanbieder sporten. Tussen verschillende etnische groepen zijn de verschillen duidelijker. Autochtone en westers allochtone Hagenaars sporten aanzienlijk vaker alleen dan niet-westers allochtone Hagenaars. Autochtone Hagenaars en Turkse en Marokkaanse Hagenaars zijn vaker lid van een sportvereniging dan overige Hagenaars. Verder zien we dat Turkse en Marokkaanse Hagenaars minder vaak bij een commerciële sportaanbieder sporten dan overige Hagenaars. Verder sporten Turkse en Marokkaanse en overige niet-westers allochtone kinderen vaker via de naschoolse sport en westers allochtone Hagenaars sporten vaker via het bedrijf waar zij werken (expats). Turkse en Marokkaanse en overig niet-westerse Hagenaars sporten relatief vaak via het welzijnswerk in de stad (tabel B.84 en B.85).

Opleiding en inkomen

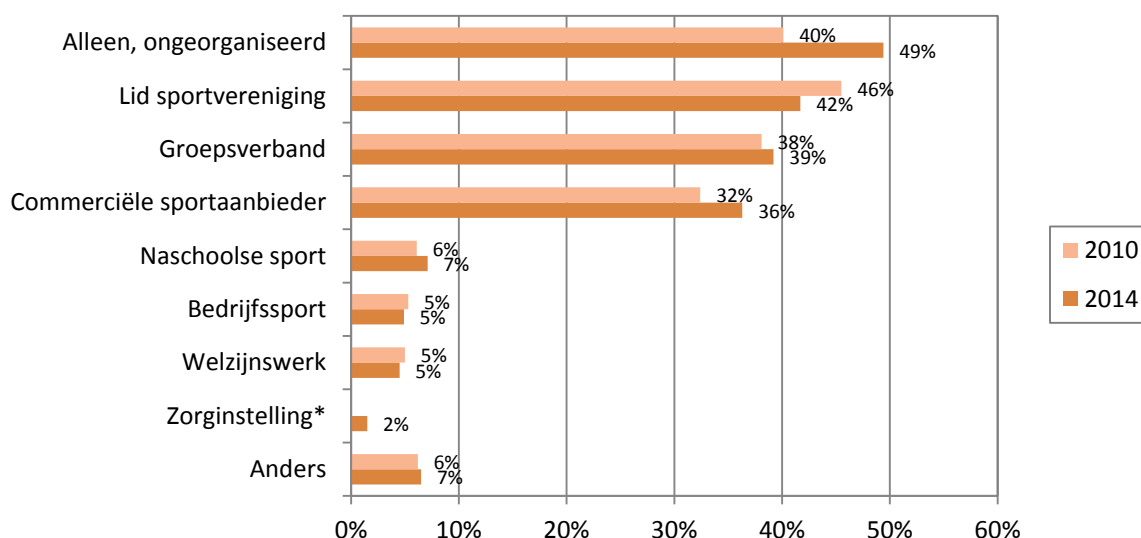
Er zijn een paar verschillen naar opleidingsniveau en inkomen. Wat betreft het opleidingsniveau: Hagenaars met een hoog opleidingsniveau sporten vaker alleen en vaker bij een commerciële sportaanbieder, maar ze sporten ook vaker in groepsverband. Hagenaars met een hoge opleiding sporten ook vaker via het bedrijf waar ze werken. Hagenaars met een laag opleidingsniveau zijn wat minder vaak lid van een sportvereniging dan overige Hagenaars en ze sporten vaker via het welzijnswerk. De verschillen naar inkomen zijn kleiner, het grootste verschil zit bij de Hagenaars die alleen sporten: Hagenaars met een laag inkomen doen dat duidelijk minder vaak dan overige Hagenaars. Verder zien we ook hier dat Hagenaars met een hoger inkomen wat vaker naar een commerciële sportaanbieder gaan en ook wat vaker via de bedrijfssport sporten.

Figuur 5.3 Vier belangrijkste manieren om sport te organiseren, top 3-sporten, per stadsdeel



Hagenaars in Scheveningen, Haagse Hout en Segbroek sporten het vaakst alleen, waarschijnlijk speelt de nabijheid van de duinen en het Haagse Bos hier een bevorderende rol. Met name in Laak sporten de inwoners juist weinig alleen. Inwoners van Leidschenveen-Ypenburg zijn relatief vaak lid van een sportvereniging, terwijl inwoners van Centrum en Laak juist minder vaak lid zijn van een vereniging. Hagenaars uit Haagse Hout, Centrum en Scheveningen sporten vaker in groepsverband en inwoners uit Laak, Escamp en Loosduinen doen dat minder vaak. Tot slot sporten Hagenaars uit Laak, Scheveningen en Loosduinen vaker bij een commerciële sportaanbieder en onder inwoners uit Leidschenveen-Ypenburg en Centrum is dat weer wat minder populair.

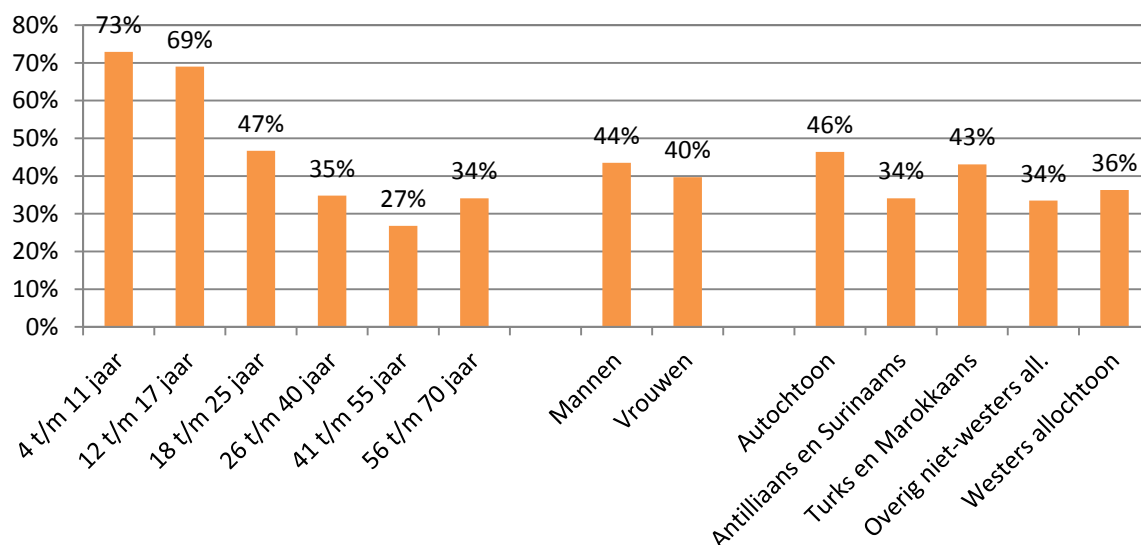
Figuur 5.4 Manier waarop Hagenaars hun sport organiseren, top 3-sporten, in 2010 en 2014



* In het onderzoek van 2010 was de optie 'Sporten via een zorginstelling' niet opgenomen in de vragenlijst.

Ten opzichte van het onderzoek van 2010 zien we een paar opvallende verschuivingen. Het alleen sporten is aanzienlijk toegenomen in de afgelopen jaren, vooral door de toegenomen populariteit van hardlopen en fitness als sport. De populariteit van fitness zien we ook terug in een toename van het sporten via een commerciële aanbieder. Het lidmaatschap van sportverenigingen lijkt de afgelopen jaren wat afgenomen (dit verschil is net niet significant).

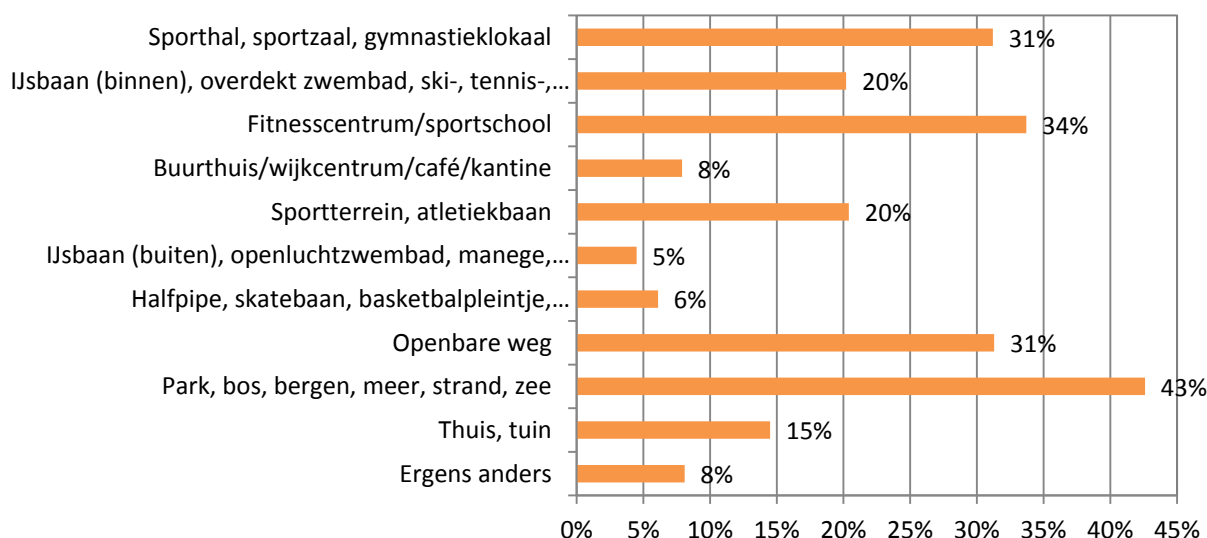
Figuur 5.5 Percentage lidmaatschap sportvereniging, top 3-sporten, naar leeftijd, geslacht en etniciteit



De jeugd is aanzienlijk vaker lid van een sportvereniging dan volwassenen en senioren. Ten opzichte van het vorige onderzoek is met name het lidmaatschap onder volwassenen van 41 tot en met 55 jaar relatief laag. Er is weinig verschil tussen het lidmaatschap van mannen en vrouwen. Naar etniciteit zien we dat autochtone en Turkse en Marokkaanse Hagenaars vaker lid zijn van een sportvereniging dan overige niet-westerse en westerse allochtone Hagenaars.

5.2 ACCOMMODATIES WAAR GESPORT WORDT

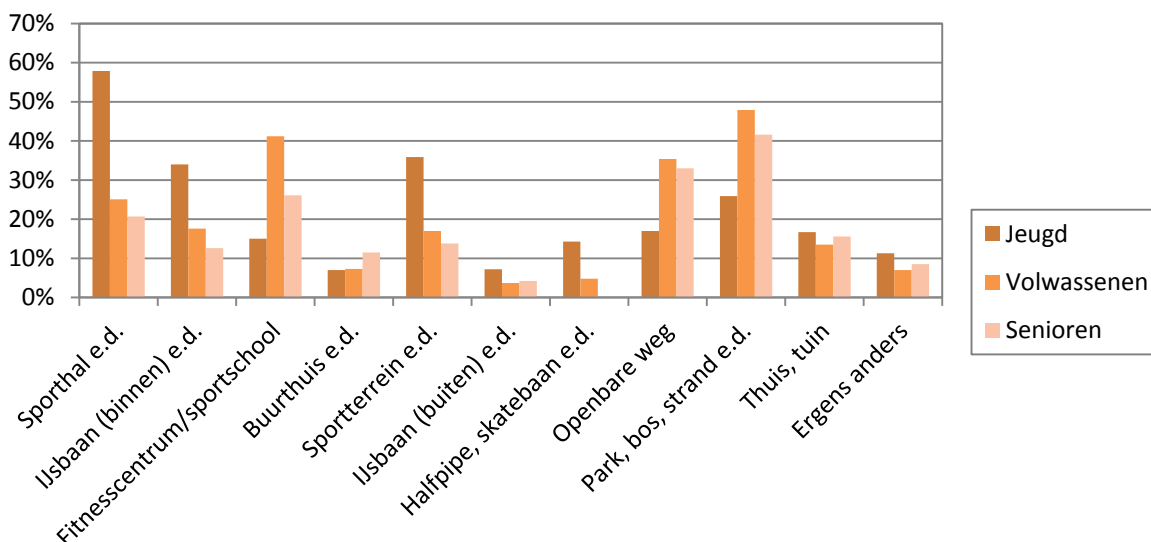
Figuur 5.6 Accommodaties in Den Haag waar Hagenaars sporten, top 3-sporten



Ruim vier op de tien Hagenaars die heeft gesport, deed dat buiten, in het park, bos, aan het strand of in zee. Het gaat dan voornamelijk om hardlopers, maar ook om Hagenaars die fitness doen, wandelen, zwemmen of fietsen.⁸ Ook buiten Den Haag zijn dit populaire plekken om een sport te beoefenen, het gaat dan waarschijnlijk vaak om actieve vakantiebestemmingen (tabel B.87). Daarnaast is de openbare weg een populaire buitengelegenheid om te sporten. Wanneer Hagenaars binnen sporten, doen ze dat vaak in een sporthal of sportschool.

⁸ Veel mensen hebben aangegeven meerdere sporten te beoefenen. Dus in het geval van de Hagenaars die fitness doen, gaat het waarschijnlijk om mensen die daarnaast een andere sport doen (bijvoorbeeld hardlopen of fietsen), die zij buiten beoefenen.

Figuur 5.7 Accommodaties in Den Haag waar gesport wordt, top 3-sporten, naar levensfase



De Haagse jeugd sport veel vaker dan volwassenen en senioren in een sporthal of andere overdekte sportaccommodatie zoals een ijsbaan, zwembad, ski-, tennis- of klimhal. Uiteraard zijn ze ook vaker te vinden op een halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje of voetbalkooi (in absolute zin worden deze locaties wel veel minder genoemd dan andere). De jeugd komt minder vaak in een fitnesscentrum of sportschool en op de openbare weg of in het park, bos, strand enzovoorts sport de jeugd ook minder vaak dan volwassenen en senioren. Zo zien we dan ook dat het park en bos populair zijn bij volwassenen, net als de openbare weg (hardlopen, wielrennen) en de fitnesscentra en sportscholen. Geen van de accommodaties is uitgesproken populair bij senioren. Senioren zijn wel iets vaker dan de jeugd en volwassenen te vinden in een buurthuis, wijkcentrum, café of kantine om de sport te beoefenen, hoewel in absolute zin het aantal sporters bij dergelijke locaties klein is. Verder zien we dat net als bij volwassenen, de openbare weg en het park, bos, de bergen populair zijn bij senioren. In tabel B.89 in de bijlagen is een verdere uitsplitsing naar leeftijd gemaakt.

Geslacht en etniciteit

Over het algemeen gebruiken mannen en vrouwen binnen Den Haag dezelfde accommodaties om te sporten (tabel B.90). Er zijn een paar verschillen: vrouwen zijn vaker in een fitnesscentrum of bij een sportschool te vinden en mannen vaker op een sportterrein of atletiekbaan en vaker op een skatebaan, trapveldje, voetbalkooi, en dergelijke. Buiten Den Haag sporten mannen vaker op de openbare weg dan vrouwen. Tussen etnische groeperingen zijn veel verschillen in de accommodaties waar zij sporten (zie tabel B.91). Zo sporten autochtone en westers allochtone Hagenaars minder vaak in een Haagse sporthal dan hun niet-westers allochtone stadsgenoten. Verder valt op dat autochtone Hagenaars ook minder vaak in een Haags fitnesscentrum te vinden zijn dan de allochtone Hagenaars. Turkse en Marokkaanse Hagenaars zijn relatief vaak op een Haagse skatebaan of trapveldje te vinden, maar zij sporten juist weer minder vaak op de openbare weg. Autochtone Hagenaars en westers allochtone Hagenaars sporten juist wel vaak op de openbare weg of in het park of bos, binnen Den Haag. Buiten Den Haag is het verschil tussen etnische groepen voornamelijk te zien bij het sporten op de openbare weg of in het park, bos, in de bergen, een meer, aan strand of in zee. Autochtone en westers allochtone Hagenaars doen dit veel vaker dan niet-westers allochtone Hagenaars. Waarschijnlijk is dit in elk geval voor een deel het gevolg van actieve vakanties die deze groepen ondernemen.

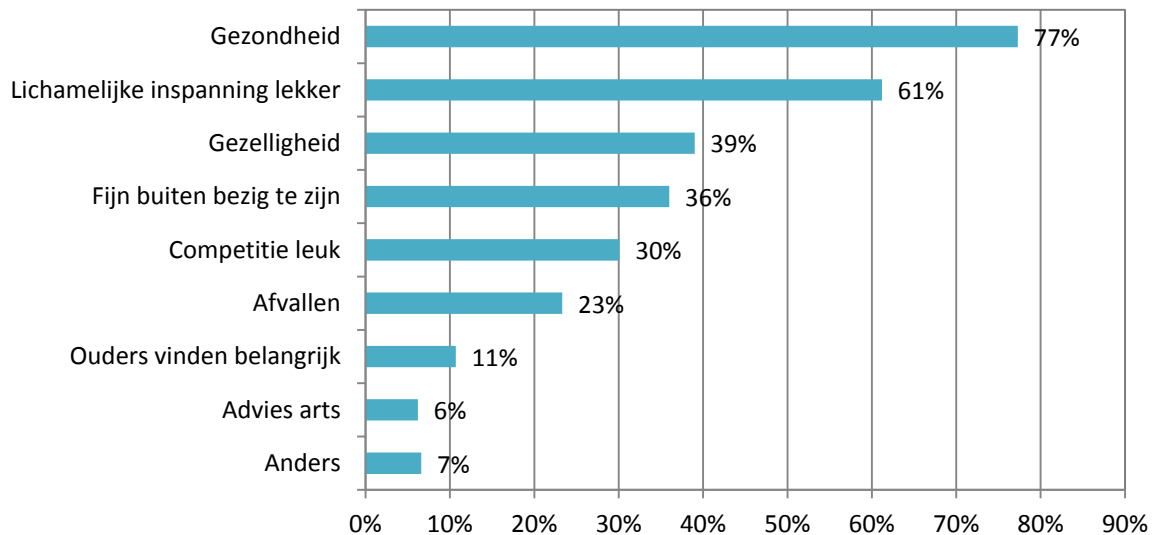
Stadsdelen

Er zijn verschillen in de accommodaties waar de inwoners van de verschillende stadsdelen sporten (tabel B.92). Wanneer we naar de accommodaties binnen Den Haag kijken, zien we dat inwoners uit Loosduinen en Laak relatief weinig sporten in een overdekte accommodatie, zoals een ijsbaan, zwembad of tennishal. Inwoners van Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg komen weer weinig bij een fitnesscentrum of sportschool. Inwoners uit Centrum en Laak sporten relatief vaak bij een buurthuis. Inwoners uit Loosduinen, Segbroek en Haagse Hout komen vaker op een sportveld of atletiekbaan. De openbare weg en park, bos, strand en zee worden veel door inwoners uit Segbroek, Scheveningen en Haagse Hout gebruikt om te sporten. Inwoners uit Centrum sporten relatief vaak thuis of in de tuin. Wanneer we naar de accommodaties buiten Den Haag kijken, valt meteen op dat inwoners uit Leidschenveen-Ypenburg op veel accommodaties relatief hoog scoren. Dit is niet verrassend, omdat de inwoners door de ligging van het stadsdeel meer mogelijkheden buiten Den Haag in de buurt hebben. Ook inwoners van Laak en Haagse Hout maken wat vaker gebruik van een aantal accommodaties buiten Den Haag. Wanneer we naar sporten op de openbare weg en in het park, bos, bergen (buiten Den Haag) en dergelijke kijken, zien we dat inwoners van Escamp en Centrum dat minder doen.

6 Waarom sporten Hagenaars en waarom niet?

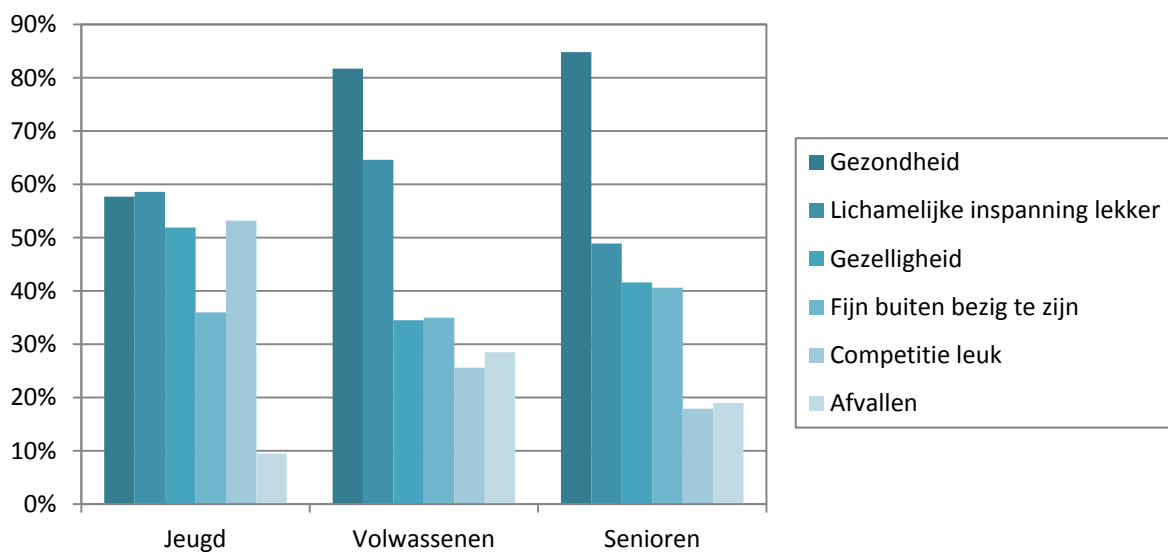
6.1 WAAROM SPORTEN HAGENAARS?

Figuur 6.1 Redenen om te sporten



Drie kwart van de sportende Hagenaars doet dat omdat het gezond voor hen is. Daarnaast vinden sporters sport om andere redenen belangrijk. Zo vindt zes op de tien sporters het gelukkig ook lekker om zich fysiek in te spannen. Dit zijn de belangrijkste redenen om te sporten voor Hagenaars. Verder sport vier op de tien Hagenaars vanwege de gezelligheid, de sociale contacten en een derde vindt het fijn om buiten bezig te zijn. Drie op de tien Hagenaars vindt het spelelement, de competitie van het sporten leuk en een kwart sport om af te vallen. Overigens geeft vier van de vijf Hagenaars meer dan één reden om te sporten op.

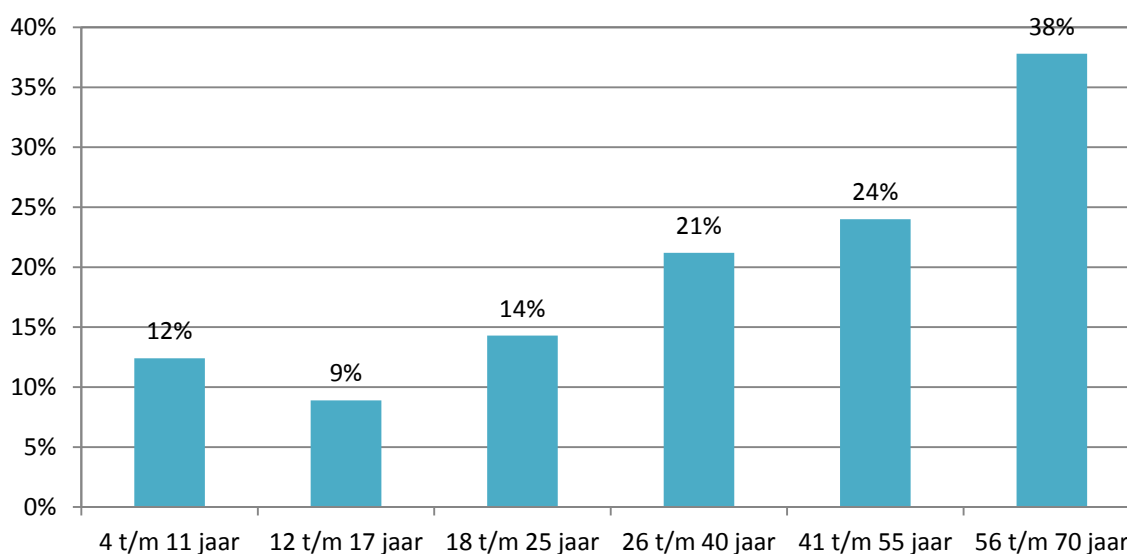
Figuur 6.2 Redenen om te sporten, per leeftijdsfase



De redenen waarom Hagenaars sporten, verschillen per levensfase en leeftijd. De gezondheid speelt bij volwassenen en senioren een grotere rol dan bij de jeugd. Met name volwassenen sporten omdat ze de lichamelijke inspanning lekker vinden. De gezelligheid en sociale contacten zijn voor de jeugd een belangrijker reden om te gaan sporten dan voor volwassenen en senioren. Het buiten bezig zijn vinden bijna alle Hagenaars ongeveer even belangrijk, alleen voor volwassenen van 18 tot en met 25 jaar is dat wat minder belangrijk. Het belang van het spelelement neemt duidelijk af met leeftijd. Voor de jeugd is dit een belangrijke reden om te sporten. Afvallen speelt bij volwassenen van 18 tot en met 40 jaar een rol in de keuze om te gaan sporten. Twee derde van de kinderen van 4 tot en met 11 jaar sport omdat de ouders dat belangrijk vinden en dat geldt voor een derde van de kinderen van 12 tot en met 17 jaar. Oudere Hagenaars sporten uiteraard vaker op advies van een arts of therapeut dan jonge Hagenaars.

6.2 HAGENAARS DIE NIET SPORTEN

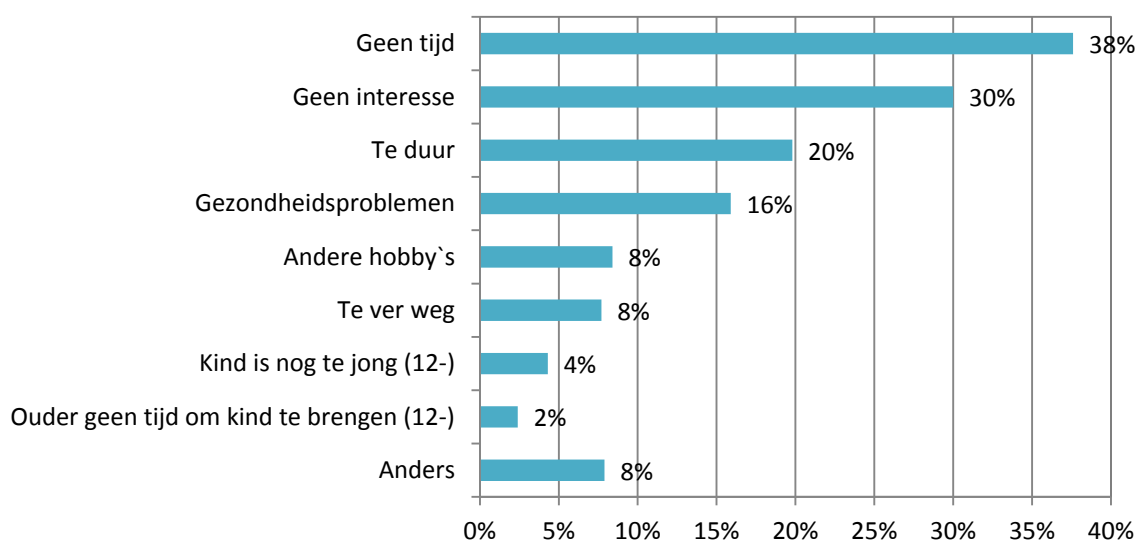
Figuur 6.3 Percentage Hagenaars dat niet sport, naar leeftijd



22 procent van de Hagenaars sport helemaal niet. Dat percentage is onder senioren het hoogst en onder kinderen van 12 tot en met 17 jaar het laagst. Drie kwart van de Hagenaars die niet sporten, heeft in het verleden wel aan sport gedaan (tabel B.95). Ruim een derde van deze niet-sporters is wel van plan het komende jaar te gaan sporten. Dit percentage ligt onder de jeugd en volwassenen tot en met 40 jaar een stuk hoger. Van de senioren is slechts een op de vijf van plan het komende jaar te gaan sporten (tabel B.96). Niet-sportende Hagenaars die in het verleden wel gesport hebben, zijn vaker van plan weer te gaan sporten dan Hagenaars die in het verleden niet gesport hebben.

6.2.1 Waarom sporten Hagenaars niet?

Figuur 6.4 Redenen waarom Hagenaars (die nooit hebben gesport) niet sporten



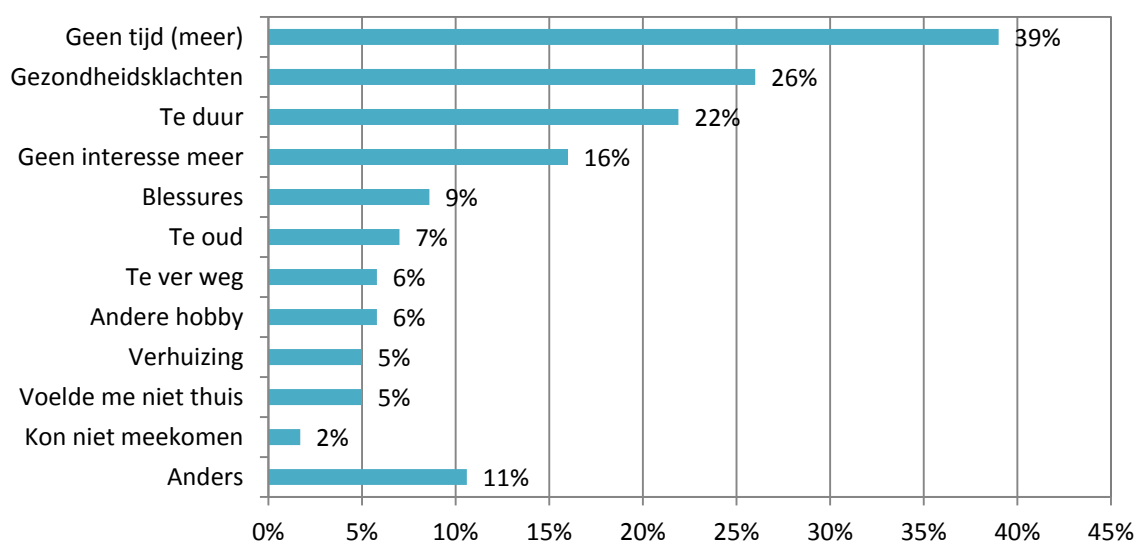
Ruim een derde van de Hagenaars die nooit heeft gesport, geeft aan daar geen tijd voor te hebben en drie op de tien geeft aan sport niet leuk te vinden en geen interesse te hebben om het te gaan doen. Voor een op de vijf Hagenaars die nooit sport, vormen de kosten een belemmering en een deel heeft gezondheidsproblemen en kan daardoor niet sporten.

Naar levensfase

Er zijn een paar duidelijke verschillen naar levensfase in de redenen waarom Hagenaars niet (nooit) sporten. Zo geven volwassenen vaker aan dat ze geen tijd hebben. De interesse in sport neemt af naarmate de leeftijd toeneemt, dus senioren hebben de minste interesse in sport. Met name bij de jeugd zijn de financiën een belemmering voor het sporten. Gezondheidsproblemen zien we meer bij senioren dan bij de jeugd en volwassenen. Senioren geven ook vaker aan dat ze andere hobby's hebben en voor de jeugd is de afstand naar de sportvoorziening vaker een reden om van het sporten af te zien dan voor volwassenen en senioren.

6.2.2 Waarom zijn Hagenaars gestopt met sporten?

Figuur 6.5 Redenen waarom Hagenaars gestopt zijn met sporten (vanaf 12 jaar)



Vier op de tien Hagedaars die gestopt zijn met sporten, hebben daar geen tijd meer voor. Dit is veruit de meest genoemde reden om te stoppen met sporten. Een kwart van de stoppers heeft gezondheidsklachten en kan daardoor niet meer sporten en iets minder dan een kwart vindt het sporten te duur. Dit is vergelijkbaar met de situatie in 2010.

Naar levensfase

De verschillen tussen Hagedaars in een andere levensfase zijn net wat anders dan hierboven in paragraaf 6.2.1. Wat wel overeenkomt is dat met name volwassenen een tijdsprobleem hebben en senioren hebben vaker problemen met de gezondheid. Wat afwijkt, is dat volwassenen vaker gestopt zijn met sporten, vanwege de prijs. Verder zien we dat de jeugd wat vaker afgehaakt is omdat ze het niet leuk meer vonden. Blessures komen vaker voor bij senioren en zij stoppen vaker met sporten omdat ze vinden dat ze te oud zijn geworden (tabel B.98).

Hagedaars die weer willen gaan sporten

Wanneer we de Hagedaars die van plan zijn het komende jaar weer te gaan sporten vergelijken met Hagedaars die dat niet van plan zijn, valt op dat de eerste groep over het algemeen vaker gestopt is vanwege redenen waar iets aan te doen is. Zo zijn zij vaker gestopt omdat ze geen tijd meer hadden voor het sporten, omdat het te duur was, omdat het te ver weg was of omdat ze de sfeer niet prettig vonden. Hagedaars die niet van plan zijn weer te gaan sporten, waren vaker gestopt vanwege gezondheidsklachten, omdat ze het niet leuk meer vonden, omdat ze zich te oud voelden of omdat ze iets anders waren gaan doen. Afgezien van die laatste reden, zijn dat dingen waar weinig aan te doen is; die waarschijnlijk niet zullen veranderen.

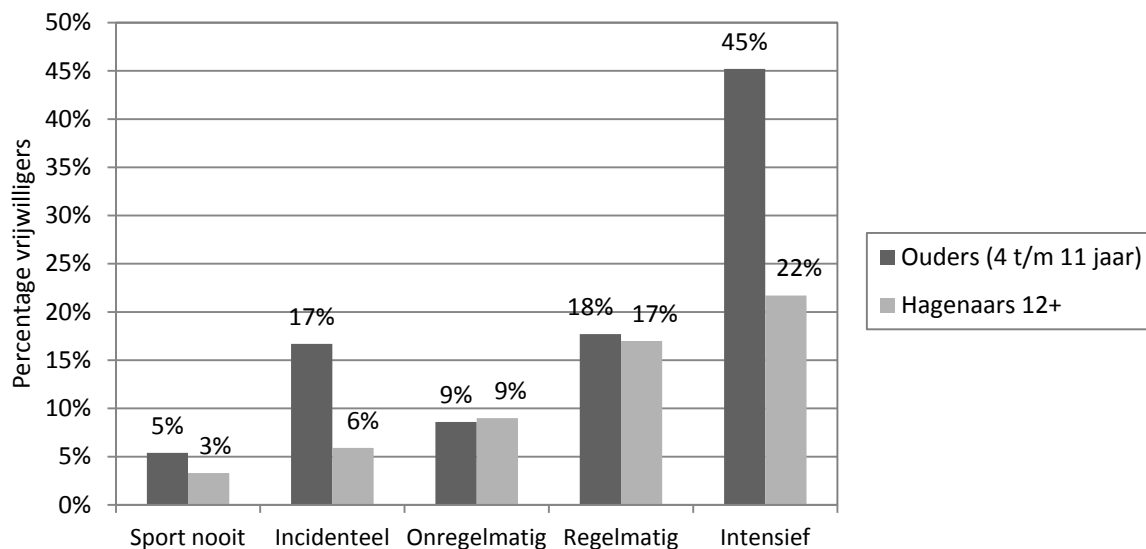
7

Vrijwilligerswerk

Omdat kinderen van 4 tot en met 11 jaar over het algemeen nog geen vrijwilligerswerk doen, hebben we de ouders van de kinderen gevraagd naar het vrijwilligerswerk dat zij zelf doen. In dit hoofdstuk wordt daarom een onderscheid gemaakt tussen het vrijwilligerswerk dat de ouders van deze kinderen doen en het vrijwilligerswerk van Hagenaars van 12 jaar en ouder. We gaan eerst in op het percentage vrijwilligerswerk in het algemeen en vervolgens op de werkzaamheden die vrijwilligers doen en het soort organisatie waar zij vrijwilligerswerk doen.⁹

7.1 VRIJWILLIGERS IN DE SPORT

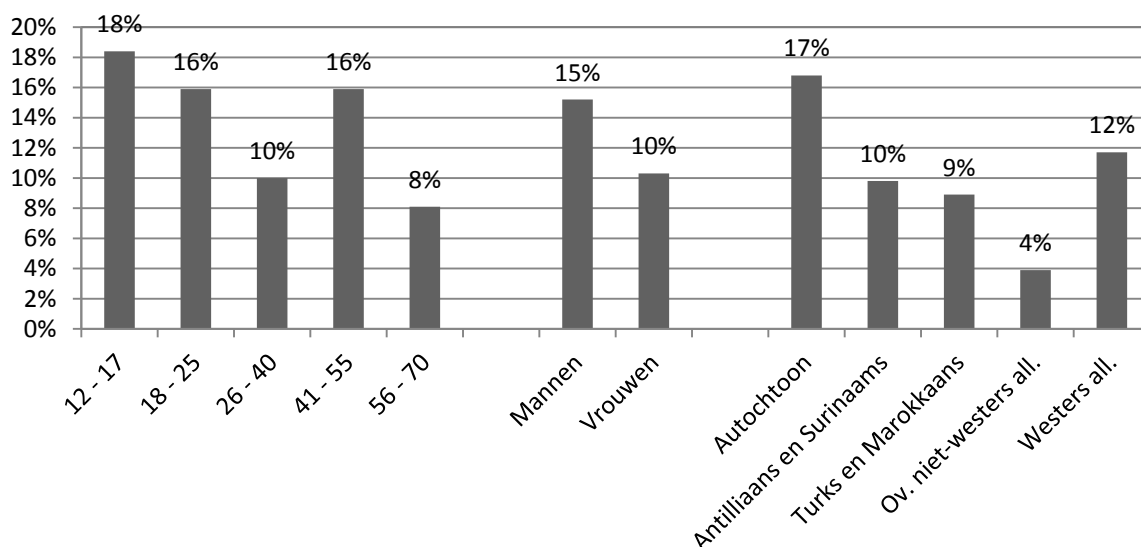
Figuur 7.1 Percentage vrijwilligerswerk naar sportfrequentie, ouders en Hagenaars vanaf 12 jaar



Van de ouders van kinderen van 4 tot en met 11 jaar doet 24 procent vrijwilligerswerk in de sport. Van de Hagenaars van 12 jaar tot en met 70 jaar doet 13 procent vrijwilligerswerk. Naarmate er meer gesport wordt, doet men vaker vrijwilligerswerk. Dat geldt voor het eigen sporten, maar nog veel sterker voor het sporten van de kinderen: bijna de helft van de ouders van intensief sportende kinderen, verricht vrijwilligerswerk. En bijna een kwart van de intensieve sporters doet zelf daarnaast vrijwilligerswerk. Het vrijwilligerswerk ligt onder ouders wat hoger dan onder de overige Hagenaars. Hoewel de percentages vrijwilligerswerk iets hoger zijn dan in de rapportage van 2010 zijn deze verschillen niet significant en kunnen hieruit dus geen conclusies worden getrokken.

⁹ We hebben respondenten gevraagd of zij wel of geen vrijwilligerswerk verrichtten, zonder daarbij voorbeelden te noemen. We hebben alleen aangegeven dat het gaat om onbetaald werk.

Figuur 7.2 Percentage vrijwilligerswerk naar achtergrondkenmerken, Hagenaars van 12 t/m 70 jaar

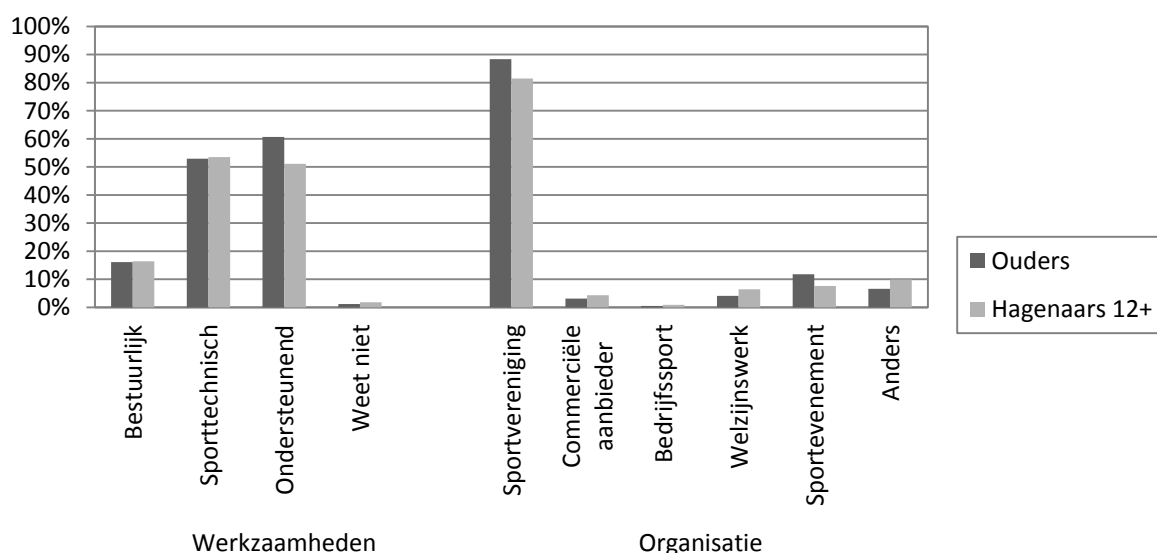


Senioren en volwassenen tussen 26 en 40 jaar doen minder vaak vrijwilligerswerk in de sport dan de andere leeftijdsgroepen. Verder zien we dat mannen vaker vrijwilligerswerk doen dan vrouwen. We zien ook een verschil naar etniciteit: autochtone Hagenaars doen vaker vrijwilligerswerk en overig niet-westers allochtone Hagenaars doen erg weinig vrijwilligerswerk.

Ouders van hele jonge kinderen (6 jaar of jonger) doen minder vaak vrijwilligerswerk dan de ouders van oudere kinderen (niet in de figuur, zie tabel B.102). Voor het geslacht van de kinderen maakt het niet uit, dit verschil is niet significant. De etniciteit van de kinderen speelt wel een duidelijke rol: ouders van autochtone kinderen doen aanzienlijk vaker vrijwilligerswerk dan ouders van allochtone kinderen (tabel B.104).

7.2 WERKZAAMHEDEN EN ORGANISATIE

Figuur 7.3 Type werkzaamheden en organisatie, ouders en Hagenaars (12 t/m 70 jaar)

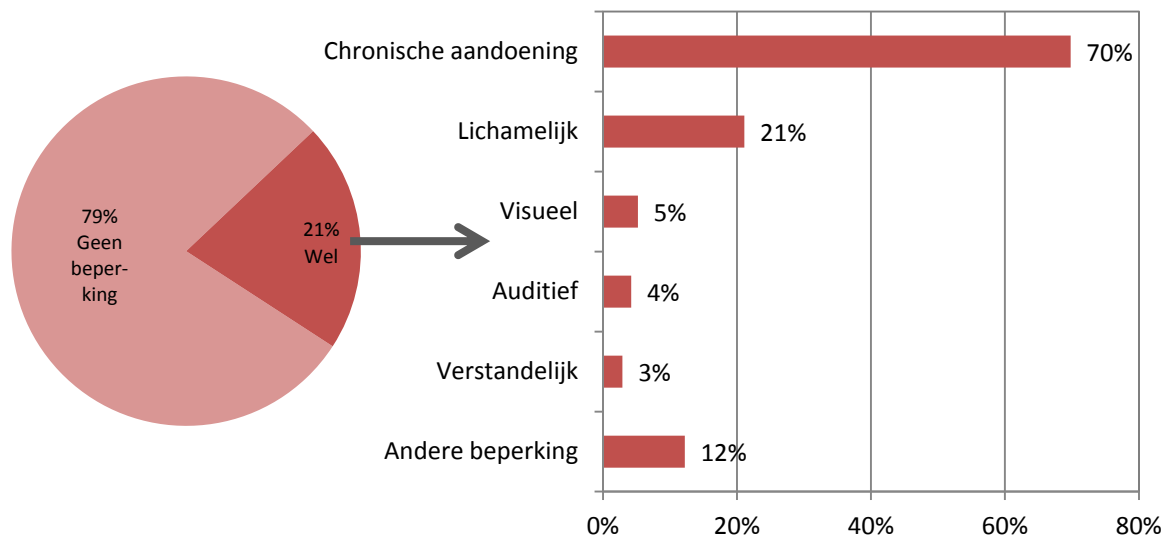


Er is weinig verschil in het type werkzaamheden dat ouders en overige vrijwilligers verrichten en hetzelfde geldt voor de organisatie waar de vrijwilligers actief zijn. Wel is duidelijk dat de meeste werkzaamheden op het sporttechnische en ondersteunende vlak liggen. Bij het eerste moet men denken aan werkzaamheden als trainer, scheidsrechter, coach of begeleider. Bij ondersteunende werkzaamheden gaat het om bijvoorbeeld een kantinedienst draaien, vervoer naar de wedstrijden of onderhoud van de accommodatie of materiaal. Verder is te zien dat het overgrote deel van de werkzaamheden plaatsvindt bij sportverenigingen. Een enkele vrijwilliger doet ook iets voor sportevenementen of in het welzijnswerk.

8 Hagenaars met een beperking

8.1 HAGENAARS MET EEN BEPERKING IN DIT ONDERZOEK

Figuur 8.1 Percentage Hagenaars met een beperking en soort beperking



Een op de vijf Hagenaars die meedeed aan dit onderzoek gaf aan een beperking te hebben (21 procent). Ruim twee derde van deze Hagenaars met een beperking heeft een chronische aandoening. Een op de vijf heeft een lichamelijke beperking. Het aantal Hagenaars met een visuele, auditieve en/of verstandelijke beperking ligt lager. Ongeveer de helft van de mensen met een beperking voelt zich niet of licht belemmerd door hun beperking en de andere helft voelt zich matig tot ernstig belemmerd (tabel B.116). Dit beeld is vergelijkbaar met het onderzoek van 2010.

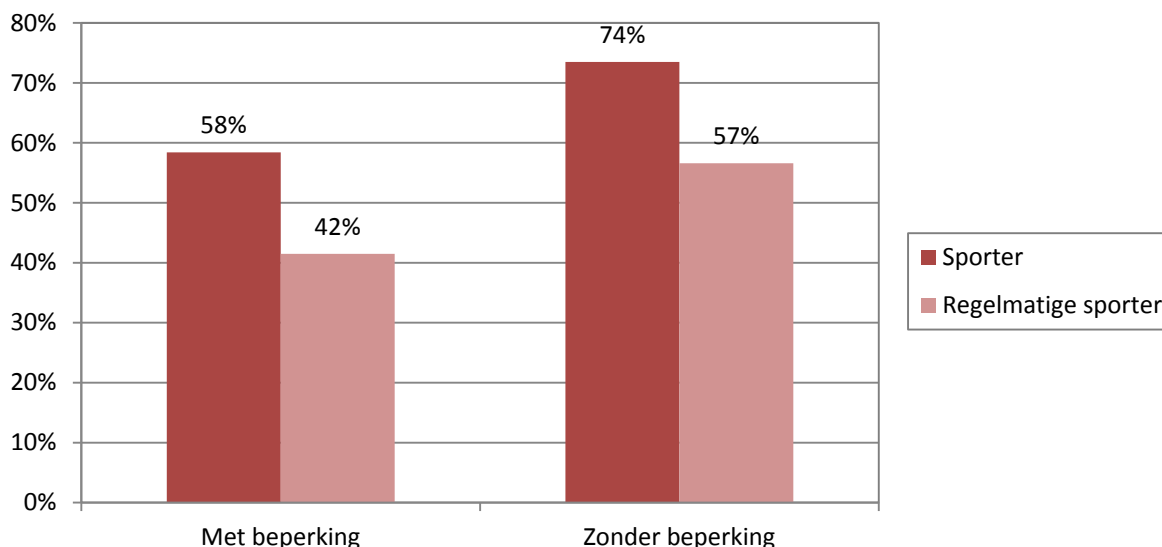
Het is moeilijk een inschatting te maken van het aantal mensen met een beperking in Den Haag, omdat het gaat om de subjectieve beleving van de betrokkene. Ook in dit geval is het geen objectieve vaststelling, maar gaat het om het percentage Hagenaars die zelf vinden dat zij een beperking en/of chronische aandoening hebben. Bovendien is de verwachting dat Hagenaars die meedoen aan dit onderzoek gemiddeld meer geïnteresseerd zijn in sport dan Hagenaars die niet meedoen. Het is waarschijnlijk dat deze Hagenaars over het algemeen minder vaak een beperking hebben dan Hagenaars die niet in sport zijn geïnteresseerd. We zien dan ook dat het percentage Hagenaars met een beperking en/of chronische aandoening in de Stadsenquête hoger ligt (33 procent).

Achtergrondkenmerken

Het wel of niet hebben van een beperking hangt samen met een aantal achtergrondkenmerken, zoals leeftijd, etniciteit en het stadsdeel waar men woont. Ouderen, niet-westerse allochtone Hagenaars van de eerste generatie en Hagenaars die in Loosduinen en Escamp wonen, hebben vaker een beperking of chronische aandoening. Uiteraard hangen deze kenmerken ook weer sterk met elkaar samen. Daarnaast is er een samenhang van deze achtergrondkenmerken met het sportgedrag van de Hagenaars. Bij een relatie tussen het wel of niet hebben van een beperking enerzijds en (kenmerken van) sportgedrag anderzijds kunnen andere factoren dus ook nog een rol spelen.

8.2 SPORTDEELNAME HAGENAARS MET EN ZONDER BEPERKING

Figuur 8.2 Percentage sporters en regelmatige sporters onder Hagenaars met en zonder beperking



Er is een duidelijk verschil tussen de sportdeelname van mensen met en zonder beperking en/of chronische ziekte. Van de Hagenaars met beperking sport 58 procent 12 keer per jaar of vaker (RSO-norm), terwijl van de Hagenaars zonder beperking bijna drie kwart minimaal 12 keer per jaar sport. Ook in de regelmatige sportdeelname is een verschil: 42 procent van de Hagenaars met een beperking sport regelmatig (60 keer per jaar of vaker), terwijl van de Hagenaars zonder beperking 57 procent regelmatig sport. Dit verschil zit vooral bij de Hagenaars die nooit sporten en die intensief sporten. De eerste groep is onder de Hagenaars met een beperking aanzienlijk groter en de intensieve sporters zien we meer bij de Hagenaars zonder beperking (zie tabel B.118).

Achtergrondkenmerken

Bij de Hagenaars met een beperking is geen verschil tussen de sportdeelname van mannen en vrouwen, terwijl er bij Hagenaars zonder beperking wel een verschil is: mannen sporten vaker dan vrouwen (tabel B.119). Verder valt op dat er onder de jeugd geen verschil is in de sportdeelname van Hagenaars met en zonder beperking. Bij volwassenen en senioren is de sportdeelname onder Hagenaars met een beperking lager dan onder Hagenaars zonder beperking (tabel B.120). Tot slot etniciteit: het valt op dat zowel onder niet-westerse allochtone Hagenaars van de eerste als van de tweede generatie de sportdeelname van mensen met en zonder beperking niet significant van elkaar verschilt. Voor autochtone en westers allochtone Hagenaars geldt dat de sportdeelname onder Hagenaars met een beperking lager is dan onder Hagenaars zonder beperking (tabel B.121).

Tabel 8.1 Meest beoefende sporten* door Hagenaars met en zonder beperking, gepercenteerd op sporters**

Met beperking		Zonder beperking	
Fitness	43%	Fitness	40%
Hardlopen	28%	Hardlopen	36%
Zwemmen	22%	Zwemmen	25%
Wandelen	22%	Voetbal	20%
Fietsen	18%	Fietsen	15%
Aerobics	12%	Wandelen	14%
Voetbal	10%	Aerobics	14%
Bowling	10%	Tennis	13%
Andere sport***	8%	Skiën	13%
Tennis	8%	Schaatsen	10%

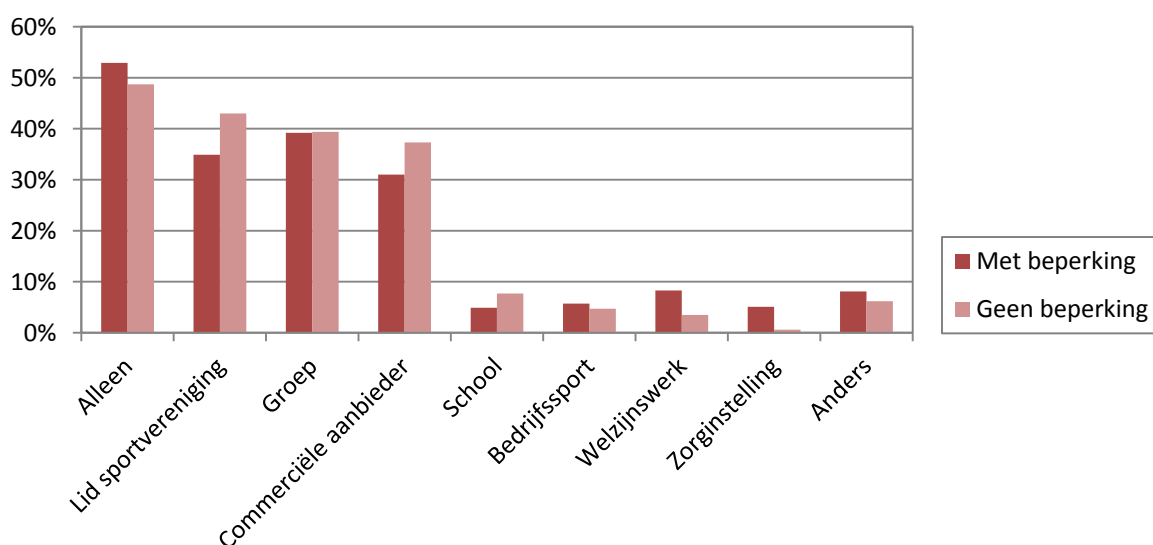
* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen (fig. 2.5), zijn rood gekleurd.

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

*** Veelgenoemde sporten zijn yoga en activiteiten voor een specifieke doelgroep of via de fysiotherapeut.

De top tien van beoefende sporten door Hagenaars met en zonder beperking komen in grote lijnen met elkaar overeen. Wat opvalt, is dat fitness bij de Hagenaars met een beperking veruit de populairste sport is. Dat komt doordat hardlopen, hoewel nog steeds op de tweede plaats, bij Hagenaars met een beperking minder populair is. Voetbal is onder Hagenaars met een beperking wat minder populair dan bij Hagenaars zonder beperking en wandelen doen zij juist wat vaker.

Figuur 8.3 Verband waarin men sport, Hagenaars met en zonder beperking



Er zijn kleine verschillen tussen Hagenaars met en zonder beperking in de manier waarop zij hun sport organiseren. Hagenaars met een beperking sporten wat minder vaak als lid van een sportvereniging en bij een commerciële sportaanbieder en ze sporten juist vaker alleen. Verder sporten Hagenaars met een beperking vaker via het welzijnswerk of een zorginstelling, maar deze vormen worden in absolute zin weinig genoemd. Hagenaars met en zonder beperking zijn in dezelfde typen accommodatie te vinden.

Beoordeling sportmogelijkheden

Hagenaars met een beperking zijn iets minder positief over de sportmogelijkheden bij hen in de wijk dan Hagenaars zonder beperking (tabel B.124).

Achterliggende redenen om wel of niet te sporten

Hagenaars met een beperking sporten vaker uit noodzaak, op advies van een dokter of een therapeut of om af te vallen. Ze noemen wat minder vaak een positieve motivatie om te sporten, zoals de gezelligheid, de fysieke inspanning lekker vinden of het spelelement (tabel B.125). De aantallen Hagenaars met een beperking zijn te klein om uitgebreid naar de redenen om niet te sporten te kijken, maar er vallen twee dingen op. Uiteraard geven Hagenaars met een beperking veel vaker aan dat ze niet sporten vanwege gezondheidsproblemen. Aan de andere kant geven ze tijdgebrek minder vaak als reden om niet te sporten dan Hagenaars zonder beperking (geen tabel).

Vrijwilligerswerk

Hagenaars (van 12 jaar en ouder) met een beperking doen wat minder vaak vrijwilligerswerk in de sport dan Hagenaars zonder beperking. Dit verschil is niet erg groot (tabel B.126).

Literatuur

Collard, D., R. Hoekman (red.), Sportdeelname in Nederland: 2006 – 2012, Mulier Instituut, Utrecht, 2012.

Dimensus beleidsonderzoek (in opdracht van de gemeente Den Haag), Bewonersonderzoek 2013, Factsheets, Breda, 2013.

Dimensus beleidsonderzoek (in opdracht van de gemeente Den Haag), Bewonersonderzoek 2013, Tabellen, Breda, 2013.

Dujardin, M., C. de Vries, Sportdeelname en andere vormen van bewegen door Rotterdammers, 2011, Gemeente Rotterdam, Centrum voor Onderzoek en Statistiek, 2012.

Gemeente Den Haag, Den Haag naar Olympisch Niveau, Sportnota Gemeente Den Haag 2011-2014, Gemeente Den Haag, 2011

Gemeente Den Haag, Productgroep Epidemiologie en Gezondheidsbevordering, Gezondheidsmonitor, Gemeente Den Haag, 2014.

Gemeente Den Haag, Productgroep Onderzoek & Integrale Vraagstukken, Hagenaars en sport, Onderzoek sportdeelname 2010, Gemeente Den Haag, 2010.

Gemeente Utrecht, Volksgezondheidsmonitor Utrecht 2014, Gemeente Utrecht, 2014.

Hak, A., T. Schoot Uiterkamp, W. Zijlema, Armoedemonitor Den Haag 2014, Groningen, 2014.

Hildebrandt, V.H., C.M. Bernaards en J.H. Stubbe (red.), Trendrapport Bewegen en Gezondheid 2010/2011, Leiden, 2013.

Hoekman, R. (in opdracht van de gemeente Den Haag), Sportdeelname in Den Haag: sociaal bepaald en gelaagd, Secundaire analyse op data van het Sportdeelname Onderzoek uit 2006, Mulier Instituut, 's-Hertogenbosch, 2009.

Peerdeman, A., E. van Wegen, J. Laarman, Boeien & Binden – de invloed van sociale binding op sportparticipatie (in opdracht van NOC*NSF), 2011.

Selten, R., J. Greven en W. Bosveld, Sportmonitor 2013. Inzicht in het sportgedrag van Amsterdammers, Gemeente Amsterdam, Bureau Onderzoek en Statistiek, 2013.

Sportersmonitor 2012, GfK (in opdracht van NOC*NSF), 2013.

Tiessen-Raaphorst, A. (red.), R. van den Dool, R. Vogels, Uitstappers en doorzetters. De persoonlijke en sociale context van sportdeelname en tijdsbesteding aan sport. Sociaal Cultureel Planbureau, Den Haag, 2014.

Tromp, R, e.a. Utrecht Monitor 2013, Gemeente Utrecht, Onderzoek Interne Bedrijven, 2013.

Websites

<http://www.nisb.nl/weten/normen/beweegnormen.html>

<http://www.nationaalkompas.nl/gezondheidsdeterminanten/leefstijl/lichamelijke-activiteit/lichamelijke-activiteit-samengevat/>

<http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=81177ned&D1=62&D2=0-12,26-38&D3=0&D4=l&HDR=T&STB=G1,G2,G3&VW=T>

<http://www.os.amsterdam.nl/>

Bijlagen

Bijlage I Tabellen

TOELICHTING BIJ DE TABELLEN

Onder de tabel geven we aan of de verschillen in de tabel significant zijn. Door de grote aantallen respondenten zijn verschillen snel significant en daarom hebben we voor de kruistabellen ook Cramer's V opgenomen. Dit is een maat van associatie, zoals een correlatiecoëfficiënt en geeft dus aan hoe sterk de relatie is tussen twee variabelen. De waarde van Cramer's V varieert tussen 0 (geen verband) en 1 (variabelen zijn hetzelfde).

In de tabellen zijn de gewogen cijfers opgenomen. Bij elke tabel is het aantal waarnemingen aangegeven waarop de percentages zijn gebaseerd (ongewogen). Het aantal waarnemingen is in een aantal tabellen laag, percentages worden dan minder betrouwbaar en laten sneller fluctuaties zien. Wanneer het aantal waarnemingen onder de 100 komt, hebben we dit aangegeven in de tabellen. Bij een aantal tabellen is het door de hoeveelheid informatie niet mogelijk om het aantal waarnemingen weer te geven. In dat geval is het alleen aangegeven als het aantal waarnemingen onder 100 komt.

SPORTDEELNAME

Tabel B.1 Percentage sporters met 95%-betrouwbaarheidsinterval, 2006, 2010 en 2014

	Ondergrens	Percentage sporters	Bovengrens
2006	60,6	61,8	63,0
2010	66,9	68,3	69,7
2014	68,3	69,7	71,0

Tabel B.2 Percentage regelmatige sporters met 95%-betrouwbaarheidsinterval, 2006, 2010 en 2014

	Ondergrens	Percentage sporters	Bovengrens
2006	37,6	38,8	40,0
2010	48,2	49,6	51,1
2014	51,4	52,9	54,3

Tabel B.3 Minimaal één keer gesport (N = 4.516)

Minimaal één keer	78,0%
Niet gesport	22,0%

Tabel B.4 Sporter volgens RSO-norm: minimaal 12 keer per jaar (N = 4.482)

Sporter	69,7%
Geen sporter	30,3%

Tabel B.5 Regelmatige sporters: minimaal 60 keer per jaar (N = 4.482)

Regelmatige sporter	52,9%
Geen of onregelmatige sporter	47,1%

Tabel B.6 Sportfrequentie (N = 4.482)

Nooit	22,2%
Incidenteel (< 1 x p. mnd.)	8,1%
Onregelmatig (< 1 x p. wk.)	16,8%
Regelmatig (1 à 2 x p. wk.)	24,7%
Intensief (> 2 x p. wk.)	28,1%

Tabel B.7 Jeugd (4 t/m 17 jaar): percentage sporters en regelmatige sporters en 95%-betrouwbaarheidsintervallen, 2014, 2010 en 2006 (N = 796, 797, 1157)

Jeugd	2014	2010	2006
Ondergrens	81,5%	81,9%	71,8%
Percentage sporters*	84,1%	84,4%	74,3%
Bovengrens	86,6%	86,9%	76,9%
Ondergrens	66,3%	65,4%	47,8%
Percentage regelmatige sporters**	69,5%	68,6%	50,6%
Bovengrens	72,7%	71,8%	53,5%

* Ten opzichte van 2006 is het percentage sporters in 2010 en in 2014 significant toegenomen, maar tussen 2010 en 2014 is geen significant verschil.

** Ook het percentage regelmatige sporters is in 2010 en 2014 significant hoger dan in 2006, maar tussen 2010 en 2014 is geen significant verschil.

Tabel B.8 Volwassenen (18 t/m 55 jaar): percentage sporters en regelmatige sporters en 95%-betrouwbaarheidsintervallen, 2014, 2010 en 2006 (N = 2891, 2757, 4085)

Volwassenen	2014	2010	2006
Ondergrens	67,5%	64,5%	60,3%
Percentage sporters*	69,2%	66,2%	61,8%
Bovengrens	70,9%	68,0%	63,3%
Ondergrens	49,2%	44,8%	36,0%
Percentage regelmatige sporters**	51,0%	46,7%	37,5%
Bovengrens	52,8%	48,6%	39,0%

* Ten opzichte van 2006 is het percentage sporters in 2010 en in 2014 significant toegenomen, maar tussen 2010 en 2014 is geen significant verschil.

** Ook het percentage regelmatige sporters is in 2010 en 2014 significant hoger dan in 2006, bovendien is het verschil tussen 2010 en 2014 ook significant.

Tabel B.9 Senioren (56 t/m 70 jaar): percentage sporters en regelmatige sporters en 95%-betrouwbaarheidsintervallen, 2014, 2010 en 2006 (N = 794, 836, 1033)

Senioren	2014	2010	2006
Ondergrens	53,8%	56,3%	44,7%
Percentage sporters*	57,2%	59,7%	47,8%
Bovengrens	60,7%	63,0%	50,8%
Ondergrens	39,4%	37,9%	27,7%
Percentage regelmatige sporters**	42,9%	41,3%	30,5%
Bovengrens	46,3%	44,6%	33,3%

* Ten opzichte van 2006 is het percentage sporters in 2010 en in 2014 significant toegenomen, maar tussen 2010 en 2014 is geen significant verschil.

** Ook het percentage regelmatige sporters is in 2010 en 2014 significant hoger dan in 2006, maar tussen 2010 en 2014 is geen significant verschil.

Tabel B.10 Top tien van sporten (onder sporters volgens RSO-norm, N = 3.337)

Sport	Percentage sporters*
Fitness	41,0%
Hardlopen/joggen/trimmen	34,4%
Zwemsport (excl. waterpolo)	24,3%
Voetbal	18,0%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	16,0%
Wandelsport	15,5%
Aerobics/steps/spinning	13,6%
Tennis	12,1%
Skiën/langlaufen/snowboarden	11,8%
Schaatsen/ijshockey	8,9%

SPORTDEELNAME, UITGESPLITST NAAR GESLACHT

Tabel B.11 Sporters (RSO-norm) naar geslacht*

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Sporter	74,2%	65,3%	69,7%
Geen sporter	25,8%	34,7%	30,3%
N	2.182	2.300	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's V = 0,097

Tabel B.12 Regelmatige sporters naar geslacht*

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Regelmatige sporter	57,9%	47,9%	52,9%
Geen of onregelmatige sporter	42,1%	52,1%	47,1%
N	2.182	2.300	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,101$

Tabel B.13 Sportfrequentie naar geslacht*

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Nooit	18,0%	26,4%	22,2%
Incidenteel (< 1 x p. mnd.)	7,8%	8,4%	8,1%
Onregelmatig (< 1 x p. wk.)	16,3%	17,4%	16,8%
Regelmatig (1 à 2 x p. wk.)	23,5%	26,0%	24,7%
Intensief (> 2 x p. wk.)	34,5%	21,9%	28,2%
N	2.182	2.300	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,151$

Tabel B.14 Gemiddeld aantal sporten* naar geslacht** (N = 3.337)

Mannen	3,2
Vrouwen	3,2
Totaal	3,2

* Onder sporters volgens de RSO-norm

** Geen significant verschil

Tabel B.15 Top tien van sporten* (onder sporters volgens RSO-norm), naar geslacht**

Mannen		Vrouwen	
Fitness	40,2%	Fitness	41,9%
Hardlopen/joggen/trimmen	37,1%	Hardlopen/joggen/trimmen	31,4%
Voetbal	28,4%	Zwemsport (excl. waterpolo)	26,8%
Zwemsport (excl. waterpolo)	22,1%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	23,2%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	19,0%	Wandelsport	19,9%
Skiën/langlaufen/snowboarden	12,0%	Danssport	14,0%
Tennis	11,9%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	12,5%
Wandelsport	11,5%	Tennis	12,3%
Bowling	8,7%	Skiën/langlaufen/snowboarden	11,7%
Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	8,4%	Schaatsen/ijs hockey	9,5%
N	1.729	N	1.608

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen, zijn blauw gekleurd.

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

SPORTDEELNAME, UITGESPLITST NAAR LEEFTIJD

Tabel B.16 Sporters (RSO-norm) naar leeftijd*

	4 en 5	6 t/m 11	12 t/m 14	15 t/m 17	18 t/m 25	26 t/m 40	41 t/m 55	56 t/m 70	Totaal
Sporter	64,7%	87,4%	88,6%	84,0%	76,2%	67,3%	67,8%	57,2%	69,7%
Geen sporter	35,3%	12,6%	11,4%	16,0%	23,8%	32,7%	32,2%	42,8%	30,3%
N	226	802	501	358	523	659	788	625	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,197$

Tabel B.17 Regelmatische sporters naar leeftijd*

	4 en 5	6 t/m 11	12 t/m 14	15 t/m 17	18 t/m 25	26 t/m 40	41 t/m 55	56 t/m 70	Totaal
Regelmatische sporter	44,7%	73,3%	73,9%	72,2%	58,5%	49,0%	49,6%	42,8%	52,9%
Geen of onregelmatige sporter	55,3%	26,7%	26,1%	27,8%	41,5%	51,0%	50,4%	57,2%	47,1%
N	226	802	501	358	523	659	788	625	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,194$

Tabel B.18 Sportfrequentie naar leeftijd*

	4 en 5	6 t/m 11	12 t/m 14	15 t/m 17	18 t/m 25	26 t/m 40	41 t/m 55	56 t/m 70	Totaal
Nooit	26,2%	8,4%	8,0%	9,9%	14,3%	21,2%	24,0%	37,8%	22,2%
Incidenteel	9,7%	4,2%	3,4%	6,2%	9,6%	11,4%	8,2%	5,0%	8,1%
Onregelmatig	20,4%	14,3%	14,8%	11,7%	17,6%	18,2%	18,3%	14,4%	16,8%
Regelmatig	34,0%	31,9%	29,5%	24,7%	22,6%	23,6%	24,0%	23,2%	24,7%
Intensief	9,7%	41,2%	44,3%	47,5%	35,9%	25,5%	25,5%	19,6%	28,1%
N	226	802	501	358	523	659	788	625	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Gamma = -0,193

Tabel B.19 Gemiddeld aantal sporten* naar leeftijd** (N = 3.337)

	Gemiddeld aantal sporten
4 en 5 jaar	2,7
6 t/m 11 jaar	3,2
12 t/m 14 jaar	4,1
15 t/m 17 jaar	4,2
18 t/m 25 jaar	3,7
26 t/m 40 jaar	3,5
41 t/m 55 jaar	2,8
56 t/m 70 jaar	2,4
Totaal	3,2

* Onder sporters volgens de RSO-norm

** Significant, $p < 0,05$

Tabel B.20 Top tien van sporten* (onder sporters volgens RSO-norm), naar leeftijd**

4 en 5 jaar		6 t/m 11 jaar	
Zwemsport (excl. waterpolo)	74,6%	Zwemsport (excl. waterpolo)	52,6%
Voetbal	26,5%	Voetbal	36,3%
Danssport	25,7%	Danssport	18,3%
Gymnastiek/turnen	18,4%	Gymnastiek/turnen	18,3%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	12,4%	Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	15,7%
Judo	11,7%	Tennis	15,1%
Hockey	11,5%	Schaatsen/ijs hockey	14,9%
Hardlopen/joggen/trimmen	10,8%	Hockey	14,8%
Skiën/langlaufen/snowboarden	9,6%	Skiën/langlaufen/snowboarden	13,3%
Wandelsport	7,4%	Judo	11,8%
N	148	N	720

Vervolg tabel B.20

12 t/m 14 jaar		15 t/m 17 jaar	
Voetbal	51,0%	Voetbal	44,7%
Hardlopen/joggen/trimmen	23,4%	Fitness	41,1%
Zwemsport (excl. waterpolo)	22,5%	Hardlopen/joggen/trimmen	38,2%
Basketbal	20,2%	Zwemsport (excl. waterpolo)	20,8%
Tennis	16,9%	Basketbal	20,7%
Hockey	16,4%	Skiën/langlaufen/snowboarden	16,0%
Fitness	15,2%	Tennis	14,7%
Schaatsen/ijshockey	15,0%	Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	13,9%
Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	14,5%	Tafeltennis	13,4%
Gymnastiek/turnen	14,3%	Hockey	12,7%
N	444	N	303

18 t/m 25 jaar		26 t/m 40 jaar	
Fitness	64,6%	Hardlopen/joggen/trimmen	50,6%
Hardlopen/joggen/trimmen	40,3%	Fitness	50,2%
Voetbal	27,4%	Zwemsport (excl. waterpolo)	24,8%
Zwemsport (excl. waterpolo)	17,5%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	20,2%
Bowling	14,3%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	18,1%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	13,6%	Wandelsport	15,0%
Danssport	12,5%	Skiën/langlaufen/snowboarden	14,1%
Biljart/poolbiljart/snooker	12,0%	Voetbal	12,8%
Skiën/langlaufen/snowboarden	11,4%	Tennis	10,5%
Basketbal	9,4%	Bowling	10,0%
N	394	N	433

41 t/m 55 jaar		56 t/m 70 jaar	
Fitness	47,8%	Fitness	33,7%
Hardlopen/joggen/trimmen	37,4%	Wandelsport	27,9%
Wandelsport	21,7%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	23,2%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	20,5%	Hardlopen/joggen/trimmen	18,7%
Zwemsport (excl. waterpolo)	18,6%	Zwemsport (excl. waterpolo)	14,1%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	18,1%	Tennis	13,8%
Tennis	13,0%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	13,0%
Skiën/langlaufen/snowboarden	11,2%	Golf	10,9%
Schaatsen/ijshockey	9,3%	Bridge	6,9%
Voetbal	8,0%	Skiën/langlaufen/snowboarden	6,4%
N	533	N	362

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen, zijn blauw gekleurd.

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

SPORTDEELNAME, UITGESPLITST NAAR GESLACHT EN LEEFTIJD

Tabel B.21 Sporters (RSO-norm) naar geslacht en leeftijd (N = 4.482)

	Mannen*	Vrouwen*	Totaal*
4 en 5 jaar**	64,8%	64,6%	64,7%
6 t/m 11 jaar	89,9%	84,5%	87,4%
12 t/m 14 jaar	93,3%	83,7%	88,6%
15 t/m 17 jaar*	90,9%	75,7%	84,0%
18 t/m 25 jaar*	82,9%	69,8%	76,2%
26 t/m 40 jaar*	75,7%	59,8%	67,3%
41 t/m 55 jaar	67,5%	68,1%	67,8%
56 t/m 70 jaar*	61,6%	53,1%	57,2%
Totaal*	74,2%	65,2%	69,7%

* Significant, $p < 0,05$

** Het aantal respondenten waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (respectievelijk 122 en 104 voor de jongens en meisjes). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel B.22 Regelmatige sporters naar geslacht en leeftijd (N = 4.482)

	Mannen*	Vrouwen*	Totaal*
4 en 5 jaar**	49,1%	39,6%	44,7%
6 t/m 11 jaar	76,5%	69,6%	73,2%
12 t/m 14 jaar	78,9%	68,6%	73,9%
15 t/m 17 jaar*	82,8%	60,8%	72,7%
18 t/m 25 jaar*	68,1%	49,5%	58,5%
26 t/m 40 jaar*	57,3%	41,7%	49,0%
41 t/m 55 jaar	50,9%	48,2%	49,6%
56 t/m 70 jaar	44,6%	41,2%	42,8%
Totaal*	57,9%	47,8%	52,9%

* Significant, $p < 0,05$

** Het aantal respondenten waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (respectievelijk 122 en 104 voor de jongens en meisjes). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel B.23 Sportfrequentie naar geslacht en leeftijd, percentages (N = 4.482)

	4 – 11 jaar*		12 – 17 jaar*		18 – 25 jaar*		26 – 40 jaar*		41 – 55 jaar*		56 – 70 jaar*	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
Nooit	10,8	13,9	5,6	12,5	11,0	17,3	12,4	29,2	23,6	24,5	32,5	42,8
Incidenteel	4,6	6,0	2,3	7,5	6,1	12,9	11,9	11,0	8,8	7,4	6,0	4,2
Onregelmatig	14,1	17,1	11,3	15,0	14,8	20,1	18,4	18,1	16,7	20,0	17,1	11,8
Regelmatig	29,5	36,1	24,9	29,4	22,1	23,4	26,8	20,8	19,4	29,0	21,3	25,1
Intensief	41,1	26,9	55,9	35,6	46,0	26,3	30,5	20,9	31,5	19,2	23,1	16,2
N	561	467	430	429	229	294	267	392	389	399	306	319

* Significant, $p < 0,05$

Tabel B.24 Top tien van sporten* (onder sporters volgens RSO-norm), naar leeftijd en geslacht**

Jongens, 4 t/m 11 jaar		Meisjes, 4 t/m 11 jaar	
Zwemsport (excl. waterpolo)	55,6%	Zwemsport (excl. waterpolo)	57,5%
Voetbal	54,3%	Danssport	34,6%
Judo	15,8%	Gymnastiek/turnen	26,9%
Vecht- en verdedigingssporten (excl.judo)	14,2%	Hockey	19,1%
Tennis	13,4%	Schaatsen/ijs hockey	13,3%
Skiën/langlaufen/snowboarden	13,2%	Tennis	13,2%
Schaatsen/ijs hockey	12,8%	Vecht- en verdedigingssporten (excl.judo)	12,2%
Gymnastiek/turnen	10,8%	Voetbal	12,2%
Hockey	9,9%	Skiën/langlaufen/snowboarden	12,0%
Hardlopen/joggen/trimmen	8,7%	Paardensport	11,0%
N	484	N	384

Jongens, 12 t/m 17 jaar		Meisjes, 12 t/m 17 jaar	
Voetbal	64,5%	Hardlopen/joggen/trimmen	31,8%
Hardlopen/joggen/trimmen	29,1%	Voetbal	27,8%
Fitness	27,3%	Fitness	27,2%
Basketbal	24,2%	Zwemsport (excl. waterpolo)	23,8%
Zwemsport (excl. waterpolo)	20,0%	Danssport	22,5%
Tennis	16,9%	Hockey	19,8%
Skiën/langlaufen/snowboarden	16,3%	Gymnastiek/turnen	17,1%
Vecht- en verdedigingssporten (excl.judo)	15,3%	Basketbal	15,7%
Tafeltennis	15,2%	Schaatsen/ijs hockey	15,0%
Schaatsen/ijs hockey	12,7%	Tennis	14,6%
N	396	N	351

Mannen, 18 t/m 25 jaar		Vrouwen, 18 t/m 25 jaar	
Fitness	61,0%	Fitness	68,6%
Voetbal	41,7%	Hardlopen/joggen/trimmen	45,6%
Hardlopen/joggen/trimmen	35,4%	Zwemsport (excl. waterpolo)	23,2%
Biljart/poolbiljart/snooker	18,1%	Danssport	22,1%
Bowling	15,3%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	22,0%
Vecht- en verdedigingssporten (excl.judo)	12,9%	Skiën/langlaufen/snowboarden	13,9%
Zwemsport (excl. waterpolo)	12,3%	Bowling	13,3%
Darts	11,2%	Wandelsport	12,4%
Basketbal	10,6%	Voetbal	11,9%
Skiën/langlaufen/snowboarden	9,2%	Skeeleren/skaten	11,3%
N	190	N	204

Vervolg tabel B.24

Mannen, 26 t/m 40 jaar		Vrouwen, 26 t/m 40 jaar	
Fitness	56,9%	Hardlopen/joggen/trimmen	46,2%
Hardlopen/joggen/trimmen	54,3%	Fitness	42,2%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	23,7%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	29,8%
Zwemsport (excl. waterpolo)	23,0%	Zwemsport (excl. waterpolo)	27,1%
Voetbal	21,4%	Wandelsport	19,0%
Skiën/langlaufen/snowboarden	14,4%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	16,0%
Tennis	11,9%	Andere sport	14,1%
Wandelsport	11,7%	Skiën/langlaufen/snowboarden	13,8%
Squash	11,3%	Danssport	11,0%
Bowling	11,1%	Schaatsen/ijs hockey	9,4%
N	202	N	231

Mannen, 41 t/m 55 jaar		Vrouwen, 41 t/m 55 jaar	
Hardlopen/joggen/trimmen	43,1%	Fitness	54,9%
Fitness	41,5%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	32,1%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	27,8%	Hardlopen/joggen/trimmen	31,2%
Zwemsport (excl. waterpolo)	17,5%	Wandelsport	28,6%
Wandelsport	15,4%	Zwemsport (excl. waterpolo)	19,9%
Voetbal	14,2%	Tennis	13,9%
Tennis	12,2%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	12,4%
Skiën/langlaufen/snowboarden	11,8%	Skiën/langlaufen/snowboarden	10,6%
Schaatsen/ijs hockey	9,4%	Schaatsen/ijs hockey	9,1%
Squash	7,2%	Bowling	6,6%
N	266	N	267

Mannen, 56 t/m 70 jaar		Vrouwen, 56 t/m 70 jaar	
Fitness	28,2%	Fitness	39,7%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	26,9%	Wandelsport	31,4%
Hardlopen/joggen/trimmen	25,8%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	21,0%
Wandelsport	24,7%	Zwemsport (excl. waterpolo)	20,2%
Golf	15,7%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	19,0%
Tennis	12,3%	Tennis	15,4%
Zwemsport (excl. waterpolo)	8,6%	Hardlopen/joggen/trimmen	10,8%
Skiën/langlaufen/snowboarden	7,8%	Bridge	10,2%
Biljart/poolbiljart/snooker	6,3%	Andere sport	8,0%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	5,7%	Gymnastiek/turnen	7,8%
N	191	N	171

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen, zijn blauw gekleurd.

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

SPORTDEELNAME, UITGESPLITST NAAR ETNICITEIT

Tabel B.25 Sporters (RSO-norm) naar etniciteit*

	Autochtoon	Antilliaans en Surinaams	Turks en Marokkaans	Overig niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Totaal
Sporter	76,4%	62,1%	55,4%	60,4%	74,3%	69,7%
Geen sporter	23,6%	37,9%	44,6%	39,6%	25,7%	30,3%
N	1.947	625	629	538	743	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,181$

Tabel B.26 Regelmatige sporters naar etniciteit*

	Autochtoon	Antilliaans en Surinaams	Turks en Marokkaans	Overig niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Totaal
Regelmatige sporter	59,9%	44,7%	38,1%	42,9%	57,6%	52,9%
Geen of onregelmatige sporter	40,1%	55,3%	61,9%	57,1%	42,4%	47,1%
N	1.947	625	629	538	743	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,175$

Tabel B.27 Sportfrequentie naar etniciteit*

	Autochtoon	Antilliaans en Surinaams	Turks en Marokkaans	Overig niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Totaal
Nooit	17,9%	28,8%	31,4%	27,9%	18,1%	22,2%
Incidenteel	5,8%	9,1%	13,3%	11,6%	7,6%	8,1%
Onregelmatig	16,5%	17,4%	17,3%	17,6%	16,7%	16,8%
Regelmatig	28,2%	17,0%	20,7%	20,0%	26,7%	24,7%
Intensief	31,7%	27,7%	17,3%	22,9%	30,8%	28,1%
N	1.947	625	629	538	743	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,101$

Tabel B.28 Sportfrequentie naar etniciteit, andere indeling*

	Autochtoon	Niet-westers allochtoon, 1e generatie	Niet-westers allochtoon, 2e generatie	Westers allochtoon, 1e generatie	Westers allochtoon, 2e generatie	Totaal
Nooit	17,9%	36,2%	18,8%	17,9%	18,4%	22,2%
Incidenteel	5,8%	11,8%	10,7%	9,8%	4,3%	8,1%
Onregelmatig	16,5%	16,9%	18,2%	19,1%	13,0%	16,8%
Regelmatig	28,2%	15,2%	25,8%	24,0%	31,0%	24,7%
Intensief	31,7%	19,9%	26,5%	29,3%	33,2%	28,1%
N	1.947	787	1005	322	421	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,119$

Tabel B.29 Gemiddeld aantal sporten* naar etniciteit** (N = 3.337)

	Gemiddeld aantal sporten
Autochtoon	3,5
Antilliaans en Surinaams	2,5
Turks en Marokkaans	2,4
Overig niet-westers allochtoon	2,9
Westers allochtoon	3,5
Totaal	3,2

* Onder sporters volgens de RSO-norm

** Significant, $p < 0,05$

Tabel B.30 Top tien van sporten* (onder sporters volgens RSO-norm), naar etniciteit**

Autochtoon		Antilliaans en Surinaams	
Fitness	36,9%	Fitness	50,5%
Hardlopen/joggen/trimmen	36,9%	Hardlopen/joggen/trimmen	25,8%
Zwemsport (excl. waterpolo)	24,5%	Voetbal	18,6%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	21,6%	Zwemsport (excl. waterpolo)	18,1%
Wandelsport	18,8%	Danssport	13,4%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	15,6%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	11,1%
Skiën/langlaufen/snowboarden	15,4%	Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	9,6%
Tennis	14,4%	Bowling	9,1%
Voetbal	14,0%	Gymnastiek/turnen	8,1%
Schaatsen/ijs hockey	12,0%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	7,7%
N	1.585	N	414

Turks en Marokkaans		Overig niet-westers allochtoon	
Fitness	42,4%	Fitness	47,3%
Voetbal	35,4%	Hardlopen/joggen/trimmen	29,8%
Hardlopen/joggen/trimmen	28,2%	Voetbal	24,7%
Zwemsport (excl. waterpolo)	26,4%	Zwemsport (excl. waterpolo)	23,4%
Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	15,6%	Wandelsport	12,0%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	10,6%	Badminton	10,0%
Wandelsport	8,5%	Tennis	9,7%
Basketbal	7,9%	Basketbal	9,6%
Gymnastiek/turnen	6,6%	Danssport	9,3%
Bowling	5,5%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	8,6%
N	399	N	356

Westers allochtoon	
Fitness	43,4%
Hardlopen/joggen/trimmen	39,1%
Zwemsport (excl. waterpolo)	26,8%
Wandelsport	17,9%
Skiën/langlaufen/snowboarden	16,8%
Tennis	16,5%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	15,4%
Voetbal	14,8%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	13,8%
Danssport	10,6%
N	583

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen, zijn blauw gekleurd.

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.31 Top tien van sporten* (onder sporters volgens RSO-norm), naar etniciteit, andere indeling**

Autochtoon		Niet-westers allochtoon, 1e generatie	
Fitness	36,9%	Fitness	56,7%
Hardlopen/joggen/trimmen	36,9%	Hardlopen/joggen/trimmen	30,4%
Zwemsport (excl. waterpolo)	24,5%	Voetbal	19,7%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	21,6%	Zwemsport (excl. waterpolo)	17,1%
Wandelsport	18,8%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	12,4%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	15,6%	Wandelsport	12,0%
Skiën/langlaufen/snowboarden	15,4%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	8,8%
Tennis	14,4%	Bowling	6,5%
Voetbal	14,0%	Danssport	6,2%
Schaatsen/ijs hockey	12,0%	Basketbal	5,9%
N	1.585	N	426

Niet-westers allochtoon, 2e generatie		Westers allochtoon, 1e generatie	
Fitness	34,7%	Fitness	47,0%
Voetbal	34,5%	Hardlopen/joggen/trimmen	38,8%
Zwemsport (excl. waterpolo)	29,3%	Zwemsport (excl. waterpolo)	28,8%
Hardlopen/joggen/trimmen	24,8%	Wandelsport	22,3%
Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	18,3%	Tennis	15,8%
Danssport	11,6%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	13,8%
Basketbal	9,9%	Voetbal	13,8%
Gymnastiek/turnen	9,4%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	13,5%
Bowling	8,6%	Skiën/langlaufen/snowboarden	13,0%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	7,5%	Bowling	10,7%
N	743	N	238

Westers allochtoon, 2e generatie	
Hardlopen/joggen/trimmen	39,4%
Fitness	38,1%
Zwemsport (excl. waterpolo)	23,9%
Skiën/langlaufen/snowboarden	22,3%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	18,2%
Tennis	17,6%
Voetbal	16,3%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	13,8%
Wandelsport	11,6%
Hockey	10,5%
N	345

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen, zijn blauw gekleurd.

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

SPORTDEELNAME, UITGESPLITST NAAR ETNICITEIT MET GESLACHT EN MET LEEFTIJD

Tabel B.32 Sporters (RSO-norm) naar etniciteit en geslacht (N = 4.482)

	Mannen*	Vrouwen*	Totaal*
Autochtoon*	78,5%	74,3%	76,4%
Antilliaans en Surinaams*	69,5%	54,9%	62,1%
Turks en Marokkaans*	64,8%	44,1%	55,2%
Overig niet-westers allochtoon*	66,0%	55,0%	60,4%
Westers allochtoon*	79,6%	69,8%	74,3%
Totaal*	74,2%	65,2%	69,7%

* Significant, $p < 0,05$

Tabel B.33 Regelmatige sporters naar etniciteit en geslacht (N = 4.482)

	Mannen*	Vrouwen*	Totaal*
Autochtoon*	62,5%	57,4%	59,9%
Antilliaans en Surinaams*	55,5%	34,5%	44,8%
Turks en Marokkaans*	49,0%	25,2%	37,9%
Overig niet-westers allochtoon	46,8%	39,0%	42,9%
Westers allochtoon*	62,3%	53,5%	57,6%
Totaal*	57,9%	47,8%	52,9%

* Significant, $p < 0,05$

Tabel B.34 Sporters (RSO-norm) naar etniciteit en leeftijd (N = 4.482)

	Autochtoon*	Westers allochtoon*	Niet-westers allochtoon*	Totaal*
4 t/m 11 jaar*	88,1%	89,7%	73,5%	82,3%
12 t/m 17 jaar*	92,8%	88,1%	80,3%	86,4%
18 t/m 25 jaar*	87,3%	- **	63,0%	76,0%
26 t/m 40 jaar*	80,6%	74,3%	51,3%	67,3%
41 t/m 55 jaar*	74,1%	72,0%	56,3%	67,8%
56 t/m 70 jaar*	61,3%	55,9%	46,2%	57,3%
Totaal*	76,4%	74,3%	59,0%	69,7%

* Significant, $p < 0,05$

** Het aantal waarnemingen is te laag (57) om een betrouwbaar cijfer van het percentage sporters op te leveren.

Tabel B.35 Regelmatige sporters naar etniciteit en leeftijd (N = 4.482)

	Autochtoon*	Westers allochtoon*	Niet-westers allochtoon*	Totaal*
4 t/m 11 jaar*	76,6%	73,9%	53,7%	66,7%
12 t/m 17 jaar*	82,6%	79,1%	63,1%	73,1%
18 t/m 25 jaar*	73,5%	- **	45,7%	58,5%
26 t/m 40 jaar*	60,3%	56,0%	34,9%	49,0%
41 t/m 55 jaar*	56,6%	55,0%	36,3%	49,6%
56 t/m 70 jaar*	44,7%	47,3%	34,3%	42,8%
Totaal*	59,9%	57,6%	41,6%	52,8%

* Significant, $p < 0,05$

** Het aantal waarnemingen is te laag (57) om een betrouwbaar cijfer van het percentage sporters te geven.

Tabel B.36 Top tien van sporten* (onder sporters volgens RSO-norm), naar leeftijd, geslacht en etniciteit**

Jeugd, autochtoon, jongens		Jeugd, autochtoon, meisjes	
Voetbal	55,9%	Zwemsport (excl. waterpolo)	41,5%
Zwemsport (excl. waterpolo)	38,3%	Danssport	29,6%
Skiën/langlaufen/snowboarden	21,6%	Hockey	25,5%
Hardlopen/joggen/trimmen	20,4%	Gymnastiek/turnen	24,2%
Tennis	19,7%	Schaatsen/ijs hockey	18,3%
Schaatsen/ijs hockey	16,4%	Hardlopen/joggen/trimmen	18,2%
Hockey	15,3%	Skiën/langlaufen/snowboarden	18,0%
Tafeltennis	14,3%	Tennis	16,3%
Bowling	13,8%	Paardensport	16,2%
Judo	13,3%	Voetbal	15,0%
N	378	N	361

Jeugd, niet-westers allochtoon, jongens		Jeugd, niet-westers allochtoon, meisjes	
Voetbal	62,8%	Zwemsport (excl. waterpolo)	43,1%
Zwemsport (excl. waterpolo)	38,2%	Danssport	24,7%
Vecht- en verdedigingssporten (excl.judo)	20,0%	Voetbal	22,8%
Basketbal	19,2%	Gymnastiek/turnen	20,2%
Hardlopen/joggen/trimmen	14,3%	Vecht- en verdedigingssporten (excl.judo)	20,0%
Fitness	13,8%	Hardlopen/joggen/trimmen	19,3%
Gymnastiek/turnen	10,0%	Fitness	13,3%
Schaatsen/ijs hockey	8,7%	Hockey	12,8%
Tennis	7,7%	Basketbal	11,0%
Judo	6,8%	Tennis	10,1%
N	335	N	265

Volwassenen, autochtoon, mannen		Volwassenen, autochtoon, vrouwen	
Hardlopen/joggen/trimmen	50,5%	Fitness	46,0%
Fitness	47,9%	Hardlopen/joggen/trimmen	46,0%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	33,4%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	30,3%
Zwemsport (excl. waterpolo)	20,5%	Wandelsport	25,0%
Voetbal	18,3%	Zwemsport (excl. waterpolo)	24,7%
Skiën/langlaufen/snowboarden	16,9%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	16,8%
Wandelsport	14,1%	Skiën/langlaufen/snowboarden	16,6%
Tennis	13,6%	Schaatsen/ijs hockey	12,9%
Schaatsen/ijs hockey	12,5%	Tennis	12,8%
Squash	12,3%	Skeeleren/skaten	10,7%
N	296	N	325

Vervolg tabel B.36

Volwassenen, niet-westers allochtoon, mannen		Volwassenen, niet-westers allochtoon, vrouwen	
Fitness	57,4%	Fitness	64,5%
Hardlopen/joggen/trimmen	37,4%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	27,7%
Voetbal	31,8%	Hardlopen/joggen/trimmen	25,2%
Zwemsport (excl. waterpolo)	14,6%	Zwemsport (excl. waterpolo)	20,6%
Vecht- en verdedigingssporten (excl.judo)	12,4%	Danssport	13,0%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	7,7%	Wandelsport	12,9%
Basketbal	7,6%	Bowling	10,1%
Bowling	7,6%	Voetbal	6,2%
Biljart/poolbiljart/snooker	6,2%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	5,8%
Wandelsport	6,2%	Skiën/langlaufen/snowboarden	4,9%
N	257	N	242

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen, zijn blauw gekleurd.

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Door de vele uitsplitsingen zijn voor een aantal groepen de aantallen te laag om een betrouwbaar beeld van de top tien van sporten te geven. De westerse allochtonen en de senioren zijn daarom niet in deze tabel opgenomen.

Tabel B.37 Top tien van sporten* (onder sporters volgens RSO-norm), naar leeftijd, geslacht en etniciteit**

Jeugd, autochtoon, jongens		Jeugd, autochtoon, meisjes	
Voetbal	55,9%	Zwemsport (excl. waterpolo)	41,5%
Zwemsport (excl. waterpolo)	38,3%	Danssport	29,6%
Skiën/langlaufen/snowboarden	21,6%	Hockey	25,5%
Hardlopen/joggen/trimmen	20,4%	Gymnastiek/turnen	24,2%
Tennis	19,7%	Schaatsen/ijs hockey	18,3%
Schaatsen/ijs hockey	16,4%	Hardlopen/joggen/trimmen	18,2%
Hockey	15,3%	Skiën/langlaufen/snowboarden	18,0%
Tafeltennis	14,3%	Tennis	16,3%
Bowling	13,8%	Paardensport	16,2%
Judo	13,3%	Voetbal	15,0%
N	378	N	361

Jeugd, allochtoon 2 ^e generatie, jongens		Jeugd, allochtoon 2 ^e generatie, meisjes	
Voetbal	61,2%	Zwemsport (excl. waterpolo)	42,9%
Zwemsport (excl. waterpolo)	41,2%	Danssport	25,7%
Vecht- en verdedigingssporten (excl.judo)	19,6%	Gymnastiek/turnen	21,9%
Basketbal	15,4%	Hardlopen/joggen/trimmen	20,2%
Hardlopen/joggen/trimmen	13,3%	Vecht- en verdedigingssporten (excl.judo)	18,6%
Fitness	12,1%	Voetbal	18,5%
Judo	8,9%	Hockey	13,5%
Schaatsen/ijs hockey	8,7%	Fitness	13,2%
Tennis	8,7%	Basketbal	11,3%
Gymnastiek/turnen	8,5%	Tennis	9,7%
N	414	N	313

Vervolg tabel B.37

Volwassenen, autochtoon, mannen		Volwassenen, autochtoon, vrouwen	
Hardlopen/joggen/trimmen	50,5%	Fitness	46,0%
Fitness	47,9%	Hardlopen/joggen/trimmen	46,0%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	33,4%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	30,3%
Zwemsport (excl. waterpolo)	20,5%	Wandelsport	25,0%
Voetbal	18,3%	Zwemsport (excl. waterpolo)	24,7%
Skiën/langlaufen/snowboarden	16,9%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	16,8%
Wandelsport	14,1%	Skiën/langlaufen/snowboarden	16,6%
Tennis	13,6%	Schaatsen/ijs hockey	12,9%
Schaatsen/ijs hockey	12,5%	Tennis	12,8%
Squash	12,3%	Skeeleren/skaten	10,7%
N	296	N	325

Volwassenen, allochtoon 1 ^e generatie, mannen		Volwassenen, allochtoon 1 ^e generatie, vrouwen	
Fitness	55,4%	Fitness	61,5%
Hardlopen/joggen/trimmen	41,5%	Hardlopen/joggen/trimmen	29,4%
Voetbal	25,8%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	29,2%
Zwemsport (excl. waterpolo)	18,9%	Zwemsport (excl. waterpolo)	21,8%
Wandelsport	12,5%	Wandelsport	18,2%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	10,4%	Danssport	11,9%
Tennis	9,1%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	8,7%
Bowling	8,8%	Bowling	8,6%
Skiën/langlaufen/snowboarden	7,8%	Tennis	7,8%
Basketbal	6,8%	Andere sport	7,8%
N	212	N	215

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen, zijn blauw gekleurd.

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Door de vele uitsplitsingen zijn voor een aantal groepen de aantallen te laag om een betrouwbaar beeld van de top tien van sporten te geven. De senioren zijn daarom niet in deze tabel opgenomen, net als jeugdige allochtonen van de eerste generatie en volwassen allochtonen van de tweede generatie.

SPORTDEELNAME NAAR OPLEIDING

Volwassenen

Tabel B.38 Sporters (RSO-norm) naar opleiding, 25 t/m 70 jaar*

	Laag	Midden	Hoog	Totaal
Sporter	44,2%	59,9%	80,3%	66,5%
Geen sporter	55,8%	40,1%	19,7%	33,5%
N	470	505	973	1.948

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,319$

Tabel B.39 Regelmatige sporters naar opleiding, 25 t/m 70 jaar*

	Laag	Midden	Hoog	Totaal
Regelmatige sporter	31,7%	45,5%	58,7%	48,9%
Geen of onregelmatige sporter	68,3%	54,5%	41,3%	51,1%
N	470	505	973	1.948

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,221$

Tabel B.40 Sportfrequentie naar opleiding, 25 t/m 70 jaar*

	Laag	Midden	Hoog	Totaal
Nooit	45,6%	30,1%	12,7%	24,9%
Incidenteel	10,2%	10,1%	7,0%	8,5%
Onregelmatig	12,4%	14,3%	21,6%	17,6%
Regelmatig	13,9%	20,6%	30,8%	24,2%
Intensief	17,9%	24,9%	27,9%	24,7%
N	470	505	973	1.948

* Significant, $p < 0,05$, Gamma = 0,318

Tabel B.41 Gemiddeld aantal sporten* naar opleiding, 25 t/m 70 jaar** (N = 1.351)

	Gemiddeld aantal sporten
Laag	1,9
Midden	2,7
Hoog	3,4
Totaal	3,0

* Onder sporters volgens de RSO-norm

** Significant, $p < 0,05$

Tabel B.42 Top tien van sporten* (onder sporters volgens RSO-norm), naar opleiding, 25 t/m 70 jaar**

Laag		Midden	
Fitness	46,7%	Fitness	51,7%
Hardlopen/joggen/trimmen	26,4%	Hardlopen/joggen/trimmen	32,5%
Wandelsport	15,9%	Wandelsport	19,9%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	14,4%	Zwemsport (excl. waterpolo)	19,2%
Zwemsport (excl. waterpolo)	14,3%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	19,0%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	12,2%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	18,1%
Andere sport	5,7%	Tennis	10,4%
Voetbal	5,5%	Voetbal	10,0%
Tennis	4,6%	Schaatsen/ijs hockey	7,7%
Tafeltennis	4,5%	Skiën/langlaufen/snowboarden	7,1%
N	212	N	304

Hoog	
Hardlopen/joggen/trimmen	44,2%
Fitness	42,5%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	24,0%
Zwemsport (excl. waterpolo)	22,7%
Wandelsport	21,6%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	17,8%
Skiën/langlaufen/snowboarden	16,4%
Tennis	15,1%
Schaatsen/ijs hockey	9,9%
Golf	8,9%
N	766

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen, zijn blauw gekleurd.

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Jeugd, huidige opleiding

Tabel B.43 Sporters (RSO-norm) naar huidige opleiding**, 12 t/m 17 jaar*

	VMBO/MBO	HAVO/VWO/HBO	Totaal
Sporter	80,5%	91,7%	86,9%
Geen sporter	19,5%	8,3%	13,1%
N	282	413	695

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,165$

** Jeugd op het basisonderwijs of praktijkonderwijs laten we buiten beschouwing, vanwege de kleine aantallen (91)

Tabel B.44 Regelmatige sporters naar huidige opleiding**, 12 t/m 17 jaar*

	VMBO/MBO	HAVO/VWO/HBO	Totaal
Regelmatige sporter	66,9%	80,3%	74,5%
Geen of onregelmatige sporter	33,1%	19,7%	25,5%
N	282	413	695

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,151$

** Jeugd op het basisonderwijs of praktijkonderwijs laten we buiten beschouwing, vanwege de kleine aantallen (91)

Tabel B.45 Sportfrequentie naar huidige opleiding*, 12 t/m 17 jaar**

	VMBO/MBO	HAVO/VWO/HBO	Totaal
Nooit	13,6%	5,7%	9,1%
Incidenteel (< 1 x p. mnd.)	5,9%	2,5%	4,0%
Onregelmatig (< 1 x p. wk.)	13,6%	11,5%	12,4%
Regelmatig (1 à 2 x p. wk.)	25,4%	29,3%	27,6%
Intensief (> 2 x p. wk.)	41,5%	51,0%	46,9%
N	282	413	695

* Jeugd op het basisonderwijs of praktijkonderwijs laten we buiten beschouwing, vanwege de kleine aantallen (91)

** Geen significant verschil

Tabel B.46 Top tien van sporten* (onder sporters volgens RSO-norm), naar huidige opleiding**, 12 t/m 17 jaar***

VMBO/MBO		HAVO/VWO/HBO	
Voetbal	48,9%	Voetbal	47,9%
Fitness	30,4%	Hardlopen/joggen/trimmen	37,7%
Hardlopen/joggen/trimmen	23,4%	Fitness	27,8%
Zwemsport (excl. waterpolo)	18,6%	Tennis	23,3%
Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	18,1%	Zwemsport (excl. waterpolo)	22,1%
Basketbal	17,6%	Basketbal	20,8%
Gymnastiek/turnen	13,8%	Skiën/langlaufen/snowboarden	19,5%
Schaatsen/ijs hockey	11,0%	Hockey	18,7%
Badminton	10,4%	Schaatsen/ijs hockey	16,7%
Skiën/langlaufen/snowboarden	10,2%	Tafeltennis	16,1%
N	229	N	378

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen, zijn blauw gekleurd.

** Jeugd op het basisonderwijs of praktijkonderwijs laten we buiten beschouwing, vanwege de kleine aantallen (91)

*** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

SPORTDEELNAME NAAR INKOMEN

Volwassenen

Tabel B.47 Sporters (RSO-norm) naar inkomen, 18 t/m 70 jaar*

	Laag	Laag midden	Hoog midden	Hoog	Totaal
Sporter	51,5%	62,5%	70,7%	83,6%	68,4%
Geen sporter	48,5%	37,5%	29,3%	16,4%	31,6%
N	533	249	466	550	1.798

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,270$

Tabel B.48 Regelmatige sporters naar inkomen, 18 t/m 70 jaar*

	Laag	Laag midden	Hoog midden	Hoog	Totaal
Regelmatige sporter	38,6%	46,9%	48,6%	63,7%	50,4%
Geen of onregelmatige sporter	61,4%	53,1%	51,4%	36,3%	49,6%
N	533	249	466	550	1.798

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,197$

Tabel B.49 Sportfrequentie naar inkomen, 18 t/m 70 jaar*

	Laag	Laag midden	Hoog midden	Hoog	Totaal
Nooit	34,0%	27,2%	22,0%	11,7%	22,7%
Incidenteel	14,5%	10,2%	7,2%	4,8%	8,9%
Onregelmatig	12,9%	15,4%	22,2%	19,8%	17,9%
Regelmatig	17,1%	17,3%	22,6%	32,6%	23,5%
Intensief	21,5%	29,9%	25,9%	31,1%	27,0%
N	533	249	466	550	1.798

* Significant, $p < 0,05$, Gamma = 0,227

Tabel B.50 Gemiddeld aantal sporten* naar inkomen, 18 t/m 70 jaar** (N = 1.722)

	Gemiddeld aantal sporten
Laag	3,0
Laag midden	3,1
Hoog midden	3,2
Hoog	3,3
Totaal	3,2

* Onder sporters volgens de RSO-norm

** Geen significant verschil

Tabel B.51 Top tien van sporten* (onder sporters volgens RSO-norm), naar inkomen, 18 t/m 70 jaar**

Laag		Laag midden	
Fitness	59,1%	Fitness	50,1%
Hardlopen/joggen/trimmen	40,4%	Hardlopen/joggen/trimmen	33,1%
Zwemsport (excl. waterpolo)	18,4%	Wandelsport	24,6%
Voetbal	14,8%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	22,4%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	14,5%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	21,2%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	12,3%	Zwemsport (excl. waterpolo)	20,6%
Wandelsport	11,2%	Voetbal	11,2%
Bowling	9,4%	Tennis	8,9%
Biljart/poolbiljart/snooker	8,3%	Bowling	7,5%
Danssport	8,3%	Biljart/poolbiljart/snooker	7,2%
N	281	N	151

Hoog midden		Hoog	
Hardlopen/joggen/trimmen	42,2%	Fitness	43,5%
Fitness	41,3%	Hardlopen/joggen/trimmen	43,1%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	22,9%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	23,9%
Wandelsport	22,1%	Skiën/langlaufen/snowboarden	20,7%
Zwemsport (excl. waterpolo)	20,7%	Wandelsport	19,1%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	16,5%	Zwemsport (excl. waterpolo)	18,7%
Voetbal	11,8%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	18,0%
Tennis	11,1%	Tennis	16,1%
Schaatsen/ijs hockey	10,3%	Golf	11,1%
Bowling	10,0%	Schaatsen/ijs hockey	10,4%
N	329	N	457

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen, zijn blauw gekleurd.

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Sportdeelname naar inkomen en leeftijd

Tabel B.52 Sporters (RSO-norm) naar inkomen en leeftijd, 18 t/m 70 jaar

	Laag*	Midden*	Hoog*	Totaal*
18 t/m 25 jaar	74,1%	77,2%**	- ***	76,8%
26 t/m 40 jaar*	49,3%	73,1%	83,3%	71,0%
41 t/m 55 jaar*	45,5%	63,6%	86,6%	69,4%
56 t/m 70 jaar*	31,9%	61,5%	74,8%	57,7%
Totaal*	51,5%	67,9%	83,4%	68,3%

* Significant, $p < 0,05$

** Het aantal waarneming en waarop dit percentage is gebaseerd is klein (80). De uitkomsten zijn daardoor minder betrouwbaar.

*** Het aantal waarnemingen is te klein (27) voor een betrouwbaar cijfer over de sportdeelname.

Tabel B.53 Regelmatische sporters naar inkomen en leeftijd, 18 t/m 70 jaar

	Laag*	Midden*	Hoog*	Totaal*
18 t/m 25 jaar*	58,2%	51,1%**	- ***	58,4%
26 t/m 40 jaar*	36,2%	56,0%	60,2%	52,8%
41 t/m 55 jaar*	34,1%	39,9%	68,5%	50,7%
56 t/m 70 jaar*	22,0%	43,9%	56,4%	41,9%
Totaal*	38,7%	48,0%	63,7%	50,5%

* Significant, $p < 0,05$

** Het aantal waarneming en waarop dit percentage is gebaseerd is klein (80). De uitkomsten zijn daardoor minder betrouwbaar.

*** Het aantal waarnemingen is te klein (27) voor een betrouwbaar cijfer over de regelmatische sportdeelname.

Ooievaarspas

Tabel B.54 Gebruik Ooievaarspas voor sportbeoefening, naar inkomen* (N = 1.802)

	Percentage gebruik Ooievaarspas
Laag	15,0%
Midden	1,0%
Hoog	0,1%
Totaal**	4,6%**

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,307$

** Dit percentage heeft alleen betrekking op de Hagenaars die opgegeven hebben wat hun inkomen is. Van de totale groep Hagenaars heeft 6,6 procent gebruik gemaakt van de Ooievaarspas (zie figuur 2.13 in het hoofdrapport).

Tabel B.55 Percentage sporters onder Hagenaars met een laag inkomen, naar gebruik Ooievaarspas*

	Gebruikers Ooievaarspas	Hagenaars zonder Ooievaarspas	Totaal Hagenaars met laag inkomen
Sporter	66,0%	49,1%	51,6%
Geen sporter	34,0%	50,9%	48,4%
N	71**	456	527

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,121$

** Dit aantal respondenten is erg laag en daarom kunnen de percentages in deze kolom bij een paar respondenten meer of minder grote verschuivingen laten zien. Omdat het verschil tussen de Hagenaars met en zonder Ooievaarspas zo duidelijk is, hebben we deze tabel toch opgenomen.

Tabel B.56 Gebruik Ooievaarspas voor sportbeoefening, naar levensfase* (N = 4.480)

	Percentage gebruik Ooievaarspas
Jeugd	14,0%
Volwassenen	5,1%
Senioren	4,7%
Totaal	6,6%

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,138$

SPORTDEELNAME NAAR STADSDEEL

Tabel B.57 Sporters (RSO-norm) naar stadsdeel*

	Loos-duinen	Escamp	Segbroek	Scheveningen	Centrum	Laak	Haagse Hout	Leidschenveen-Ypenburg	Totaal
Sporter	69,7%	63,4%	73,3%	78,3%	63,8%	63,3%	78,9%	81,3%	69,7%
Geen sporter	30,3%	36,6%	26,7%	21,7%	36,2%	36,7%	21,1%	18,7%	30,3%
N	379	904	540	483	813	344	410	609	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,152$

Tabel B.58 Regelmatische sporters naar stadsdeel*

	Loosduinen	Escamp	Segbroek	Scheveningen	Centrum	Laak	Haagse Hout	Leidschenveen-Ypenburg	Totaal
Regelmatische sporter	56,4%	47,4%	57,9%	59,9%	47,5%	42,0%	62,9%	61,5%	52,8%
Geen of onregelmatige sporter	43,6%	52,6%	42,1%	40,1%	52,5%	58,0%	37,1%	38,5%	47,2%
N	379	904	540	483	813	344	410	609	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,138$

Tabel B.59 Sportfrequentie naar stadsdeel*

	Loosduinen	Escamp	Segbroek	Scheveningen	Centrum	Laak	Haagse Hout	Leidschenveen-Ypenburg	Totaal
Nooit	21,4%	26,8%	18,1%	15,8%	26,1%	30,2%	17,3%	12,6%	22,2%
Incidenteel	8,8%	9,8%	8,5%	5,9%	10,2%	6,6%	4,0%	6,2%	8,1%
Onregelmatig	13,4%	16,0%	15,3%	18,4%	16,3%	21,2%	16,0%	19,8%	16,8%
Regelmatig	26,5%	24,1%	26,4%	29,7%	21,5%	15,3%	26,3%	31,0%	24,7%
Intensief	29,9%	23,3%	31,7%	30,2%	26,0%	26,7%	36,4%	30,3%	28,1%
N	379	904	540	483	813	344	410	609	4.482

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,091$

Tabel B.60 Gemiddeld aantal sporten* naar stadsdeel** (N = 3.337)

	Gemiddeld aantal sporten
Loosduinen	2,9
Escamp	2,7
Segbroek	3,5
Scheveningen	3,6
Centrum	3,1
Laak	2,8
Haagse Hout	3,8
Leidschenveen-Ypenburg	3,3
Totaal	3,2

* Onder sporters volgens de RSO-norm

** Significant, $p < 0,05$

Tabel B.61 Top tien van sporten* (onder sporters volgens RSO-norm), naar stadsdeel**

Loosduinen		Escamp	
Fitness	39,2%	Fitness	44,7%
Hardlopen/joggen/trimmen	25,2%	Hardlopen/joggen/trimmen	31,8%
Zwemsport (excl. waterpolo)	19,2%	Zwemsport (excl. waterpolo)	23,4%
Wandelsport	18,7%	Voetbal	18,7%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	18,3%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	13,4%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	15,5%	Wandelsport	11,8%
Voetbal	13,3%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	9,8%
Tennis	11,2%	Bowling	8,7%
Skiën/langlaufen/snowboarden	10,3%	Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	8,7%
Schaatsen/ijs hockey	8,3%	Danssport	8,0%
N	282	N	620

Vervolg tabel B.61

Segbroek		Scheveningen	
Hardlopen/joggen/trimmen	40,3%	Fitness	41,7%
Fitness	38,3%	Hardlopen/joggen/trimmen	38,9%
Zwemsport (excl. waterpolo)	20,7%	Zwemsport (excl. waterpolo)	28,9%
Tennis	20,3%	Skiën/langlaufen/snowboarden	20,1%
Wandelsport	17,2%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	19,8%
Skiën/langlaufen/snowboarden	16,7%	Wandelsport	15,6%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	16,4%	Voetbal	14,1%
Voetbal	16,3%	Tennis	13,7%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	16,0%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	13,4%
Schaatsen/ijs hockey	14,3%	Bowling	11,5%
N	426	N	402

Centrum		Laak	
Fitness	42,5%	Fitness	49,5%
Hardlopen/joggen/trimmen	36,3%	Hardlopen/joggen/trimmen	38,2%
Zwemsport (excl. waterpolo)	23,8%	Voetbal	23,0%
Voetbal	21,2%	Zwemsport (excl. waterpolo)	22,7%
Wandelsport	16,0%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	18,4%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	13,1%	Wandelsport	11,4%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	12,7%	Volleybal	7,9%
Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	10,0%	Danssport	7,8%
Tennis	8,6%	Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	7,8%
Skiën/langlaufen/snowboarden	8,4%	Badminton	7,3%
N	547	N	225

Haagse Hout		Leidschenveen-Ypenburg	
Hardlopen/joggen/trimmen	40,1%	Fitness	33,7%
Fitness	35,9%	Zwemsport (excl. waterpolo)	28,4%
Zwemsport (excl. waterpolo)	26,9%	Hardlopen/joggen/trimmen	24,4%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	26,5%	Voetbal	20,4%
Tennis	25,3%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	18,3%
Wandelsport	22,7%	Skiën/langlaufen/snowboarden	16,2%
Skiën/langlaufen/snowboarden	17,9%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	15,0%
Hockey	14,6%	Tennis	14,0%
Voetbal	13,5%	Wandelsport	13,7%
Golf	13,4%	schaatsen/ijs hockey	10,5%
N	328	N	507

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen, zijn blauw gekleurd.

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Sportdeelname naar levensfase, per stadsdeel

Tabel B.62 Sporters (RSO-norm) naar stadsdeel en levensfase (N = 4.482)

	Jeugd*	Volwassenen*	Senioren*	Totaal*
Loosduinen*	87,0%	68,5%	62,8%	69,5%
Escamp*	80,3%	60,2%	57,1%	63,4%
Segbroek*	90,1%	72,3%	62,6%**	73,3%
Scheveningen*	93,4%	80,6%	60,4%**	78,3%
Centrum*	76,6%	64,4%	45,7%**	63,8%
Laak*	78,0%	65,9%	- ***	63,3%
Haagse Hout*	87,5%	80,2%	70,1%**	78,9%
Leidschenveen-Ypenburg*	89,6%	81,0%	- ***	81,3%
Totaal*	83,9%	69,2%	57,2%	69,7%

* Significant, $p < 0,05$

** Het aantal waarneming en waarop dit percentage is gebaseerd is klein (respectievelijk 83, 81, 91 en 86)). De uitkomsten zijn daardoor minder betrouwbaar.

*** Het aantal waarnemingen is te klein (respectievelijk 36 en 30) voor een betrouwbaar cijfer over de sportdeelname.

Tabel B.63 Regelmatige sporters naar stadsdeel en levensfase (N = 4.482)

	Jeugd*	Volwassenen*	Senioren*	Totaal*
Loosduinen*	71,7%	57,1%	48,7%	56,6%
Escamp*	66,5%	43,5%	41,5%	47,4%
Segbroek*	79,0%	55,2%	50,0%**	58,0%
Scheveningen*	84,2%	58,9%	44,0%**	59,9%
Centrum*	59,6%	46,7%	36,5%**	47,5%
Laak*	49,2%	44,6%	- ***	42,0%
Haagse Hout*	76,8%	63,8%	51,7%**	62,9%
Leidschenveen-Ypenburg*	78,4%	57,7%	- ***	61,5%
Totaal*	69,6%	51,0%	42,7%	52,9%

* Significant, $p < 0,05$

** Het aantal waarneming en waarop dit percentage is gebaseerd is klein (respectievelijk 83, 81, 91 en 86). De uitkomsten zijn daardoor minder betrouwbaar.

*** Het aantal waarnemingen is te klein (respectievelijk 36 en 30) voor een betrouwbaar cijfer over de sportdeelname.

BEWEGEN IN DEN HAAG

Tabel B.64 Beweegnorm (N = 4.392)

Voldoet niet aan de beweegnorm	51,0%
Voldoet aan de beweegnorm	49,0%

Tabel B.65 Fitnorm (N = 4.198)

Voldoet niet aan de fitnorm	56,5%
Voldoet aan de fitnorm	43,5%

Tabel B.66 Combinorm (N = 4.264)

Voldoet niet aan de combinorm	31,8%
Voldoet aan de combinorm	68,2%

Tabel B.67 Aantal dagen met een uur (< 18 jaar) of een half uur (18+) beweging per week
(N = 4.402)

0 dagen	4,8%
1 dag	5,4%
2 dagen	10,5%
3 dagen	13,3%
4 dagen	11,0%
5 dagen	20,5%
6 dagen	9,6%
7 dagen	24,8%

Tabel B.68 Beweegactiviteiten die Hagenaars ondernemen, uitgesplitst naar wel of niet aan de beweegnorm voldoen*

Activiteit	Voldoet niet aan beweegnorm	Voldoet aan beweegnorm	Totaal
Wandelen	51,3%	61,5%	56,6%
Fietsen (niet als sport)	49,3%	60,6%	55,1%
Sporten	44,0%	37,0%	40,2%
Huishoudelijk werk	22,0%	34,0%	28,2%
Traplopen	18,2%	29,0%	23,8%
Lichaamsbeweging die hoort bij mijn werk	9,2%	22,8%	16,3%
Buiten spelen	14,3%	4,8%	9,5%
Tuinieren	4,0%	8,4%	6,6%
Dansen	7,2%	5,1%	6,2%
Skeeleren/skaten	2,3%	1,8%	2,2%
Gymles / gymmen op school	2,7%	0,3%	1,5%
Anders	2,1%	2,9%	2,6%
N	2.400	1.798	4.274

* Significant, $p < 0,05$

Tabel B.69 Drie normen naar geslacht

	Voldoet aan beweegnorm*	Voldoet aan fitnorm*	Voldoet aan combinorm**
Mannen	47,1%	49,6%	69,3%
Vrouwen	51,0%	37,4%	67,0%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,038$ (beweegnorm); Cramer's $V = 0,123$ (fitnorm)

** Geen significant verschil

Tabel B.70 Drie normen naar leeftijd

	Voldoet aan beweegnorm*	Voldoet aan fitnorm*	Voldoet aan combinorm*
4 en 5 jaar	25,0%	35,8%	46,9%
6 t/m 11 jaar	21,6%	58,4%	65,6%
12 t/m 14 jaar	19,1%	66,3%	71,2%
15 t/m 17 jaar	24,2%	61,9%	68,4%
18 t/m 25 jaar	59,4%	51,1%	72,9%
26 t/m 40 jaar	49,6%	39,1%	64,8%
41 t/m 55 jaar	57,5%	41,6%	71,4%
56 t/m 70 jaar	55,8%	32,2%	68,4%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,260$ (beweegnorm); Cramer's $V = 0,188$ (fitnorm); Cramer's $V = 0,095$ (combinorm)

Tabel B.71 Drie normen naar etniciteit

	Voldoet aan beweegnorm*	Voldoet aan fitnorm**	Voldoet aan combinorm*
Autochtoon	55,4%	44,0%	72,6%
Antilliaans en Surinaams	46,1%	45,3%	67,5%
Turks en Marokkaans	38,0%	39,0%	60,4%
Overig niet-westers allochtoon	36,3%	41,0%	57,0%
Westers allochtoon	50,3%	46,2%	69,2%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,147$ (beweegnorm); Cramer's $V = 0,118$ (combinorm)

** Geen significant verschil

Tabel B.72 Drie normen naar etniciteit, andere indeling

	Voldoet aan beweegnorm*	Voldoet aan fitnorm*	Voldoet aan combinorm*
Autochtoon	55,4%	44,0%	72,6%
Niet-westers allochtoon, 1e generatie	42,9%	38,9%	60,6%
Niet-westers allochtoon, 2e generatie	35,9%	46,1%	63,8%
Westers allochtoon, 1e generatie	46,4%	45,7%	64,9%
Westers allochtoon, 2e generatie	56,2%	47,0%	75,7%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,149$ (beweegnorm); Cramer's $V = 0,053$ (fitnorm); Cramer's $V = 0,116$ (combinorm)

Tabel B.73 Drie normen naar stadsdeel

	Voldoet aan beweegnorm*	Voldoet aan fitnorm**	Voldoet aan combinorm*
Loosduinen	47,4%	45,9%	69,8%
Escamp	48,7%	43,6%	67,4%
Segbroek	52,4%	41,2%	69,5%
Scheveningen	54,8%	45,3%	71,6%
Centrum	47,0%	44,0%	66,6%
Laak	42,1%	41,2%	62,6%
Haagse Hout	56,0%	46,3%	74,1%
Leidschenveen-Ypenburg	45,5%	40,4%	66,3%

* Significant, $p < 0,05$; Cramer's $V = 0,078$ (beweegnorm); Cramer's $V = 0,061$ (combinorm)

** Geen significant verschil

BEOORDELING SPORTMOGELIJKHEDEN IN DE WIJK

Tabel B.74 Beoordeling van de sportmogelijkheden in de wijk (N = 4.455)

Oordeel	Percentage
Goed	30,8%
Voldoende	39,4%
Onvoldoende	14,8%
Slecht	4,5%
Weet niet	10,5%

Tabel B.75 Beoordeling van de sportmogelijkheden in de wijk, 2014 en 2010

Oordeel	2014	2010
Goed	30,8%	26,9%
Voldoende	39,4%	37,6%
Onvoldoende	14,8%	17,5%
Slecht	4,5%	7,2%
Weet niet	10,5%	10,7%
N	4.455	4.442

Tabel B.76 Beoordeling van de sportmogelijkheden in de wijk, 2014 en 2010, betrouwbaarheidsintervallen (N = 4.455 en N = 4.442)

Oordeel	2014			2010		
	Ondergrens	Percentage	Bovengrens	Ondergrens	Percentage	Bovengrens
Positief oordeel*	68,8%	70,2%	71,5%	63,1%	64,5%	66,0%
Negatief oordeel*	18,2%	19,3%	20,5%	23,5%	24,7%	26,0%

* Significant verschil tussen beide jaren

Tabel B.77 Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk, naar leeftijd*

	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht	Weet niet	N
4 t/m 11 jaar	36,9%	38,6%	15,9%	3,9%	4,6%	1026
12 t/m 17 jaar	33,7%	43,1%	14,2%	4,8%	4,2%	847
18 t/m 25 jaar	30,3%	40,1%	14,5%	6,5%	8,6%	520
26 t/m 40 jaar	23,9%	40,0%	18,9%	5,3%	11,8%	655
41 t/m 55 jaar	33,7%	38,3%	13,3%	4,2%	10,6%	783
56 t/m 70 jaar	32,7%	38,3%	10,6%	2,6%	15,8%	624

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's V = 0,083

Tabel B.78 Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk, naar etniciteit*

	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht	Weet niet	N
Autochtoon	33,0%	41,5%	12,6%	3,1%	9,9%	1.935
Antilliaans en Surinaams	28,9%	36,3%	17,5%	6,3%	11,0%	622
Turks en Marokkaans	19,7%	40,1%	21,4%	8,1%	10,7%	627
Overig niet-westers allochtoon	29,7%	39,1%	13,9%	4,5%	12,8%	531
Westers allochtoon	36,2%	35,0%	14,3%	4,3%	10,3%	740

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's V = 0,077

Tabel B.79 Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk, naar stadsdeel

	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht	Weet niet	N
Loosduinen	39,1%	42,2%	9,5%	2,3%	6,9%	375
Escamp	26,2%	43,4%	14,6%	4,0%	11,7%	898
Segbroek	37,1%	36,4%	12,6%	3,1%	10,8%	540
Scheveningen	27,8%	44,4%	12,7%	3,7%	11,4%	479
Centrum	21,7%	36,2%	20,9%	7,4%	13,8%	810
Laak	23,9%	37,5%	20,9%	7,0%	10,7%	343
Haagse Hout	47,8%	34,1%	8,4%	2,7%	7,0%	405
Leidschenveen-Ypenburg	41,8%	38,6%	11,5%	3,2%	4,8%	605

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's V = 0,117

Tabel B.80 Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk, naar wijk*, aflopend geordend

	Positief	Negatief	Weet niet	N
Vogelwijk	93,2%	2,3%	4,5%	65**
Vruchtenbuurt	89,0%	7,7%	3,3%	94**
Benoordenhout	87,9%	11,3%	0,8%	143
Scheveningen	85,6%	8,7%	5,8%	120
Waldeck	84,4%	7,8%	7,8%	125
Bezuidenhout	83,6%	7,8%	8,6%	137
Leyenburg	82,8%	9,4%	7,8%	112
Leidschenveen	81,9%	13,2%	4,9%	275
Kraayenstein en de Uithof	81,8%	15,9%	2,3%	53**
Ypenburg	78,9%	16,3%	4,8%	330
Loosduinen	78,7%	14,8%	6,6%	145
Bomen en Bloemenbuurt	78,4%	12,2%	9,4%	152
Geuzen en Statenkwartier	74,3%	17,4%	8,4%	171
Wateringseveld	72,6%	16,8%	10,7%	188
Mariahoeve en Marlot	70,5%	16,2%	13,3%	111
Groente Fruitmarkt	70,3%	23,4%	6,2%	58**
Archipelbuurt	68,9%	19,7%	11,5%	53**
Belgisch Park	68,3%	10,0%	21,7%	70**
Regentessekwartier	67,9%	15,1%	17,0%	95**
Moerwijk	67,7%	17,7%	14,6%	143
Bouwlust	67,4%	19,0%	13,6%	206
Morgenstond	66,0%	19,0%	15,0%	129
Rustenburger en Oostbroek	64,9%	26,8%	8,3%	133
Duinoord	62,0%	18,3%	19,7%	65**
Transvaalkwartier	61,8%	30,9%	7,3%	112
Laakkwartier en Spoorwijk	61,1%	27,7%	11,2%	330
Schildersbuurt	59,9%	24,6%	15,5%	270
Valkenboskwartier	55,4%	28,7%	15,9%	157
Centrum	52,7%	31,1%	16,2%	128
Stationsbuurt	51,9%	31,2%	16,9%	57**
Zeeheldenkwartier	44,0%	39,4%	16,5%	79**

* Alleen de wijken waar meer dan 50 respondenten aan het onderzoek hebben meegedaan, zijn in het overzicht meegenomen.

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein (<100). Dit maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

DE MANIER WAAROP HAGENAARS HET SPORTEN ORGANISEREN

Tabel B.81 Verband waarin men sport*, top 3-sporten (N = 3.616)

	Percentage
Alleen, ongeorganiseerd	49,4%
Lid sportvereniging	41,7%
Groepsverband	39,2%
Commerciële sportaanbieder	36,3%
School, naschoolse sport	7,1%
Bedrijfssport	4,9%
Welzijnswerk	4,5%
Zorginstelling	1,5%
Anders	6,5%

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.82 Verband waarin men sport*, top 3-sporten, naar sportfrequentie

	Incidenteel	Onregelmatig	Regelmatig	Intensief
Alleen, ongeorganiseerd	49,1%	49,4%	47,9%	51,2%
Lid sportvereniging	15,4%	26,3%	48,2%	52,6%
Groepsverband	37,8%	43,3%	40,5%	36,0%
Commerciële sportaanbieder	15,1%	32,5%	38,3%	43,0%
School, naschoolse sport	3,7%	6,2%	7,1%	8,4%
Bedrijfssport	5,1%	5,6%	4,5%	4,8%
Welzijnswerk	4,1%	5,2%	5,2%	3,6%
Zorginstelling	3,1%	2,3%	1,0%	0,8%
Anders	8,0%	6,7%	5,1%	7,0%
N	292	704	1.167	1.431

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.83 Verband waarin men sport*, top 3-sporten, naar leeftijd

	4 t/m 11 jaar	12 t/m 17 jaar	18 t/m 25 jaar	26 t/m 40 jaar	41 t/m 55 jaar	56 t/m 70 jaar
Alleen, ongeorganiseerd	15,2%	33,7%	44,0%	59,9%	58,2%	56,4%
Lid sportvereniging	72,9%	69,0%	46,7%	34,8%	26,8%	34,1%
Groepsverband	27,9%	43,5%	48,3%	41,7%	36,8%	36,6%
Commerciële sportaanbieder	23,6%	22,6%	47,5%	41,2%	40,4%	27,9%
School, naschoolse sport	30,8%	34,8%	3,2%	0,0%	0,1%	0,0%
Bedrijfssport	0,0%	0,0%	3,6%	9,6%	5,0%	4,0%
Welzijnswerk	3,9%	4,7%	3,7%	4,3%	4,1%	7,0%
Zorginstelling	0,4%	0,9%	0,8%	1,3%	1,4%	3,6%
Anders	7,0%	6,9%	7,2%	4,7%	6,7%	8,3%
N	902	779	447	511	590	387

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.84 Verband waarin men sport*, top 3-sporten, naar geslacht (N = 3.616)

	Mannen	Vrouwen
Alleen, ongeorganiseerd	53,2%	45,3%
Lid sportvereniging	43,5%	39,7%
Groepsverband	39,7%	38,7%
Commerciële sportaanbieder	31,2%	42,0%
School, naschoolse sport	6,8%	7,3%
Bedrijfssport	5,8%	4,0%
Welzijnswerk	3,7%	5,4%
Zorginstelling	1,2%	1,7%
Anders	6,3%	6,7%
N	1.847	1.769

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.85 Verband waarin men sport*, top 3-sporten, naar etniciteit

	Autochtoon	Antilliaans en Surinaams	Turks en Marokkaans	Overig niet-westers allochtoon	Westers allochtoon
Alleen, ongeorganiseerd	55,2%	35,0%	37,1%	40,7%	55,9%
Lid sportvereniging	46,4%	34,1%	43,1%	33,5%	36,3%
Groepsverband	40,4%	32,8%	33,5%	40,6%	43,3%
Commerciële sportaanbieder	37,6%	39,3%	25,5%	36,1%	38,7%
School, naschoolse sport	4,7%	8,6%	12,0%	11,2%	7,0%
Bedrijfssport	4,0%	3,6%	2,4%	4,9%	10,4%
Welzijnswerk	2,4%	5,3%	11,3%	7,7%	3,7%
Zorginstelling	1,5%	1,6%	1,6%	1,7%	1,0%
Anders	6,5%	6,4%	8,9%	5,4%	5,5%
N	1.673	459	462	401	621

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.86 Verband waarin men sport*, top 3-sporten, naar stadsdeel

	Loosduinen	Escamp	Segbroek	Scheveningen	Centrum	Laak	Haagse Hout	Leidschenveen-Ypenburg
Alleen	48,3%	46,4%	54,0%	58,3%	47,5%	42,3%	55,3%	45,6%
Lid sportvereniging	43,5%	38,9%	46,4%	42,7%	36,5%	33,9%	45,8%	51,2%
Groepsverband	35,6%	33,2%	40,1%	43,7%	42,7%	35,8%	45,5%	38,6%
Commercieel	38,9%	36,3%	37,0%	39,4%	33,8%	41,2%	35,9%	32,5%
Naschoolse sport	4,6%	7,2%	5,5%	5,1%	9,3%	10,3%	6,0%	6,7%
Bedrijfssport	4,0%	3,0%	4,5%	7,4%	3,3%	5,2%	9,1%	6,6%
Welzijnswerk	1,1%	4,3%	3,6%	3,3%	8,0%	11,4%	1,8%	1,0%
Zorginstelling	3,2%	1,3%	1,4%	0,4%	1,9%	1,1%	1,0%	1,5%
Anders	4,1%	7,3%	6,0%	6,4%	7,3%	8,0%	5,8%	5,4%
N	306	690	462	419	617	242	342	538

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

DE ACCOMMODATIE WAAR HAGENAARS SPORTEN

Tabel B.87 Accommodatie waar men sport*, top 3-sporten (N = 3.614)

	In Den Haag	Elders
Overdekte (sport)accommodaties		
sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	31,2%	11,1%
ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	20,2%	8,9%
fitnesscentrum/sportschool	33,7%	6,8%
buurthuis/wijkcentrum/café/kantine	7,9%	2,3%
Sportaccommodaties in de open lucht		
sportterrein, atletiekbaan	20,4%	9,3%
ijsbaan (buiten), openluchtzwembad, manege, golfbaan	4,5%	6,1%
halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi	6,1%	1,9%
Overige plaatsen		
openbare weg	31,3%	14,9%
park, bos, bergen, meer, strand, zee	42,6%	21,8%
thuis, tuin	14,5%	3,0%
ergens anders	8,1%	9,4%

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.88 Accommodatie waar men sport*, top 3-sporten, naar levensfase

	Jeugd	Volwassenen	Senioren
IN DEN HAAG:			
Overdekte (sport)accommodaties			
sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	57,9%	25,1%	20,7%
ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	34,0%	17,6%	12,6%
fitnesscentrum/sportschool	15,0%	41,2%	26,1%
buurthuis/wijkcentrum/café/kantine	7,0%	7,3%	11,5%
Sportaccommodaties in de open lucht			
sportterrein, atletiekbaan	35,9%	17,0%	13,8%
ijsbaan (buiten), openluchtwembad, manege, golfbaan	7,2%	3,7%	4,2%
halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi	14,3%	4,8%	0,1%
Overige plaatsen			
openbare weg	17,0%	35,4%	33,0%
park, bos, bergen, meer, strand, zee	25,9%	47,9%	41,6%
thuis, tuin	16,7%	13,5%	15,6%
ergens anders	11,3%	7,0%	8,5%
ELDERS:			
Overdekte (sport)accommodaties			
sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	15,8%	10,7%	5,7%
ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	12,4%	8,8%	4,7%
fitnesscentrum/sportschool	2,9%	8,6%	3,8%
buurthuis/wijkcentrum/café/kantine	2,2%	2,2%	2,6%
Sportaccommodaties in de open lucht			
sportterrein, atletiekbaan	13,2%	8,8%	5,5%
ijsbaan (buiten), openluchtwembad, manege, golfbaan	6,9%	5,8%	6,7%
halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi	3,3%	1,7%	0,7%
Overige plaatsen			
openbare weg	4,8%	17,1%	19,7%
park, bos, bergen, meer, strand, zee	11,0%	24,4%	24,9%
thuis, tuin	3,0%	3,1%	2,6%
ergens anders	7,5%	9,9%	9,9%
<i>N</i>	1.681	1548	385

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.89 Accommodatie waar men sport*, top 3-sporten, naar leeftijd

	4 t/m 11 jaar	12 t/m 17 jaar	18 t/m 25 jaar	26 t/m 40 jaar	41 t/m 55 jaar	56 t/m 70 jaar
IN DEN HAAG:						
Overdekte (sport)accommodaties						
sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	55,5%	61,0%	34,9%	26,1%	18,7%	20,7%
ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	42,5%	23,0%	15,9%	19,8%	16,1%	12,6%
fitnesscentrum/sportschool	8,0%	24,0%	50,2%	39,6%	37,9%	26,1%
buurthuis/wijkcentrum/café/kantine	5,6%	8,7%	10,9%	6,7%	6,1%	11,5%
Sportaccommodaties in de open lucht						
sportterrein, atletiekbaan	31,3%	41,8%	22,1%	16,3%	14,9%	13,8%
ijsbaan (buiten), openluchtwembad, manege, golfbaan	6,8%	7,7%	6,8%	2,6%	3,2%	4,2%
halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi	10,4%	19,4%	12,2%	4,3%	1,5%	0,1%
Overige plaatsen						
openbare weg	12,6%	22,7%	28,1%	40,7%	33,5%	33,0%
park, bos, bergen, meer, strand, zee	19,5%	34,1%	43,0%	51,8%	46,4%	41,6%
thuis, tuin	13,1%	21,4%	17,3%	14,1%	10,8%	15,6%
ergens anders	7,2%	16,5%	10,6%	6,4%	5,7%	8,5%
ELDERS:						
Overdekte (sport)accommodaties						
sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	14,0%	18,3%	14,5%	12,2%	7,1%	5,7%
ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	14,7%	9,4%	7,1%	9,2%	9,2%	4,7%
fitnesscentrum/sportschool	1,2%	5,0%	8,4%	10,5%	6,7%	3,8%
buurthuis/wijkcentrum/café/kantine	0,7%	4,1%	3,3%	2,7%	1,2%	2,6%
Sportaccommodaties in de open lucht						
sportterrein, atletiekbaan	12,2%	14,4%	11,2%	7,9%	8,6%	5,5%
ijsbaan (buiten), openluchtwembad, manege, golfbaan	5,7%	8,4%	4,7%	6,0%	6,1%	6,7%
halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi	1,3%	5,9%	3,1%	1,8%	0,9%	0,7%
Overige plaatsen						
openbare weg	2,5%	7,8%	10,7%	19,5%	17,9%	19,7%
park, bos, bergen, meer, strand, zee	8,8%	14,0%	17,4%	26,0%	26,4%	24,9%
thuis, tuin	2,0%	4,3%	4,2%	3,6%	2,0%	2,6%
ergens anders	3,5%	12,7%	11,1%	10,3%	8,8%	9,9%
N	904	777	448	510	590	385

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.90 Accommodatie waar men sport*, top 3-sporten, naar geslacht

	Mannen	Vrouwen
IN DEN HAAG:		
Overdekte (sport)accommodaties		
sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	30,8%	31,5%
ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	18,3%	22,4%
fitnesscentrum/sportschool	30,6%	37,2%
buurthuis/wijkcentrum/café/kantine	7,8%	7,9%
Sportaccommodaties in de open lucht		
sportterrein, atletiekbaan	24,5%	15,8%
ijsbaan (buiten), openluchtwembad, manege, golfbaan	4,2%	4,8%
halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi	9,2%	2,7%
Overige plaatsen		
openbare weg	33,2%	29,2%
park, bos, bergen, meer, strand, zee	44,4%	40,6%
thuis, tuin	14,3%	14,7%
ergens anders	8,8%	7,2%
ELDERS:		
Overdekte (sport)accommodaties		
sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	10,9%	11,3%
ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	8,3%	9,7%
fitnesscentrum/sportschool	6,5%	7,1%
buurthuis/wijkcentrum/café/kantine	2,7%	1,8%
Sportaccommodaties in de open lucht		
sportterrein, atletiekbaan	10,3%	8,1%
ijsbaan (buiten), openluchtwembad, manege, golfbaan	6,2%	6,0%
halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi	2,5%	1,2%
Overige plaatsen		
openbare weg	18,1%	11,4%
park, bos, bergen, meer, strand, zee	23,1%	20,3%
thuis, tuin	3,5%	2,4%
ergens anders	9,5%	9,3%
<i>N</i>	1.846	1.768

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.91 Accommodatie waar men sport*, top 3-sporten, naar etniciteit

	Autochtoon	Antilliaans en Surinaams	Turks en Marokkaans	Overig niet- westers allochtoon	Westers allochtoon
IN DEN HAAG:					
Overdekte (sport)accommodaties					
sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	27,7%	33,7%	44,4%	35,0%	28,2%
ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	21,5%	16,5%	20,1%	17,2%	20,8%
fitnesscentrum/sportschool	29,8%	41,8%	37,0%	36,7%	36,2%
buurthuis/wijkcentrum/café/kantine	5,1%	11,6%	13,8%	9,2%	8,6%
Sportaccommodaties in de open lucht					
sportterrein, atletiekbaan	23,5%	13,2%	18,9%	19,3%	17,3%
ijsbaan (buiten), openluchtwembad, manege, golfbaan	4,9%	3,0%	5,9%	3,1%	3,9%
halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi	3,8%	6,4%	14,7%	9,2%	5,0%
Overige plaatsen					
openbare weg	36,6%	21,3%	19,6%	24,6%	34,4%
park, bos, bergen, meer, strand, zee	47,1%	29,1%	33,8%	35,7%	48,2%
thuis, tuin	11,3%	19,7%	17,9%	18,7%	15,6%
ergens anders	6,9%	9,3%	9,3%	9,4%	9,1%
ELDERS:					
Overdekte (sport)accommodaties					
sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	12,4%	8,3%	6,7%	8,9%	13,2%
ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	11,0%	4,6%	4,3%	5,4%	11,1%
fitnesscentrum/sportschool	7,0%	3,9%	2,4%	6,1%	11,5%
buurthuis/wijkcentrum/café/kantine	2,1%	2,1%	2,0%	2,3%	3,2%
Sportaccommodaties in de open lucht					
sportterrein, atletiekbaan	11,7%	5,3%	2,8%	7,2%	10,3%
ijsbaan (buiten), openluchtwembad, manege, golfbaan	7,0%	4,0%	3,0%	4,5%	8,2%
halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi	1,5%	2,0%	2,5%	2,4%	2,4%
Overige plaatsen					
openbare weg	22,1%	5,6%	2,8%	7,2%	13,0%
park, bos, bergen, meer, strand, zee	30,6%	7,6%	4,5%	12,1%	22,5%
thuis, tuin	2,7%	3,1%	1,6%	4,5%	3,9%
ergens anders	11,3%	6,4%	4,2%	5,9%	11,4%
<i>N</i>	1.676	459	460	397	622

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.92 Accommodatie waar men sport*, top 3-sporten, naar stadsdeel

	Loos- duinen	Escamp	Seg- broek	Scheve- ningen	Centrum	Laak	Haagse Hout	Leidsch.- Ypenburg
IN DEN HAAG:								
Overdekte (sport)accommodaties								
sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	31,9%	30,4%	33,0%	30,7%	34,5%	28,9%	29,8%	26,9%
ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	13,2%	20,4%	20,5%	23,5%	22,9%	11,7%	21,7%	21,1%
fitnesscentrum/sportschool	34,4%	35,5%	32,1%	36,1%	37,3%	39,6%	27,9%	23,4%
buurthuis/wijkcentrum/café/ kantine	4,4%	6,3%	6,4%	5,7%	13,9%	12,1%	5,6%	5,0%
Sportaccommodaties in de open lucht								
sportterrein, atletiekbaan	26,8%	13,6%	30,0%	21,7%	19,2%	17,0%	27,8%	15,2%
ijsbaan (buiten), openluchtwembad, manege, golfbaan	3,8%	5,4%	3,3%	4,1%	5,2%	1,7%	6,5%	3,5%
halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/ voetbalkooi	4,5%	7,0%	3,2%	5,2%	8,9%	6,0%	5,2%	5,5%
Overige plaatsen								
openbare weg	29,1%	24,4%	39,5%	37,1%	31,7%	22,6%	36,5%	32,3%
park, bos, bergen, meer, strand, zee	39,4%	36,5%	51,2%	52,7%	47,0%	34,6%	50,7%	27,7%
thuis, tuin	13,1%	14,9%	14,4%	8,4%	19,5%	13,7%	15,0%	11,7%
ergens anders	7,1%	7,3%	7,3%	6,9%	10,9%	12,9%	5,6%	5,6%
ELDERS:								
Overdekte (sport)accommodaties								
sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	9,5%	10,5%	7,3%	9,7%	7,0%	17,4%	12,8%	20,5%
ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	8,2%	7,3%	7,0%	12,9%	6,1%	7,8%	11,2%	15,0%
fitnesscentrum/sportschool	1,6%	7,1%	5,4%	6,5%	5,1%	10,9%	8,6%	10,4%
buurthuis/wijkcentrum/café/ kantine	0,6%	2,5%	1,4%	1,5%	3,2%	3,3%	1,2%	3,3%
Sportaccommodaties in de open lucht								
sportterrein, atletiekbaan	12,1%	7,6%	5,8%	9,0%	5,3%	9,6%	13,0%	18,3%
ijsbaan (buiten), openluchtwembad, manege, golfbaan	6,0%	5,2%	5,9%	6,3%	4,0%	6,8%	8,6%	9,5%
halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/ voetbalkooi	0,8%	2,2%	1,1%	1,1%	2,2%	2,4%	1,2%	3,4%
Overige plaatsen								
openbare weg	16,6%	11,0%	14,2%	17,1%	11,1%	17,4%	20,4%	21,1%
park, bos, bergen, meer, strand, zee	23,7%	13,8%	24,4%	29,3%	17,9%	23,2%	29,6%	25,1%
thuis, tuin	1,0%	1,4%	3,0%	4,1%	4,0%	4,9%	3,5%	3,0%
ergens anders	7,2%	6,1%	12,6%	10,0%	7,4%	9,3%	15,1%	12,2%
N	307	688	461	419	618	240	344	537

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

WAAROM SPORTEN HAGENAARS?

Tabel B.93 Redenen om te sporten* (N = 3.573)

	Percentage
Omdat het goed is voor mijn gezondheid	77,3%
Ik vind het lekker om mezelf lichamelijk in te spannen	61,2%
Vanwege de gezelligheid, de sociale contacten	39,0%
Ik vind het fijn om buiten bezig te zijn	36,0%
Ik vind de competitie/het spelelement leuk	30,1%
Om af te vallen	23,3%
Wij vinden het belangrijk dat onze zoon of dochter sport	10,7%
Op advies van een arts of therapeut	6,2%
Anders	6,6%

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.94 Redenen om te sporten*, naar leeftijd

	4 t/m 11 jaar	12 t/m 17 jaar	18 t/m 25 jaar	26 t/m 40 jaar	41 t/m 55 jaar	56 t/m 70 jaar
Omdat het goed is voor mijn gezondheid	53,6%	63,2%	73,6%	83,3%	84,3%	84,8%
Ik vind het lekker om mezelf lichamelijk in te spannen	57,1%	60,7%	67,9%	66,8%	60,4%	48,9%
Vanwege de gezelligheid, de sociale contacten	51,3%	52,8%	40,8%	35,8%	29,7%	41,6%
Ik vind het fijn om buiten bezig te zijn	35,4%	36,7%	26,9%	38,0%	36,0%	40,6%
Ik vind de competitie/het spelelement leuk	52,5%	54,1%	36,5%	26,7%	18,4%	17,9%
Om af te vallen	4,6%	16,0%	30,4%	31,7%	23,9%	19,0%
Wij vinden het belangrijk dat onze zoon of dochter sport	69,5%	30,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Op advies van een arts of therapeut	1,6%	2,9%	5,1%	4,6%	8,6%	11,8%
Anders	9,6%	11,5%	7,8%	6,3%	4,6%	4,3%
N	898	767	440	507	584	377

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

NIET-SPORTERS

Tabel B.95 Niet-sporters: sport in het verleden, naar leeftijd*

	12 t/m 17 jaar	18 t/m 25 jaar	26 t/m 40 jaar	41 t/m 55 jaar	56 t/m 70 jaar
Ja	79,3%	75,0%	76,6%	72,7%	69,0%
Nee	20,7%	25,0%	23,4%	27,3%	31,0%
N	74**	73**	147	189	224

* Geen significant verschil

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein, dat maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel B.96 Niet-sporters: plannen om komend jaar te gaan sporten, naar leeftijd*

	4 t/m 11 jaar	12 t/m 17 jaar	18 t/m 25 jaar	26 t/m 40 jaar	41 t/m 55 jaar	56 t/m 70 jaar
Ja	64,8%	44,8%	48,7%	46,1%	33,0%	20,7%
Nee	9,3%	13,8%	21,8%	20,3%	33,3%	49,3%
Weet niet	25,9%	41,4%	29,5%	33,6%	33,7%	29,9%
N	111	75**	75**	148	190	228

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,224$

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein, dat maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel B.97 Redenen waarom Hagenaars die nooit sporten, dat niet doen*, naar levensfase

	Jeugd	Volwassenen	Senioren
Geen tijd voor sport	4,5%	50,5%	37,6%
Geen interesse in sport (vind sport niet leuk)	13,6%	29,1%	42,4%
Sporten is te duur	31,2%	19,7%	12,3%
Gezondheidsproblemen	6,3%	14,6%	24,5%
Andere hobby's	6,4%	5,7%	14,2%
Sportmogelijkheid of sportvereniging te ver weg	16,6%	7,0%	2,9%
Mijn kind is nog te jong om te sporten	22,0%	n.v.t.	n.v.t.
Ik heb als ouder geen tijd om mijn kind naar het sporten te brengen	12,2%	n.v.t.	n.v.t.
Anders	15,9%	5,0%	7,4%
N	122	104	69**

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein, dat maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel B.98 Redenen waarom Hagenaars gestopt zijn met sporten* (≥ 12), naar levensfase

	Jeugd	Volwassenen	Senioren
Heb er geen tijd (meer) voor	38,2%	46,7%	21,4%
Gezondheidsklachten	9,0%	19,8%	42,3%
Te duur	14,1%	24,9%	15,9%
Geen interesse meer in sport	24,1%	16,4%	13,9%
Blessures	7,3%	6,6%	13,3%
Voelde me te oud worden	0,0%	3,6%	15,6%
Sportgelegenheid is te ver weg	7,7%	6,3%	4,5%
Ben iets anders gaan doen (andere hobby)	4,8%	5,3%	7,1%
Verhuizing	4,4%	5,6%	3,7%
Voelde me niet thuis, geen prettige sfeer, geen leuke mensen	13,0%	6,1%	1,5%
Kon niet meer meekomen	4,9%	1,6%	1,4%
Anders	17,7%	12,1%	6,1%
N	60**	298	148

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

** Het aantal cases waarop de percentages zijn gebaseerd, is relatief klein, dat maakt de uitkomsten minder betrouwbaar.

Tabel B.99 Redenen waarom Hagenaars gestopt zijn met sporten* (≥ 12), naar plannen om het komende jaar te gaan sporten

	Ja	Nee	Weet niet
Heb er geen tijd (meer) voor	41,9%	29,3%	44,2%
Gezondheidsklachten	20,7%	31,0%	27,9%
Te duur	30,3%	8,6%	23,6%
Geen interesse meer in sport	11,1%	24,1%	14,5%
Blessures	10,0%	5,2%	10,0%
Voelde me te oud worden	1,0%	12,0%	9,7%
Sportgelegenheid is te ver weg	11,6%	1,0%	3,0%
Ben iets anders gaan doen (andere hobby)	2,8%	8,4%	7,1%
Verhuizing	5,3%	3,0%	6,4%
Voelde me niet thuis, geen prettige sfeer, geen leuke mensen	8,0%	2,3%	3,8%
Kon niet meer meekomen	0,5%	1,9%	3,0%
Anders	8,4%	14,7%	9,4%
N	202	132	172

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

PERCENTAGE VRIJWILLIGERSWERK IN DE SPORT

Ouders van kinderen (4 tot en met 11 jaar)

Tabel B.100 Percentage vrijwilligerswerk, ouders kinderen 4 t/m 11 jaar (N = 1.026)

Vrijwilligerswerk in voorgaande jaar	Percentage
Ja	24,2%
Nee	74,8%
Weet niet	1%

Tabel B.101 Percentage vrijwilligerswerk van ouders naar sportfrequentie kind, ouders kinderen 4 t/m 11 jaar (N = 1.018)

Sportfrequentie kind	Percentage vrijwilligerswerk in voorgaande jaar
Nooit	5,4%
Incidenteel	16,7%
Onregelmatig	8,6%
Regelmatig	17,7%
Intensief	45,2%
Totaal	24,2%

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's V = 0,373 (significantietoets excl. categorie 'weet niet')

Tabel B.102 Percentage vrijwilligerswerk van ouders naar leeftijd kind, ouders kinderen 4 t/m 11 jaar (N = 1.026)*

Leeftijd kind	Percentage vrijwilligerswerk in voorgaande jaar
4 jaar	11,4%
5 jaar	13,8%
6 jaar	21,3%
7 jaar	28,8%
8 jaar	23,5%
9 jaar	36,8%
10 jaar	28,3%
11 jaar	25,0%
Totaal	24,2%

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,179$ (significantietoets excl. categorie 'weet niet')

Tabel B.103 Percentage vrijwilligerswerk van ouders naar geslacht kind, ouders kinderen 4 t/m 11 jaar (N = 1.026)*

Geslacht kind	Percentage vrijwilligerswerk in voorgaande jaar
Jongens	25,4%
Meisjes	22,9%
Totaal	24,2%

* Niet significant (significantietoets excl. categorie 'weet niet')

Tabel B.104 Percentage vrijwilligerswerk van ouders naar etniciteit kind, ouders kinderen 4 t/m 11 jaar (N = 1.026)

Etniciteit kind	Percentage vrijwilligerswerk in voorgaande jaar
Autochtoon	37,5%
Antilliaans en Surinaams	14,6%
Turks en Marokkaans	8,6%
Overig niet-westers allochtoon	18,3%
Westers allochtoon	15,9%
Totaal	24,2%

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,277$ (significantietoets excl. categorie 'weet niet')

Tabel B.105 Type functie vrijwilligerswerk, ouders kinderen 4 t/m 11 jaar (N = 271)

	Percentage*
Bestuurlijke functie (bijvoorbeeld voorzitter of secretaris)	16,1%
Sporttechnische functie (bijvoorbeeld trainer, scheidsrechter, coach of begeleider)	52,9%
Ondersteunende functie (bijvoorbeeld kantinedienst, vervoer, onderhoud)	60,7%
Weet niet	1,2%

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.106 Organisatie vrijwilligerswerk, ouders kinderen 4 t/m 11 jaar (N = 273)

	Percentage*
Bij een sportvereniging	88,4%
Bij een commerciële exploitant, bijvoorbeeld een fitnesscentrum of een sportschool	3,1%
Bij een bedrijf in het kader van bedrijfssport	0,5%
Bij het sociaal cultureel werk, sportbuurtwerk, welzijnswerk (buurthuis o.i.d.)	4,1%
Voor een georganiseerde sportvakantie	0,0%
Voor een georganiseerd sportevenement	11,8%
Anders**	6,6%

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

** Ruim de helft van de respondenten noemt hier de school.

Hagenaars van 12 jaar en ouder

Tabel B.107 Percentage vrijwilligerswerk in sport onder Hagenaars, 12 t/m 70 jaar (N = 3.424)

Vrijwilligerswerk in voorgaande jaar	Percentage
Ja	12,8%
Nee	85,3%
Weet niet	1,9%

Tabel B.108 Percentage vrijwilligerswerk naar sportfrequentie, 12 t/m 70 jaar (N = 3.403)

Sportfrequentie	Percentage vrijwilligerswerk in voorgaande jaar
Nooit	3,3%
Incidenteel	5,9%
Onregelmatig	9,0%
Regelmatig	17,0%
Intensief	21,7%
Totaal	12,8%

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,157$

Tabel B.109 Percentage vrijwilligerswerk naar leeftijd, 12 t/m 70 jaar (N = 3.424)

	Percentage vrijwilligerswerk in voorgaande jaar
12 t/m 17 jaar	18,4%
18 t/m 25 jaar	15,9%
26 t/m 40 jaar	10,0%
41 t/m 55 jaar	15,9%
56 t/m 70 jaar	8,1%
Totaal	12,8%

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,106$

Tabel B.110 Percentage vrijwilligerswerk naar geslacht, 12 t/m 70 jaar (N = 3.424)

	Percentage vrijwilligerswerk in voorgaande jaar
Man	15,2%
Vrouw	10,3%
Totaal	12,8%

* Significant, $p < 0,05$, $\Phi = 0,076$

Tabel B.111 Percentage vrijwilligerswerk naar etniciteit, 12 t/m 70 jaar (N = 3.424)

	Percentage vrijwilligerswerk in voorgaande jaar
Autochtoon	16,8%
Antilliaans en Surinaams	9,8%
Turks en Marokkaans	8,9%
Overig niet-westers allochtoon	3,9%
Westers allochtoon	11,7%
Totaal	12,8%

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,125$

Tabel B.112 Type functie vrijwilligerswerk, 12 t/m 70 jaar (N = 457)

	Percentage*
Bestuurlijke functie (bijvoorbeeld voorzitter of secretaris)	16,4%
Sporttechnische functie (bijvoorbeeld trainer, scheidsrechter, coach of begeleider)	53,5%
Ondersteunende functie (bijvoorbeeld kantinedienst, vervoer, onderhoud)	51,1%
Weet niet	1,8%

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.113 Organisatie vrijwilligerswerk, 12 t/m 70 jaar (N = 462)

	Percentage*
Bij een sportvereniging	81,5%
Bij een commerciële exploitant, bijvoorbeeld een fitnesscentrum of een sportschool	4,3%
Bij een bedrijf in het kader van bedrijfssport	0,9%
Bij het sociaal cultureel werk, sportbuurtwerk, welzijnswerk (buurthuis o.i.d.)	6,4%
Voor een georganiseerde sportvakantie	0,3%
Voor een georganiseerd sportevenement	7,6%
Anders**	9,9%

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

** Een derde van de respondenten noemt hier een school. Overige antwoorden zijn divers.

HAGENAARS MET EEN BEPERKING

Tabel B.114 Percentage Hagenaars met een beperking (N = 4.376)

	Percentage
Beperking of chronische aandoening	21,2%
Geen beperking of chronische aandoening	78,8%

Tabel B.115 Soort beperking (N = 765)

	Percentage*
Lichamelijke beperking (motorisch)	21,1%
Visuele beperking (blind, slechtziend)	5,2%
Auditieve beperking (doof, slechthorend)	4,2%
Verstandelijke beperking	2,9%
Chronische aandoening (cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, cva, reuma, rugaandoeningen etc.)	69,8%
Andere beperking	12,2%

* Mensen kunnen meer dan één beperking hebben, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.116 Mate van ervaren belemmering door beperking (N = 758)

	Percentage*
Niet belemmerd	18,8%
Licht belemmerd	33,3%
Matig belemmerd	29,5%
Ernstig belemmerd	18,4%

Tabel B.117 Sporters (RSO-norm) onder Hagenaars met en zonder beperking*

	Met beperking	Geen beperking	Totaal
Sporter	58,4%	73,5%	70,4%
Geen sporter	41,6%	26,5%	29,6%
N	772	3.576	4.348

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's V = 0,135

Tabel B.118 Sportfrequentie Hagenaars met en zonder beperking* (N = 4.348)

	Met beperking	Geen beperking	Totaal
Nooit	34,6%	18,0%	21,5%
Incidenteel	6,9%	8,5%	8,2%
Onregelmatig	16,9%	17,0%	17,0%
Regelmatig	20,5%	26,1%	24,9%
Intensief	21,0%	30,4%	28,5%
N	772	3.576	4.348

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's V = 0,171

Tabel B.119 Sporters (RSO-norm) onder Hagenaars met en zonder beperking, naar geslacht* (N = 4.348)

	Met beperking**	Geen beperking*	Totaal*
Mannen*	61,5%	77,9%	74,6%
Vrouwen*	55,6%	69,1%	66,1%

* Significant, $p < 0,05$

** Niet significant

Tabel B.120 Sporters (RSO-norm) onder Hagenaars met en zonder beperking, naar levensfase* (N = 4.348)

	Met beperking*	Geen beperking*	Totaal*
Jeugd**	77,8%	84,8%	84,1%
Volwassenen*	60,5%	71,7%	69,7%
Senioren*	51,3%	63,9%	58,1%

* Significant, $p < 0,05$

Tabel B.121 Sporters (RSO-norm) onder Hagenaars met en zonder beperking, naar etniciteit* (N = 4.348)

	Met beperking*	Geen beperking*	Totaal*
Autochtoon*	62,1%	80,5%	76,5%
Niet-westers allochtoon, 1e generatie**	48,7%	54,9%	53,2%
Niet-westers allochtoon, 2e generatie**	64,4%	71,8%	70,9%
Westers allochtoon*	62,6%	77,6%	74,9%

* Significant, $p < 0,05$

** Niet significant

Tabel B.122 Top tien van sporten* (onder sporters volgens RSO-norm), voor Hagenaars met en zonder beperking**

Met beperking		Zonder beperking	
Fitness	42,9%	Fitness	40,0%
Hardlopen/joggen/trimmen	27,5%	Hardlopen/joggen/trimmen	35,8%
Zwemsport (excl. waterpolo)	22,0%	Zwemsport (excl. waterpolo)	25,0%
Wandelsport	21,6%	Voetbal	19,9%
Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	17,6%	Wielrennen/toerfietsen/mountainbiken	15,4%
Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	12,0%	Wandelsport	14,2%
Voetbal	9,6%	Aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek)	14,1%
Bowling	9,5%	Tennis	13,1%
Andere sport	8,1%	Skiën/langlaufen/snowboarden	13,0%
Tennis	8,0%	Schaatsen/ijs hockey	9,7%
N	479	N	2.784

* Sporten die niet in de algemene top tien voorkomen, zijn blauw gekleurd.

** Mensen noemen vaak meer dan één sport, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.123 Verband waarin men sport, Hagenaars met en zonder beperking

	Met beperking	Geen beperking	Totaal
Alleen, ongeorganiseerd	52,9%	48,7%	49,4%
Lid sportvereniging	34,9%	43,0%	41,6%
Groepsverband	39,2%	39,4%	39,3%
Commerciële sportaanbieder	31,0%	37,3%	36,2%
School, naschoolse sport	4,9%	7,7%	7,2%
Anders	8,1%	6,2%	6,6%
Bedrijfssport	5,7%	4,7%	4,9%
Welzijnswerk	8,3%	3,5%	4,3%
Zorginstelling	5,1%	0,6%	1,4%
N	531	3.010	3.541

Tabel B.124 Beoordeling sportmogelijkheden in de wijk, Hagenaars met en zonder beperking*

	Met beperking	Geen beperking	Totaal
Goed	25,2%	32,4%	30,9%
Voldoende	41,7%	38,9%	39,5%
Onvoldoende	16,2%	14,5%	14,9%
Slecht	4,5%	4,5%	4,5%
Weet ik niet	12,4%	9,7%	10,2%
N	771	3.552	4.323

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,068$

Tabel B.125 Redenen om te sporten*, Hagenaars met en zonder beperking

	Met beperking	Geen beperking	Totaal
Omdat het goed is voor mijn gezondheid	76,6%	77,2%	77,1%
Ik vind het lekker om mezelf lichamelijk in te spannen	50,3%	63,4%	61,1%
Vanwege de gezelligheid, de sociale contacten	35,6%	40,2%	39,4%
Ik vind het fijn om buiten bezig te zijn	34,6%	36,4%	36,1%
Ik vind de competitie/het spelelement leuk	22,9%	31,8%	30,2%
Om af te vallen	28,9%	22,3%	23,5%
Wij vinden het belangrijk dat onze zoon of dochter sport	4,8%	12,2%	10,9%
Op advies van een arts of therapeut	20,2%	3,0%	6,0%
Ik sporten leuk vind / van sporten hou	1,1%	0,9%	1,0%
Anders	6,2%	5,6%	5,7%
N	515	2.973	3.488

* Mensen konden meer dan één antwoord geven, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100.

Tabel B.126 Vrijwilligerswerk door Hagenaars met en zonder beperking (12 jaar en ouder)*

	Met beperking	Geen beperking	Totaal
Ja	10,0%	13,7%	12,9%
Nee	89,1%	84,0%	85,2%
Weet niet	0,9%	2,3%	2,0%
N	700	2.611	3.311

* Significant, $p < 0,05$, Cramer's $V = 0,064$

Bijlage II Gebruikte vragenlijsten

VRAGENLIJST KINDEREN: 4 TOT EN MET 11 JAAR

Sportonderzoek *inwoners gemeente Den Haag*



Gemeente Den Haag

Toelichting

De gemeente wil graag weten wat kinderen in Den Haag en andere Hagenaars belangrijk vinden op het gebied van sport. Op basis van deze informatie kunnen we de gemeentelijke activiteiten nauw laten aansluiten op de wensen van de inwoners van deze stad. **Tenzij duidelijk anders aangegeven wordt, gaan alle vragen over uw zoon of dochter die in de begeleidende brief met naam wordt genoemd.** Hieronder volgt een korte instructie voor het invullen van de vragenlijst.

- Bij de meeste vragen kunt u antwoord geven door een kruisje te zetten voor het antwoord dat de mening van uw zoon/ dochter of de situatie het beste weergeeft.
- Soms mag u een vraag overslaan. Als dit zo is, wordt dit aangegeven met een aparte opmerking (➤) of door een pijltje achter een antwoord met daarachter het nummer van de volgende voor uw zoon/dochter te beantwoorden vraag. Dus zo: → **Ga door met vraag**
- De vragen graag invullen met een (donker) blauwe of zwarte pen.
- Wanneer u een fout antwoord heeft gegeven, maak dan het hokje van het *juiste* antwoord helemaal zwart.

We willen u vragen of u voor uw zoon of dochter de vragenlijst helemaal invult en terugstuurt. Voor het slagen van het onderzoek is uw medewerking van groot belang!

1. **Eerst volgt een aantal vragen over sportbeoefening. Het gaat om activiteiten die uw zoon of dochter in de afgelopen twaalf maanden heeft verricht volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. U moet denken aan bijvoorbeeld voetbal, badminton, handbal en zwemmen, maar niet aan spelen met Wii, wandelen met de hond of fietsen naar school. Sporten die hij of zij tijdens de vakanties heeft beoefend, tellen ook mee. Sporten tijdens de gymlessen op school en schoolzwemmen tellen niet mee. Sporten in de pauze of bij de naschoolse opvang of de verlengde schooldag tellen wel mee.**

Welke sport of sporten heeft uw zoon of dochter in de afgelopen twaalf maanden beoefend?

- | | | | |
|--|---|--|---|
| ☐ aerobics/steps/ spinning (groepslessen op muziek) [1] | ☐ gymnastiek/turnen [14] | ☐ schaatsen/ijs hockey [28] | ☐ waterpolo [40] |
| ☐ atletiek [2] | ☐ handbal [15] | ☐ schaken [29] | ☐ wielrennen/toerfietsen/ mountainbiken [41] |
| ☐ badminton [3] | ☐ hardlopen/joggen/ trimmen [16] | ☐ schietsport [30] | ☐ zeilen/surfen [42] |
| ☐ basketbal [4] | ☐ hockey [17] | ☐ skeeleren/skaten [31] | ☐ zwemsport (excl. waterpolo) [43] |
| ☐ biljart/poolbiljart/ snooker [5] | ☐ honkbal/softbal [18] | ☐ skiën/langlaufen/ snowboarden [32] | ☐ andere sport, namelijk: |
| ☐ bowling [6] | ☐ jeu de boules [19] | ☐ squash [33] | |
| ☐ bridge [7] | ☐ judo [20] | ☐ tafeltennis [34] | |
| ☐ dammen [8] | ☐ kano [21] | ☐ tennis [35] | |
| ☐ danssport [9] | ☐ (berg)klisport (indoor/outdoor) [22] | ☐ vecht- en verdedigingssporten (excl. judo) [36] | ☐ geen sport [45] → Ga door met vraag 6 |
| ☐ darts [10] | ☐ korfbal [23] | ☐ voetbal [37] | |
| ☐ duiksport [11] | ☐ midgetgolf [24] | ☐ volleybal [38] | |
| ☐ fitness [12] | ☐ motorsport [25] | ☐ wandelsport [39] | |
| ☐ golf [13] | ☐ paardensport [26] | | |
| | ☐ roeien [27] | | |

2. **Hoeveel keer heeft uw zoon of dochter in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport?**

- ☐ 1 - 11 keer (*minder dan 1x per maand*)
- ☐ 12 - 59 keer (*1-5x per maand of minder dan 1 x per week, maar meer dan 1 x per maand*)
- ☐ 60 - 119 keer (*5-10x per maand, 1 à 2 x per week*)
- ☐ 120 keer of meer (*10x of meer per maand, meer dan 2x per week*)

3. Kunt u van de sporten uit vraag 1 maximaal 3 sporten selecteren die uw zoon of dochter het meest heeft beoefend en kunt u aangeven hoeveel keer hij of zij deze sport in de afgelopen 12 maanden heeft beoefend? Zet de meest beoefende sport op 1, de een na meest beoefende sport op 2 en de laatste sport op 3.

Naam sport:	Aantal keer beoefend
Sport 1	
Sport 2	
Sport 3	

4. Beoefende uw zoon of dochter deze sport(en) in de afgelopen twaalf maanden ...

Geef aan voor iedere sport van vraag 3. (Meerdere antwoorden mogelijk)

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
a. als lid van een sportvereniging	☐	☐	☐
b. als lid van een commerciële sportaanbieder, zoals een fitnesscentrum of sportschool	☐	☐	☐
c. via school, naschoolse sport	☐	☐	☐
d. via een wijk-/ welzijnsorganisatie, bv. in het buurthuis	☐	☐	☐
e. via een zorginstelling of revalidatiecentrum	☐	☐	☐
f. in groepsverband met familie, vrienden en/of kennissen enz.	☐	☐	☐
g. alleen, ongeorganiseerd	☐	☐	☐
h. anders, namelijk:	☐	☐	☐

5. Waar heeft uw zoon of dochter deze sport(en) in de afgelopen twaalf maanden beoefend?

En was dit binnen de gemeente Den Haag en/of elders?

Geef aan voor iedere sport van vraag 3, meerdere antwoorden mogelijk

	Sport 1		Sport 2		Sport 3	
	DH	niet DH	DH	niet DH	DH	niet DH
Overdekte (sport)accommodaties						
a. sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. fitnesscentrum/sportschool	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. buurthuis/wijkcentrum/café/kantine	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sportaccommodaties in de open lucht						
e. sportterrein, atletiekbaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f. ijsbaan (buiten), openluchtwembad, manege, golfbaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g. halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Overige plaatsen						
h. openbare weg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i. park, bos, bergen, meer, strand, zee	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j. thuis, tuin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k. ergens anders	☐	☐	☐	☐	☐	☐

-
6. Hoe beoordeelt u de sportmogelijkheden voor uw zoon of dochter in uw wijk? Denk aan de aanwezigheid van sport- en speelveldjes, sportverenigingen, fitnesscentra, sporthallen, zwembaden enz.

- ☐ goed
☐ voldoende
☐ onvoldoende
☐ slecht
☐ weet ik niet
-

7. Ziet u uw kind als sporter?

- ☐ nee
☐ enigszins
☐ ja

>>> Als uw kind de afgelopen 12 maanden geen sport heeft beoefend ga door met vraag 8.

>>> Heeft uw kind de afgelopen 12 maanden wel sport(en) beoefend ga door met vraag 10.

-
8. Waarom doet uw zoon of dochter niet aan sport? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ mijn zoon/dochter heeft geen interesse in sport (vindt sport niet leuk)
☐ mijn zoon/dochter heeft geen tijd voor sport
☐ gezondheidsproblemen van mijn zoon/dochter
☐ mijn zoon of dochter heeft andere hobby's
☐ sporten is te duur
☐ sportmogelijkheid of sportvereniging te ver weg
☐ ik heb als ouder heeft geen tijd om mijn kind naar het sporten te brengen
☐ anders, namelijk:
-

9. Wil uw zoon of dochter het komende jaar gaan sporten?

- ☐ ja
☐ nee
☐ weet ik niet

>>> Ga na deze vraag door met vraag 11

-
10. Waarom sport uw zoon of dochter? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ hij/zij vindt het lekker om zichzelf lichamelijk in te spannen
☐ hij/zij vindt de competitie/het spelelement leuk
☐ omdat het goed is voor zijn/haar gezondheid
☐ om af te vallen
☐ vanwege de gezelligheid, de sociale contacten
☐ hij/zij vindt het fijn om buiten bezig te zijn
☐ wij vinden het belangrijk dat onze zoon of dochter sport
☐ op advies van een arts of therapeut
☐ anders, namelijk:

11. De volgende vraag gaat over lichaamsbeweging, zoals wandelen of fietsen, buiten spelen, sporten, schoolgym en andere lichaamsbeweging op school of in de vrije tijd van uw zoon of dochter. Het gaat om alle lichaamsbeweging die tenminste even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen. Hoeveel dagen per week heeft uw zoon of dochter tenminste één uur per dag zulke lichaamsbeweging? Het gaat om het gemiddeld aantal dagen van een normale week in de afgelopen maand.

Aantal dagen per week:

Indien u 0 heeft ingevuld bij vraag 11, dan kunt u vraag 12 overslaan

12. Kunt u aangeven om wat voor lichaamsbeweging het dan meestal gaat?

Hier zijn meerdere antwoorden mogelijk, maar maximaal 3.

- ☐ wandelen
- ☐ fietsen (niet als sport)
- ☐ buiten spelen
- ☐ dansen
- ☐ skeeleren/skaten
- ☐ tuinieren
- ☐ huishoudelijk werk
- ☐ traplopen
- ☐ sporten
- ☐ anders, namelijk:

13. De volgende vraag gaat over meer inspannende lichaamsbeweging. Het gaat om lichaamsbeweging waarvan uw kind merkbaar sneller gaat ademen, die lang genoeg duurt om bezweet te raken en die tenminste 20 minuten per keer duurt. Hoe vaak per week heeft uw zoon of dochter zulke inspannende lichaamsbeweging? Neem in gedachten een normale week in de afgelopen maand.

Aantal keer per week inspannende lichaamsbeweging:

14. De volgende vragen gaan over vrijwilligerswerk (onbetaald werk) in de sport. Heeft u zélf de afgelopen twaalf maanden vrijwilligerswerk in de sport verricht?

- ☐ ja
- ☐ nee → **Ga door met vraag 17**
- ☐ weet ik niet → **Ga door met vraag 17**

15. Wat voor functie betreft dit vrijwilligerswerk? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ bestuurlijke functie (bijvoorbeeld voorzitter of secretaris)
- ☐ sporttechnische functie (bijvoorbeeld trainer, scheidsrechter, coach of begeleider)
- ☐ ondersteunende functie (bijvoorbeeld kantinedienst, vervoer, onderhoud)
- ☐ weet ik niet

16. Bij wat voor organisatie verrichtte u dit vrijwilligerswerk in de afgelopen 12 maanden?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ bij een sportvereniging
- ☐ bij een commerciële exploitant, bijvoorbeeld een fitnesscentrum of een sportschool
- ☐ bij een bedrijf in het kader van bedrijfssport
- ☐ bij het sociaal cultureel werk, sportbuurtwerk, welzijnswerk (buurthuis o.i.d.)
- ☐ voor een georganiseerde sportvakantie
- ☐ voor een georganiseerd sportevenement
- ☐ anders, namelijk:

17. De Ooievaarspas is een kortingspas voor huishoudens met een lager inkomen. Met deze pas kunt u of uw kind korting krijgen op sport, cultuur of een cursus. Heeft u voor de sportbeoefening van uw zoon/ dochter het afgelopen jaar gebruik gemaakt van de kortingsmogelijkheden van de Ooievaarspas?

- ☐ ja
☐ nee

18. De gemeente is benieuwd hoeveel inwoners van Den Haag kunnen zwemmen. Heeft uw zoon of dochter een zwemdiploma A, B of C?

- ☐ nee, geen zwemdiploma
☐ ja, alleen diploma A → **Ga door met vraag 20**
☐ ja, diploma A en B → **Ga door met vraag 20**
☐ ja, diploma A, B en C → **Ga door met vraag 20**
☐ hij/zij heeft een ander zwemdiploma → **Ga door met vraag 20**
☐ weet ik niet

19. Kan uw zoon of dochter zwemmen?

- ☐ ja
☐ nee
☐ weet ik niet

ACHTERGRONDVRAGEN

20. De volgende vragen gaan over de persoonlijke kenmerken van uw kind. Deze achtergrondvragen zijn belangrijk om te kunnen zien of er bijvoorbeeld verschillen zijn tussen jongens en meisjes wat betreft de sporten die zij doen.

Is het kind waarover de vragenlijst gaat een jongen of een meisje?

- ☐ jongen
☐ meisje

21. Hoe oud is uw zoon of dochter?

jaar

22. Wat zijn de eerste vier cijfers van de postcode van het (belangrijkste) woonadres van uw zoon of dochter? Wanneer het kind op twee adressen woont, noteer dan de postcode van het adres waarop u deze vragenlijst ontvangen heeft.

23. Hoe is de gezinssituatie op het (belangrijkste) woonadres van uw zoon of dochter?

Indien meerdere situaties kiest u dan voor de situatie die geldt voor het grootste deel van de tijd.

- ☐ mijn zoon/dochter woont bij twee ouders/verzorgers in één huis
☐ mijn zoon/dochter woont bij één ouder/verzorger in huis
☐ de gezinssituatie is wisselend (verdeeld over verschillende ouders/verzorgers)

☐ anders, namelijk:

24. Heeft uw zoon of dochter een beperking en/of chronische aandoening?

Bij een beperking moet u denken aan een lichamelijke beperking, een beperking aan het gehoor of aan de ogen of een verstandelijke beperking. Bij een chronische aandoening moet u denken aan bijvoorbeeld hart- en vaatziekten, diabetes, reuma, rugaandoeningen etc.

☐ ja

☐ nee → **Ga door met vraag 27**

25. Om wat voor beperking of aandoening gaat het? (Meerdere antwoorden mogelijk)

☐ een lichamelijke beperking (motorisch)

☐ een visuele beperking (blind, slechtziend)

☐ een auditieve beperking (doof, slechthorend)

☐ een verstandelijke beperking

☐ een chronische aandoening (cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, cva, reuma, rugaandoeningen etc.)

☐ anders, namelijk:

26. In welke mate vindt u dat uw zoon of dochter in het dagelijks leven belemmerd wordt door zijn of haar beperking en/of chronische aandoening?

☐ niet belemmerd

☐ licht belemmerd

☐ matig belemmerd

☐ ernstig belemmerd

27. Heeft u naar aanleiding van dit onderzoek nog vragen of opmerkingen voor de gemeente Den Haag?

.....

.....

.....

Dit was de laatste vraag. Hartelijk dank voor uw tijd en medewerking.

De ingevulde vragenlijst kunt u terugsturen via bijgevoegde antwoortenvelop.

(Een postzegel is niet nodig)

VRAGENLIJST JONGEREN: 12 TOT EN MET 17 JAAR

Toelichting

De gemeente wil graag weten wat jij en andere Hagenaars belangrijk vinden op het gebied van sport. Op basis van deze informatie kunnen we de gemeentelijke activiteiten nauw laten aansluiten op de wensen van de inwoners van deze stad. Hieronder volgt een korte instructie voor het invullen van de vragenlijst.

- Bij de meeste vragen kun je antwoord geven door een kruisje te zetten voor het antwoord dat jouw mening of situatie het beste weergeeft.
- Soms mag je een vraag overslaan. Als dit zo is, wordt dit aangegeven met een aparte opmerking (➤) of door een pijltje achter een antwoord met daarachter het nummer van de volgende door jou te beantwoorden vraag. Dus zo: ➤ **Ga door met vraag**
- De vragen graag invullen met een (donker) blauwe of zwarte pen.
- Wanneer je een fout antwoord hebt gegeven, maak dan het hokje van het *juiste* antwoord helemaal zwart.

We willen je vragen of je de vragenlijst helemaal invult en terugstuurt. Voor het slagen van het onderzoek is je medewerking van groot belang!

- Eerst volgt een aantal vragen over sportbeoefening. Het gaat om activiteiten die je in de afgelopen twaalf maanden hebt gedaan volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. Je moet denken aan bijvoorbeeld voetbal, badminton, hockey, paardrijden, zwemmen, maar niet aan spelen met Wii, wandelen met de hond of fietsen naar school. Sporten die je tijdens de vakanties hebt beoefend, tellen ook mee. Sporten tijdens de gymlessen op school tellen niet mee. Sporten in de pauze of bij de naschoolse opvang of de verlengde schooldag tellen wel mee.**

Welke sport of sporten heb je in de afgelopen twaalf maanden beoefend?

- | | | | |
|--|---|--|---|
| ☐ aerobics/steps/
spinning (groeps-
lessen op muziek) [1] | ☐ gymnastiek/turnen [14] | ☐ schaatsen/ijs hockey [28] | ☐ waterpolo [40] |
| ☐ atletiek [2] | ☐ handbal [15] | ☐ schaken [29] | ☐ wielrennen/toerfietsen/
mountainbiken [41] |
| ☐ badminton [3] | ☐ hardlopen/joggen/
trimmen [16] | ☐ schietsport [30] | ☐ zeilen/surfen [42] |
| ☐ basketbal [4] | ☐ hockey [17] | ☐ skeeleren/skaten [31] | ☐ zwemsport
(excl. waterpolo) [43] |
| ☐ biljart/poolbiljart/
snooker [5] | ☐ honkbal/softbal [18] | ☐ skiën/langlaufen/
snowboarden [32] | ☐ andere sport, namelijk:
..... |
| ☐ bowling [6] | ☐ jeu de boules [19] | ☐ squash [33] | |
| ☐ bridge [7] | ☐ judo [20] | ☐ tafeltennis [34] | |
| ☐ dammen [8] | ☐ kano [21] | ☐ tennis [35] | |
| ☐ danssport [9] | ☐ (berg)klimsport
(indoor/outdoor) [22] | ☐ vecht- en
verdedigingssporten
(excl. judo) [36] | ☐ geen sport [45] ➤ Ga
door met vraag 6 |
| ☐ darts [10] | ☐ korfbal [23] | ☐ voetbal [37] | |
| ☐ duiksport [11] | ☐ midgetgolf [24] | ☐ volleybal [38] | |
| ☐ fitness [12] | ☐ motorsport [25] | ☐ wandelsport [39] | |
| ☐ golf [13] | ☐ paardensport [26] | | |
| | ☐ roeien [27] | | |

- Hoeveel keer heb je in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport?**

- ☐ 1 - 11 keer (*minder dan 1x per maand*)
- ☐ 12 - 59 keer (*1-5x per maand of minder dan 1 x per week, maar meer dan 1 x per maand*)
- ☐ 60 - 119 keer (*5-10x per maand, 1 à 2 x per week*)
- ☐ 120 keer of meer (*10x of meer per maand, meer dan 2x per week*)

3. Kun je van de sporten uit vraag 1 maximaal 3 sporten selecteren die je het meest hebt beoefend en kun je aangeven hoeveel keer je deze sport in de afgelopen 12 maanden hebt beoefend?

Zet de meest beoefende sport op 1, de een na meest beoefende sport op 2 en de laatste sport op 3.

Naam sport:	Aantal keer beoefend
Sport 1	
Sport 2	
Sport 3	

4. Beoefende je deze sport(en) in de afgelopen twaalf maanden... Geef aan voor iedere sport van vraag 3. (Meerdere antwoorden mogelijk)

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
a. als lid van een sportvereniging	☐	☐	☐
b. als lid van een commerciële sportaanbieder, zoals een fitnesscentrum of sportschool	☐	☐	☐
c. via school, naschoolse sport	☐	☐	☐
d. via een wijk-/ welzijnsorganisatie, bv. in het buurthuis	☐	☐	☐
e. via een zorginstelling of revalidatiecentrum	☐	☐	☐
f. in groepsverband met familie, vrienden en/of kennissen enz.	☐	☐	☐
g. alleen, ongeorganiseerd	☐	☐	☐
h. anders, namelijk:	☐	☐	☐

5. Waar heb je deze sport in de afgelopen twaalf maanden beoefend? En was dit binnen de gemeente Den Haag en/of elders? Geef aan voor iedere sport van vraag 3. (Meerdere antwoorden mogelijk)

	Sport 1		Sport 2		Sport 3	
	DH	niet DH	DH	niet DH	DH	niet DH
Overdekte (sport)accommodaties						
a. sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. fitnesscentrum/sportschool	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. buurthuis/wijkcentrum/café/kantine	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sportaccommodaties in de open lucht						
e. sportterrein, atletiekbaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f. ijsbaan (buiten), openluchtzwembad, manege, golfbaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g. halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Overige plaatsen						
h. openbare weg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i. park, bos, bergen, meer, strand, zee	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j. thuis, tuin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k. ergens anders	☐	☐	☐	☐	☐	☐

-
6. Wat vind je van de sportmogelijkheden in jouw wijk? Denk aan de aanwezigheid van sport- en speelveldjes, sportverenigingen, fitnesscentra, sporthallen, zwembaden enz.

☐ goed ☐ voldoende ☐ onvoldoende ☐ slecht ☐ weet ik niet

7. Zie je jezelf als sporter?

☐ nee ☐ enigszins ☐ ja

>>> Als je de afgelopen 12 maanden geen sport hebt beoefend, ga door met vraag 8.

>>> Heb je de afgelopen 12 maanden wel sport(en) beoefend, ga door met vraag 12.

8. Heb je in het verleden aan sport gedaan?

☐ ja

☐ nee → Ga door met vraag 10

9. Waarom ben je gestopt met sporten? (Meerdere antwoorden mogelijk)

☐ heb er geen tijd (meer) voor

☐ kon niet meer meekomen

☐ geen interesse meer in sport

☐ voelde me te oud worden

☐ voelde me niet thuis, geen prettige sfeer,
geen leuke mensen

☐ ben iets anders gaan doen (andere hobby)

☐ blessures

☐ verhuizing

☐ gezondheidsklachten

☐ te duur

☐ sportgelegenheid is te ver weg

☐ anders, namelijk:

>> Ga na deze vraag door met vraag 11

10. Waarom heb je nooit aan sport gedaan? (Meerdere antwoorden mogelijk)

☐ geen interesse in sport (vind sport niet leuk)

☐ geen tijd voor sport

☐ gezondheidsproblemen

☐ andere hobby's

☐ sporten is te duur

☐ sportmogelijkheid of sportvereniging te ver weg

☐ anders, namelijk:

11. Wil je het komende jaar (weer) gaan sporten?

☐ ja

☐ nee

☐ weet ik niet

>> Ga na deze vraag door met vraag 13

12. Waarom sport je? (Meerdere antwoorden mogelijk)

☐ ik vind het lekker om mezelf lichamelijk in te spannen

☐ ik vind de competitie/het spelelement leuk

☐ omdat het goed is voor mijn gezondheid

☐ om af te vallen

☐ vanwege de gezelligheid, de sociale contacten

☐ ik vind het fijn om buiten bezig te zijn

☐ mijn ouders vinden het belangrijk dat ik sport

☐ op advies van een arts of therapeut

☐ anders, namelijk:

13. De volgende vraag gaat over lichaamsbeweging, zoals wandelen of fietsen, buiten spelen, sporten, schoolgym en andere lichaamsbeweging op school, op het werk, in het huishouden of in je vrije tijd. Het gaat om alle lichaamsbeweging die tenminste even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen.

Hoeveel dagen per week heb je tenminste één uur per dag zulke lichaamsbeweging?

Het gaat om het gemiddeld aantal dagen van een normale week in de afgelopen maand.

Aantal dagen per week:

Indien u 0 heeft ingevuld bij vraag 13, dan kunt u vraag 14 overslaan

14. Kun je aangeven om wat voor lichaamsbeweging het dan meestal gaat?

Hier zijn meerdere antwoorden mogelijk, maar maximaal 3.

- | | |
|--|---|
| ☐ wandelen | ☐ fietsen (niet als sport) |
| ☐ buiten spelen | ☐ dansen |
| ☐ skeeleren/skaten | ☐ tuinieren |
| ☐ huishoudelijk werk | ☐ traplopen |
| ☐ sporten | ☐ lichaamsbeweging die hoort bij mijn werk |
| ☐ anders, namelijk: | |

15. De volgende vraag gaat over meer inspannende lichaamsbeweging. Het gaat om lichaamsbeweging waarvan je merkbaar sneller gaat ademen, die lang genoeg duurt om bezweet te raken en die **tenminste 20 minuten per keer duurt**. Hoe vaak per week heb je zulke inspannende lichaamsbeweging?

Neem in gedachten een normale week in de afgelopen maand.

Aantal keer per week inspannende lichaamsbeweging:

16. De volgende vragen gaan over vrijwilligerswerk (onbetaald werk) in de sport. Heb je de afgelopen twaalf maanden vrijwilligerswerk in de sport verricht?

- ☐ ja
☐ nee → **Ga door met vraag 19**
☐ weet ik niet → **Ga door met vraag 19**

17. Wat voor functie betreft dit vrijwilligerswerk? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ bestuurlijke functie (bijvoorbeeld voorzitter of secretaris)
☐ sporttechnische functie (bijvoorbeeld trainer, scheidsrechter, coach of begeleider)
☐ ondersteunende functie (bijvoorbeeld kantinedienst, vervoer, onderhoud)
☐ weet ik niet

18. Bij wat voor organisatie verrichtte je dit vrijwilligerswerk in de afgelopen 12 maanden?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ bij een sportvereniging
☐ bij een commerciële exploitant, bijvoorbeeld een fitnesscentrum of een sportschool
☐ bij een bedrijf in het kader van bedrijfssport
☐ bij het sociaal cultureel werk, sportbuurtwerk, welzijnswerk (buurthuis o.i.d.)
☐ voor een georganiseerde sportvakantie
☐ voor een georganiseerd sportevenement
☐ anders, namelijk:

19. De Ooievaarspas is een kortingspas voor huishoudens met een lager inkomen. Met deze pas kan je korting krijgen op sport, cultuur of een cursus. Heb je voor de sportbeoefening het afgelopen jaar gebruik gemaakt van de kortingsmogelijkheden van de Ooievaarspas?

☐ ja ☐ nee

20. De gemeente is benieuwd hoeveel inwoners van Den Haag kunnen zwemmen. Heb je een zwemdiploma A, B of C?

☐ nee, geen zwemdiploma
☐ ja, alleen diploma A → Ga door met vraag 22
☐ ja, diploma A en B → Ga door met vraag 22
☐ ja, diploma A, B en C → Ga door met vraag 22
☐ ik heb een ander zwemdiploma → Ga door met vraag 22
☐ weet ik niet

21. Kan je zwemmen?

☐ ja ☐ nee ☐ weet ik niet

ACHTERGRONDVRAGEN

22. De volgende vragen gaan over jouw persoonlijke kenmerken. Deze achtergrondvragen zijn belangrijk om te kunnen zien of er bijvoorbeeld verschillen zijn tussen jongens en meisjes wat betreft de sporten die zij doen.

Ben je een jongen of een meisje?

☐ jongen ☐ meisje

23. Hoe oud ben je? jaar

24. Wat zijn de eerste vier cijfers van de postcode van jouw (belangrijkste) woonadres? Als je op twee adressen woont, neem dan de postcode van het adres waarop je de vragenlijst ontvangen hebt.

25. Wat is de gezinssituatie bij jou thuis?

Indien meerdere situaties kies dan voor de situatie die geldt voor het grootste deel van de tijd.

☐ ik woon bij twee ouders/verzorgers (en eventuele broers en zussen) in huis
☐ ik woon bij één ouder/verzorger (en eventuele broers en zussen) in huis
☐ de situatie is wisselend: ik woon een deel van de tijd bij de ene ouder en een deel bij de andere ouder (eventueel met broers en/of zussen)
☐ ik woon zelfstandig
☐ ik woon samen met mijn vriend(in)
☐ anders, namelijk:

26. Zit je nog op school?

☐ ja
☐ nee → Ga door met vraag 28

27. Welk soort onderwijs volg je nu?

- | | |
|--|--|
| ☐ basisschool → Ga door met vraag 30 | ☐ praktijkonderwijs |
| ☐ VMBO BB-KB | ☐ VMBO TL-GL |
| ☐ HAVO/VWO/Atheneum/Gymnasium | ☐ MBO niveau 1 |
| ☐ MBO niveau 2 t/m 4 | ☐ HBO Bachelor |
| ☐ WO Bachelor | |
| ☐ anders, namelijk: | |

28. Heb je werk?

- ☐ ja, 8 uur of minder per week ☐ ja, meer dan 8 uur per week ☐ nee

29. Wat is de hoogste opleiding die je hebt afgerond?

- | | |
|--|--|
| ☐ geen | ☐ basisschool |
| ☐ praktijkonderwijs | ☐ VMBO BB-KB |
| ☐ VMBO TL-GL | ☐ HAVO/VWO/Atheneum/Gymnasium |
| ☐ MBO niveau 1 | ☐ MBO niveau 2 t/m 4 |
| ☐ anders, namelijk: | |

30. Heb je een beperking en/of chronische aandoening?

Bij een beperking moet je denken aan een lichamelijke beperking, een beperking aan het gehoor of aan de ogen of een verstandelijke beperking. Bij een chronische aandoening moet je denken aan bijvoorbeeld hart- en vaatziekten, diabetes, reuma, rugaandoeningen etc.

- ☐ ja ☐ nee → **Ga door met vraag 33**

31. Om wat voor beperking of aandoening gaat het? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ een lichamelijke beperking (motorisch)
- ☐ een visuele beperking (blind, slechtziend)
- ☐ een auditieve beperking (doof, slechthorend)
- ☐ een verstandelijke beperking
- ☐ een chronische aandoening (cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, cva, reuma, rugaandoeningen etc.)
- ☐ anders, namelijk:

32. In welke mate vind je dat je in het dagelijks leven belemmerd wordt door je beperking en/of chronische aandoening?

- ☐ niet belemmerd ☐ licht belemmerd ☐ matig belemmerd ☐ ernstig belemmerd

33. Heb je naar aanleiding van dit onderzoek nog vragen of opmerkingen voor de gemeente Den Haag?

.....

.....

.....

Dit was de laatste vraag. Hartelijk dank voor je tijd en medewerking.

De ingevulde vragenlijst kun je terugsturen via bijgevoegde antwoordenvolp.

(Een postzegel is niet nodig)

VRAGENLIJST VOLWASSENEN: 18 TOT EN MET 70 JAAR

Sportonderzoek *inwoners gemeente Den Haag*



Toelichting

De gemeente wil graag weten wat u en andere Hagenaars belangrijk vinden op het gebied van sport. Op basis van deze informatie kunnen we de gemeentelijke activiteiten nauw laten aansluiten op de wensen van de inwoners van deze stad. Hieronder volgt een korte instructie voor het invullen van de vragenlijst.

- Bij de meeste vragen kunt u antwoord geven door een kruisje te zetten voor het antwoord dat uw mening of situatie het beste weergeeft.
- Soms mag u een vraag overslaan. Als dit zo is, wordt dit aangegeven met een aparte opmerking (>>) of door een pijltje achter een antwoord met daarachter het nummer van de volgende door u te beantwoorden vraag. Dus zo: → **Ga door met vraag**
- De vragen graag invullen met een (donker) blauwe of zwarte pen.
- Wanneer u een fout antwoord heeft gegeven, maak dan het hokje van het *juiste* antwoord helemaal zwart.

We willen u vragen of u de vragenlijst helemaal invult en terugstuurt. Voor het slagen van het onderzoek is uw medewerking van groot belang!

1. **Eerst volgt een aantal vragen over sportbeoefening. Het gaat om activiteiten die u in de afgelopen twaalf maanden heeft verricht volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. U moet denken aan bijvoorbeeld voetbal, badminton, fitness, toerfietsen, tennis en schaken, maar niet aan yoga, tuinieren, puzzelen of fietsen naar de bakker. Sporten die u tijdens de vakanties heeft beoefend, tellen ook mee.**

Welke sport of sporten heeft u in de afgelopen twaalf maanden beoefend

- | | | | |
|--|---|--|---|
| ☐ aerobics/steps/
spinning (groeps-
lessen op muziek) [1] | ☐ gymnastiek/turnen [14] | ☐ schaatsen/ijs hockey [28] | ☐ waterpolo [40] |
| ☐ atletiek [2] | ☐ handbal [15] | ☐ schaken [29] | ☐ wielrennen/toerfietsen/
mountainbiken [41] |
| ☐ badminton [3] | ☐ hardlopen/joggen/
trimmen [16] | ☐ schietsport [30] | ☐ zeilen/surfen [42] |
| ☐ basketbal [4] | ☐ hockey [17] | ☐ skeeleren/skaten [31] | ☐ zwemsport
(excl. waterpolo) [43] |
| ☐ biljart/poolbiljart/
snooker [5] | ☐ honkbal/softbal [18] | ☐ skiën/langlaufen/
snowboarden [32] | ☐ andere sport, namelijk:
..... |
| ☐ bowling [6] | ☐ jeu de boules [19] | ☐ squash [33] | |
| ☐ bridge [7] | ☐ judo [20] | ☐ tafeltennis [34] | |
| ☐ dammen [8] | ☐ kano [21] | ☐ tennis [35] | |
| ☐ danssport [9] | ☐ (berg)klimsport
(indoor/outdoor) [22] | ☐ vecht- en
verdedigingssporten
(excl. judo) [36] | ☐ geen sport [45] → Ga
door met vraag 6 |
| ☐ darts [10] | ☐ korfbal [23] | ☐ voetbal [37] | |
| ☐ duiksport [11] | ☐ midgetgolf [24] | ☐ volleybal [38] | |
| ☐ fitness [12] | ☐ motorsport [25] | ☐ wandelsport [39] | |
| ☐ golf [13] | ☐ paardensport [26] | | |
| | ☐ roeien [27] | | |

2. **Hoeveel keer heeft u in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport?**

- ☐ 1 - 11 keer (*minder dan 1x per maand*)
- ☐ 12 - 59 keer (*1-5x per maand of minder dan 1 x per week, maar meer dan 1 x per maand*)
- ☐ 60 - 119 keer (*5-10x per maand, 1 à 2 x per week*)
- ☐ 120 keer of meer (*10x of meer per maand, meer dan 2x per week*)

3. Kunt u van de sporten uit vraag 1 maximaal 3 sporten selecteren die u het meest heeft beoefend en kunt u aangeven hoeveel keer u deze sport in de afgelopen 12 maanden heeft beoefend?

Zet de meest beoefende sport op 1, de een na meest beoefende sport op 2 en de laatste sport op 3.

Naam sport:	Aantal keer beoefend
Sport 1	
Sport 2	
Sport 3	

4. Beoefende u deze sport(en) in de afgelopen twaalf maanden ... Geef aan voor iedere sport van vraag 3. (Meerdere antwoorden mogelijk)

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
a. als lid van een sportvereniging	☐	☐	☐
b. als lid van een commerciële sportaanbieder, zoals een fitnesscentrum of sportschool	☐	☐	☐
c. in het kader van bedrijfssport	☐	☐	☐
d. via een wijk-/ welzijnsorganisatie, bv. in het buurthuis	☐	☐	☐
e. via een zorginstelling of revalidatiecentrum	☐	☐	☐
f. in groepsverband met familie, vrienden en/of kennissen enz.	☐	☐	☐
g. alleen, ongeorganiseerd	☐	☐	☐
h. anders, namelijk:	☐	☐	☐

5. Waar heeft u deze sport in de afgelopen twaalf maanden beoefend? En was dit binnen de gemeente Den Haag en/of elders? Geef aan voor iedere sport van vraag 3. (Meerdere antwoorden mogelijk)

	Sport 1		Sport 2		Sport 3	
	DH	niet DH	DH	niet DH	DH	niet DH
Overdekte (sport)accommodaties						
a. sporthal, sportzaal, gymnastieklokaal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. ijsbaan (binnen), overdekt zwembad, ski-, tennis-, klimhal, e.d.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. fitnesscentrum/sportschool	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. buurthuis/wijkcentrum/café/kantine	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sportaccommodaties in de open lucht						
e. sportterrein, atletiekbaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f. ijsbaan (buiten), openluchtzwembad, manege, golfbaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g. halfpipe, skatebaan, basketbalpleintje, trapveldje/ voetbalkooi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Overige plaatsen						
h. openbare weg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i. park, bos, bergen, meer, strand, zee	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j. thuis, tuin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k. ergens anders	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. Hoe beoordeelt u de sportmogelijkheden in uw wijk? Denk aan de aanwezigheid van sport- en speelveldjes, sportverenigingen, fitnesscentra, sporthallen, zwembaden enz.

- ☐ goed
☐ voldoende
☐ onvoldoende
☐ slecht
☐ weet ik niet

7. Ziet u zichzelf als sporter?

- ☐ nee ☐ enigszins ☐ ja

>>> Als u de afgelopen 12 maanden geen sport heeft beoefend ga door met vraag 8.

>>> Heeft u de afgelopen 12 maanden wel sport(en) beoefend ga door met vraag 12.

8. Heeft u in het verleden aan sport gedaan?

- ☐ ja ☐ nee → Ga door met vraag 10

9. Waarom bent u gestopt met sporten? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- | | |
|---|---|
| ☐ heb er geen tijd (meer) voor | ☐ kon niet meer meekomen |
| ☐ geen interesse meer in sport | ☐ voelde me te oud worden |
| ☐ voelde me niet thuis, geen prettige sfeer, geen leuke mensen | ☐ ben iets anders gaan doen (andere hobby) |
| ☐ blessures | ☐ verhuizing |
| ☐ gezondheidsklachten | ☐ te duur |
| | ☐ sportgelegenheid is te ver weg |

☐ anders, namelijk:

>> Ga na deze vraag door met vraag 11

10. Waarom heeft u nooit gesport? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- | | |
|---|--|
| ☐ geen interesse in sport (vind sport niet leuk) | ☐ andere hobby's |
| ☐ geen tijd voor sport | ☐ sporten is te duur |
| ☐ gezondheidsproblemen | ☐ sportmogelijkheid of sportvereniging te ver weg |

☐ anders, namelijk:

11. Wilt u het komende jaar (weer) gaan sporten?

- ☐ ja
☐ nee
☐ weet ik niet

>> Ga na deze vraag door met vraag 13

12. Waarom sport u? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ ik vind het lekker om mezelf lichamelijk in te spannen
☐ ik vind de competitie/het spelelement leuk
☐ omdat het goed is voor mijn gezondheid
☐ om af te vallen
☐ vanwege de gezelligheid, de sociale contacten
☐ ik vind het fijn om buiten bezig te zijn
☐ op advies van een arts of therapeut
☐ anders, namelijk:

13. De volgende vraag gaat over lichaamsbeweging, zoals wandelen of fietsen, tuinieren, sporten en andere lichaamsbeweging op school, op het werk, in het huishouden of in uw vrije tijd. Het gaat om alle lichaamsbeweging die tenminste even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen.

Hoeveel dagen per week heeft u tenminste 30 minuten per dag zulke lichaamsbeweging?

Het gaat om het gemiddeld aantal dagen van een normale week in de afgelopen maand.

Aantal dagen per week:

Indien u 0 heeft ingevuld bij vraag 13, dan kunt u vraag 14 overslaan

14. Kunt u aangeven om wat voor lichaamsbeweging het dan meestal gaat?

Hier zijn meerdere antwoorden mogelijk, maar maximaal 3.

- | | |
|---|---|
| ☐ wandelen | ☐ fietsen (niet als sport) |
| ☐ dansen | ☐ skeeleren/skaten |
| ☐ tuinieren | ☐ huishoudelijk werk |
| ☐ traplopen | ☐ sporten |
| ☐ lichaamsbeweging die hoort bij mijn werk | |

☐ anders, namelijk:

15. De volgende vraag gaat over meer inspannende lichaamsbeweging. Het gaat om lichaamsbeweging waarvan u merkbaar sneller gaat ademen, die lang genoeg duurt om bezweet te raken en die tenminste 20 minuten per keer duurt. Hoe vaak per week heeft u zulke inspannende lichaamsbeweging?

Neemt u in gedachten een normale week in de afgelopen maand.

Aantal keer per week inspannende lichaamsbeweging:

16. De volgende vragen gaan over vrijwilligerswerk (onbetaald werk) in de sport. Heeft u de afgelopen twaalf maanden vrijwilligerswerk in de sport verricht?

- ☐ ja
- ☐ nee → **Ga door met vraag 19**
- ☐ weet ik niet → **Ga door met vraag 19**

17. Wat voor functie betreft dit vrijwilligerswerk? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ bestuurlijke functie (bijvoorbeeld voorzitter of secretaris)
- ☐ sporttechnische functie (bijvoorbeeld trainer, scheidsrechter, coach of begeleider)
- ☐ ondersteunende functie (bijvoorbeeld kantinedienst, vervoer, onderhoud)
- ☐ weet ik niet

18. Bij wat voor organisatie verrichtte u dit vrijwilligerswerk in de afgelopen 12 maanden?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ bij een sportvereniging
- ☐ bij een commerciële exploitant, bijvoorbeeld een fitnesscentrum of een sportschool
- ☐ bij een bedrijf in het kader van bedrijfssport
- ☐ bij het sociaal cultureel werk, sportbuurtwerk, welzijnswerk (buurthuis o.i.d.)
- ☐ voor een georganiseerde sportvakantie
- ☐ voor een georganiseerd sportevenement

☐ anders, namelijk:

19. De Ooievaarspas is een kortingspas voor huishoudens met een lager inkomen. Met deze pas kunt u korting krijgen op sport, cultuur of een cursus. Heeft u voor de sportbeoefening het afgelopen jaar gebruik gemaakt van de kortingsmogelijkheden van de Ooievaarspas?

☐ ja
☐ nee

20. De gemeente is benieuwd hoeveel inwoners van Den Haag kunnen zwemmen. Heeft u een zwemdiploma A, B of C?

☐ nee, geen zwemdiploma
☐ ja, alleen diploma A → *Ga door met vraag 22*
☐ ja, diploma A en B → *Ga door met vraag 22*
☐ ja, diploma A, B en C → *Ga door met vraag 22*
☐ ik heb een ander zwemdiploma → *Ga door met vraag 22*
☐ weet ik niet

21. Kunt u zwemmen?

☐ ja
☐ nee
☐ weet ik niet

ACHTERGRONDVRAGEN

22. De volgende vragen gaan over uw persoonlijke kenmerken. Deze vragen zijn belangrijk om te kunnen zien of er bijvoorbeeld verschillen zijn tussen mannen en vrouwen wat betreft de sporten die zij doen.

Bent u een man of een vrouw?

☐ man
☐ vrouw

23. Wat is uw leeftijd?

jaar

24. Wat zijn de eerste vier cijfers van de postcode van uw (belangrijkste) woonadres?

25. Wat is uw gezinssituatie? Indien meerdere situaties kiest u dan voor de situatie die geldt voor het grootste deel van de tijd.

☐ alleenstaand
☐ twee volwassenen, geen thuiswonend(e) kind(eren)
☐ twee volwassenen met thuiswonend(e) kind(eren)
☐ één-ouder met thuiswonend(e) kind(eren)
☐ bij ouders
☐ anders, namelijk:

26. Wat is uw hoogst genoten, voltooide opleiding?

- | | |
|---|--|
| ☐ geen | ☐ middelbaar beroepsonderwijs (MTS, UTS, MEAO, INAS, CIOS, etc) |
| ☐ basisonderwijs | ☐ hoger beroepsonderwijs (HTS, HEAO, Hogeschool, PABO, Kweekschool, Lerarenopleiding, ALO, sociale academie, etc) |
| ☐ lager beroepsonderwijs (LTS, LHNO, LEAO, LAS, Ambachts- en huishoudschool, VBO, VMBO BB-KB, etc) | ☐ wetenschappelijk onderwijs, Universiteit |
| ☐ lager en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (VGLO, MULO, MAVO, VMBO TL-GL, etc) | ☐ anders, namelijk: |
| ☐ hoger algemeen voortgezet onderwijs (HAVO, HBS, VWO, MMS, Gymnasium, etc) | |
| ☐ MBO niveau 1 | |
| ☐ MBO niveau 2 t/m 4 | ☐ weet ik niet/wil niet zeggen |

27. Wat is het totale netto inkomen per maand in uw huishouden, exclusief vakantiegeld en kinderbijslag?

- | | |
|--|--|
| ☐ minder dan € 950 | ☐ tussen € 3.100 en € 3.500 |
| ☐ tussen € 950 en € 1.300 | ☐ meer dan € 3.500 |
| ☐ tussen € 1.300 en € 1.800 | ☐ weet ik niet |
| ☐ tussen € 1.800 en € 3.100 | ☐ wil ik niet zeggen |

28. Heeft u een beperking en/of chronische aandoening?

Bij een beperking moet u denken aan een lichamelijke beperking, een beperking aan het gehoor of aan de ogen of een verstandelijke beperking. Bij een chronische aandoening moet u denken aan bijvoorbeeld hart- en vaatziekten, diabetes, reuma, rugaandoeningen etc.

- ☐ ja
- ☐ nee → **Ga door met vraag 31**

29. Om wat voor beperking of aandoening gaat het? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- | | |
|--|---|
| ☐ een lichamelijke beperking (motorisch) | ☐ een visuele beperking (blind, slechtziend) |
| ☐ een auditieve beperking (doof, slechthorend) | ☐ een verstandelijke beperking |
| ☐ een chronische aandoening (cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, cva, reuma, rugaandoeningen etc.) | |
| ☐ anders, namelijk: | |

30. In welke mate vindt u dat u in uw dagelijks leven belemmerd wordt door uw beperking en/of chronische aandoening?

- ☐ niet belemmerd ☐ licht belemmerd ☐ matig belemmerd ☐ ernstig belemmerd

31. Heeft u naar aanleiding van dit onderzoek nog vragen of opmerkingen voor de gemeente Den Haag?

.....

.....

.....

Dit was de laatste vraag. Hartelijk dank voor uw tijd en medewerking.

De ingevulde vragenlijst kunt u terugsturen via bijgevoegde antwoordenvolp.

(Een postzegel is niet nodig)

Bijlage III Onderzoekverantwoording

Regelmatig doet de gemeente Den Haag onderzoek naar het sportgedrag van de Hagenaars. Het vorige onderzoek is in 2010 uitgevoerd. Om de onderzoeken met elkaar te kunnen vergelijken, is de opzet van de onderzoeken zoveel mogelijk hetzelfde. Echter, vier jaar is een lange periode en in die tijd is er veel veranderd in het gebruik van communicatiemiddelen en de bereikbaarheid van mensen. Daardoor verschilt dit onderzoek in de uitvoering toch van dat van 2010 en zeer waarschijnlijk heeft dat effect op de uitkomsten van het onderzoek. In deze onderzoeksverantwoording gaan we in op de manier waarop het onderzoek opgezet en uitgevoerd is. Ook zullen we de verschillen met het onderzoek van 2010 benoemen en de mogelijke effecten van die verschillen. Het veldwerk van dit onderzoek (steekproeftrekking, het benaderen van respondenten, de verwerking van de antwoorden en de weging) is uitgevoerd door DESAN Research Solutions.

VRAGENLIJST

Net zoals voorgaande jaren volgt de gemeente Den Haag de Richtlijnen Sportdeelname-Onderzoek (RSO) die het Mulier Instituut heeft opgesteld. Deze Richtlijnen formuleren de opzet en vraagstelling voor onderzoek naar sportgedrag en deze worden in veel landelijk en gemeentelijk sportonderzoek gebruikt.

De vragenlijst is grotendeels hetzelfde als de vragenlijst uit het onderzoek uit 2010. We hebben een aantal wijzigingen doorgevoerd. De belangrijkste wijzigingen:

- Uit onvrede met de formulering hebben we de vraag naar de locatie waar men sport (vraag 5) aangepast. We hebben ons hierbij laten leiden door de manier waarop de gemeente Rotterdam deze vraag in hun onderzoek heeft opgenomen.
- Naast vragen over de redenen waarom mensen niet sporten of gestopt zijn met sporten, hebben we nu ook een vraag gesteld naar de reden waarom mensen graag sporten (vraag 10 bij de kinderen en vraag 12 bij de jeugd en volwassenen).
- We hebben gevraagd naar beweegactiviteiten die men onderneemt.
- In 2010 zat er een uitgebreid blok vragen voor mensen met een beperking in de vragenlijst, dat hebben we dit jaar niet opgenomen.

Omdat kinderen, jeugd en volwassenen op een andere manier benaderd moeten worden, waren er drie verschillende versies van de vragenlijst:

- Kinderen van 4 tot en met 11 jaar kregen een vragenlijst die aan de ouders van de kinderen was gericht.
- Jeugd van 12 tot en met 17 jaar kreeg een vragenlijst met een wat meer informele toon.
- Volwassenen vanaf 18 jaar kregen een vragenlijst met een meer formele toon.

De vragenlijsten verschilden alleen in formulering van elkaar, inhoudelijk waren ze nagenoeg hetzelfde. De gebruikte vragenlijsten zijn opgenomen in bijlage II.

De schriftelijke vragenlijsten waren uitsluitend in het Nederlands. Bij de versie op internet kon men desgewenst ook een Engelse, Franse of Turkse vertaling kiezen. Ook de telefonische interviews konden in het Engels, Frans, Turks of Arabisch gevoerd worden.

METHODE EN VELDWERK

De methode om Hagenaars te benaderen voor het onderzoek, is hetzelfde als in 2010. Dit hield in dat alle personen in de steekproef (zie volgende paragraaf) een brief hebben ontvangen met een inlogcode voor de internetvragenlijst. Daarnaast werd ook een papieren vragenlijst meegestuurd, zodat respondenten konden kiezen hoe ze mee wilden doen aan het onderzoek. Ook inwoners van wie geen telefoonnummer kon worden gevonden zijn benaderd voor het onderzoek. Vóór 2010 werden deze mensen uitgesloten van het onderzoek. Om voldoende respons te kunnen halen, zijn inwoners van wie een telefoonnummer bekend was, in de bruto steekproef met opzet iets oververtegenwoordigd. Met name voor bepaalde groepen allochtone Hagenaars was dit noodzakelijk. Om respondenten te motiveren aan het onderzoek mee te doen, zijn onder degenen die de vragenlijst via internet hebben ingevuld drie iPads verloot.

Op 24 januari 2014 hebben 20.376 inwoners van Den Haag een uitnodigingsbrief uit naam van de wethouder Jeugd, Welzijn en Sport ontvangen, inclusief een schriftelijke vragenlijst en een antwoortenvelop. Vanaf 17 februari zijn personen van wie nog geen respons was ontvangen, telefonisch benaderd voor het onderzoek. Vanwege tegenvallende schriftelijke respons, is op 25 februari een herinneringsbrief verstuurd aan de personen die op dat moment nog niet hadden gereageerd (11.631 personen). De leeftijdsgroepen 6 tot en met 11 jaar en 56 tot en met 70 jaar zijn bij dit rappel buiten beschouwing gehouden, omdat de respons onder deze groepen al relatief hoog was. Bij het telefonische veldwerk is continu gemonitord voor welke groepen de streefaantallen nog niet waren gehaald; deze groepen kregen bij de benadering prioriteit. Uiteindelijk zijn bijna alle beschikbare nummers benaderd. Op 17 maart is het veldwerk afgesloten. In de vragenlijst is gevraagd naar het sportgedrag in het afgelopen jaar. Omdat de vragenlijst begin 2014 is afgenomen, kunnen we er van uitgaan dat de cijfers in dit rapport ongeveer betrekking zullen hebben op het sportgedrag in 2013.

STEEKPROEF, REPRESENTATIVITEIT EN WEGING

Voor het onderzoek is een gestratificeerde steekproef getrokken. Bij de steekproeftrekking is rekening gehouden met voldoende vertegenwoordiging van Hagenaars van verschillende leeftijd, etniciteit en uit de verschillende stadsdelen. Het beoogde aantal respondenten was minimaal 4.500. Uit een random steekproef uit de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) van 100.000 inwoners van Den Haag van 4 tot en met 70 jaar is de voor het onderzoek benodigde steekproef getrokken, van 20.376 Hagenaars.

Omdat het om een gestratificeerde steekproef gaat, waarbij bepaalde groepen oververtegenwoordigd zijn, is de respons niet representatief voor de bevolking van Den Haag en moet er gewogen worden naar geslacht, leeftijd, stadsdeel en etniciteit. Er is een weegfactor berekend die varieert tussen 0,2 en 3. De resultaten in dit rapport zijn de gewogen resultaten. Bij de tabellen in de bijlagen is het aantal respondenten genoemd, waarop de cijfers zijn gebaseerd.

RESPONS

Uiteindelijk hebben er 4.516 Hagenaars meegedaan aan het onderzoek, een respons van 22,2 procent. De respons onder de ouders van kinderen (4 tot en met 11 jaar) en onder de jeugd van 12 tot en met 17 jaar was duidelijk hoger dan onder volwassenen. In de groep van 18 tot en met 23 jaar was de respons het laagst.

VERGELIJKING MET 2010, EFFECT OP DE RESULTATEN

De verdeling van de respons over de verschillende methoden van onderzoek is in 2014 wel iets anders dan in 2010, zie onderstaande tabel.

Tabel B1 Verdeling respons over verschillende onderzoeksmethoden, 2010 en 2014

	2010	2014
Schriftelijk	40%	36%
Telefonisch	32%	28%
Internet	28%	36%

Wat opvalt is dat minder mensen de schriftelijke vragenlijst hebben ingevuld, minder mensen zijn telefonisch geïnterviewd en het aandeel dat via internet heeft meegedaan, is gestegen. Verder valt op (dit staat niet in de tabel) dat de respons onder de Hagenaars die telefonisch zijn benaderd aanzienlijk lager is dan in 2010 (16,1% tegenover 29,7%). Ook Hagenaars zijn telefonisch steeds slechter te bereiken.

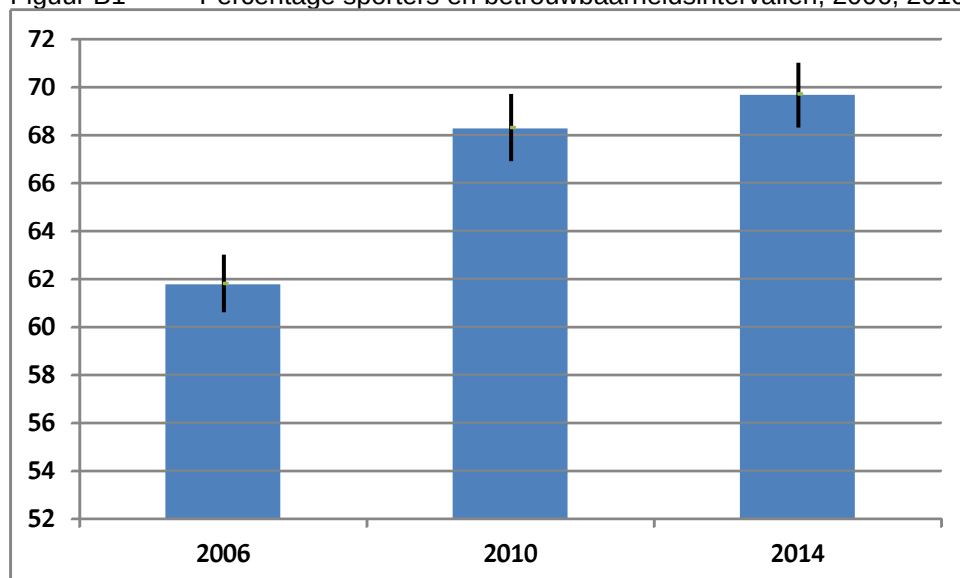
Dit heeft invloed op de resultaten in het rapport, omdat we weten dat respondenten die schriftelijk meedoen aan onderzoek vaak andere mensen zijn dan respondenten die telefonisch meedoen en die verschillen ook weer van respondenten die via internet meedoen aan onderzoek. Ook als het gaat om sportgedrag. Meer hierover is te lezen in een publicatie van het Sociaal en Cultureel Planbureau en het Mulier Instituut over de methodologische implicaties van sportonderzoek.

Wat precies de implicaties zijn van een dergelijke verandering in het onderzoek, is niet bekend. Wat opvalt in de resultaten van dit onderzoek, is dat de beweegnorm flink lager is dan in het onderzoek van 2010. Destijds concludeerden we al dat de beweegnorm erg hoog was. Toen zagen we ook dat met name de telefonische respondenten veel bewegen en de internet-respondenten juist weinig. Dat zien we nu weer. Dat het aantal telefonische respondenten lager is dan in 2010 en het aantal internet-respondenten hoger, kan bijdragen aan dit effect.

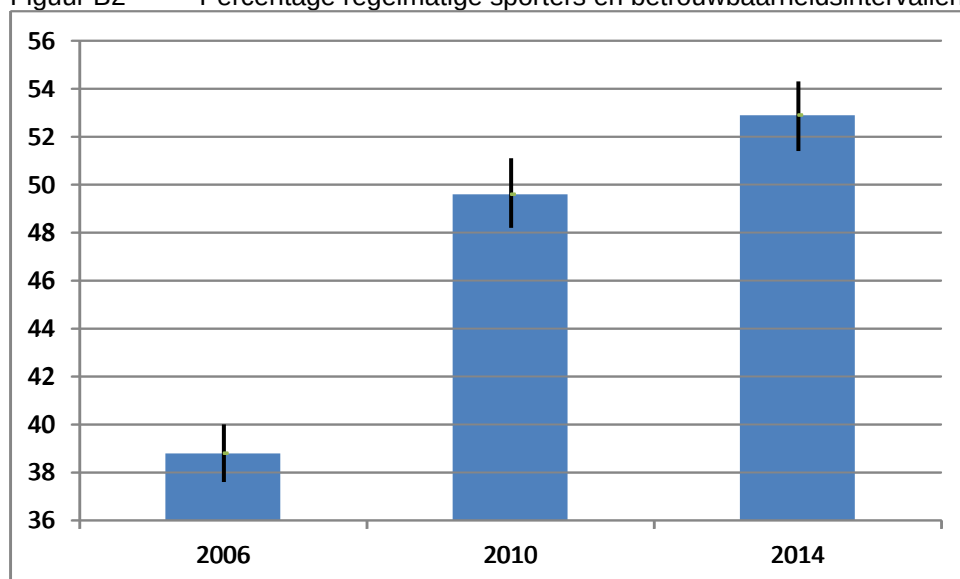
BETROUWBAARHEID

Door bovengenoemde verschillen tussen het huidige onderzoek en dat uit 2010 gebruiken we de resultaten van dit onderzoek vooral om inzicht te leveren in de achtergronden van het sportgedrag van de Hagenaar. Voor cijfers die inzicht geven in de trends in het sportgedrag verwijzen we naar de Stadsenquête, die elk jaar wordt uitgevoerd. Dit onderzoek vindt slechts een keer in de vier jaar plaats en kan daardoor geen inzicht geven in de trend van het sportgedrag. Een vergelijking met het onderzoek uit 2010 ligt echter wel voor de hand. Daarom laten we in onderstaande figuur de sportdeelname en regelmatige sportdeelname zien, met de betrouwbaarheidsintervallen.

Figuur B1 Percentage sporters en betrouwbaarheidsintervallen, 2006, 2010 en 2014



Figuur B2 Percentage regelmatige sporters en betrouwbaarheidsintervallen, 2006, 2010 en 2014



Uit de figuur blijkt dat de toename in de sportdeelname in 2014 ten opzichte van 2010 niet significant is. We kunnen dus niet spreken van een toename. De regelmatige sportdeelname verschilt in 2014 wel significant van die in 2010, daar is wel sprake van een toename.

Bij een vergelijking met de cijfers uit 2010 moet de lezer er rekening mee houden dat voor alle gevonden percentages dergelijke betrouwbaarheidsmarges bestaan. En hoe kleiner het aantal waarnemingen waarop een percentage is gebaseerd, hoe groter die marges zijn. Voor de meeste percentages in het rapport geldt dat de aantallen waarop ze zijn gebaseerd, kleiner zijn dan in bovenstaande figuur.

Wanneer een onderzoek na een paar jaar wordt herhaald, is de dagelijkse praktijk veranderd. Dit heeft voor ons gevolgen gehad voor de manier waarop wij respondenten hebben kunnen bereiken. Met deze onderzoeksopzet waar wij samen met DESAN Research Solutions voor hebben gekozen, hebben we een relatief hoge respons behaald en we denken dat we hiermee een betrouwbaar beeld van de werkelijkheid kunnen geven.